SFÂNTUL TEOFAN ZĂVORÂTUL

PSALTIRE

sau

cugetări evlavioase şi rugăciuni scoase din facerile Sfântului Efrem Sirul şi aşezate după rânduiala Psalmilor lui David

Traducere din limba rusă de
Adrian Tănăsescu-Vlas

Tipărită cu binecuvântarea
Preasfinţitului Părinte Galaction,
Episcopul Alexandriei şi Teleormanului

Editura Cartea Ortodoxă
Bucureşti

Redactor: Diana-Cristina Vlad

Traducere după originalul în limba rusă: Feofan Zatvornik, *Psaltir' Efrema Sirianina*, Moscova, 1913.

© Editura Sophia, pentru prezenta ediţie

Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României
TEOFAN ZĂVORÂTUL, sfânt
Psaltire sau Cugetări evlavioase şi rugăciuni scoase din facerile Sfântului Efrem Sirul şi aşezate după rânduiala Psalmilor lui David /
Sfântul Teofan Zăvorâtul, trad. din lb. rusă de Adrian Tănăsescu-Vlas. –
Bucureşti: Editura Sophia; Alexandria: Cartea Ortodoxă, 2011
ISBN 978-973-136-233-5
ISBN 978-606-529-124-9

I. Tănăsescu-Vlas, Adrian (trad.)

243:281.9

Cuvânt introductiv

A încălzi lăuntric duhul harului este o datorie a fiecărui creştin. Mijlocul de căpetenie pentru aceasta e rugăciunea. Cine are harul aprins în el se şi roagă aşa cum trebuie, fiindcă puterea harică se mişcă în el, însă cine nu a ajuns la măsura aceasta trebuie neapărat să cultive în sine duhul rugăciunii – iar aceasta se face prin rugăciuni pe care Duhul Sfânt le-a făcut să se reverse din sufletele înflăcărate de către har. Iată de ce Sfânta Biserică pune cărți de rugăciuni la îndemâna creştinilor ortodocşi; acesta este şi scopul culegerii de față.

După cum Sfântul David este cu deosebire psalmist între Proroci, şi Sfântul Efrem este cu deosebire rugător între Sfinții Părinți. Sufletul lui nu putea să se atingă de nici un lucru dumnezeiesc fără a fi răpit Sus. De aceea, scrierile lui sunt preapline de rugăciuni. Acest Sfânt Părinte poate fi numit, pe bună dreptate, Psalmistul creştinătății.

În Psalmi, pe lângă rugăciuni avem dogme, avem istorie, avem morală. Toate lucrurile acestea le găsim şi în cartea de față, care cuprinde rugăciuni alese din scrierile Sfântului Efrem, după numărul Psalmilor.

În ce priveşte cuprinsul dogmatic, la noi *Psaltirea* se tipăreşte din vechime împreună cu Mărturisirea de credință a Sfântului Atanasie cel Mare şi cea a Sfântului Maxim Mărturisitorul, despre Preasfânta Treime şi despre întruparea Fiului lui Dumnezeu. La noi, aceste dogme sunt înfățişate prin cuvintele Sfântului Efrem. În ce priveşte istoria, Psalmii ne vorbesc despre istoria poporului lui Dumnezeu, pe când în rugăciunile Sfântului Efrem avem de-a face cu istoria fiecărui creştin, care exterior este definită de naştere, de viața pământească, de moarte, de înviere şi de moştenirea cea veşnică a fiecăruia, iar lăuntric stă, mai întâi de toate, în lupta cu păcatul, în căderi şi în ridicări, în stările luminoase ale binelui şi în clipele întunecate petrecute în rău. În scrierile Sfântului Efrem, toate acestea sunt zugrăvite în cele mai fine nuanțe şi în amănuntele cele mai felurite, şi alcătuiesc cea mai mare parte a culegerii de față.

Învățătura morală alcătuieşte cea mai mare parte a Psalmilor. În mod corespunzător, am luat de la Sfântul Efrem „fericirile" şi „vaiurile", adăugând alte câteva articole – foarte puține la număr – sub titlul: „Lecții de viață". Ne-a împins să cuprindem în „Psaltirea" noastră şi articole morale dorința de a face mai variat conținutul ei,

iar să alegem cu precădere articolele de care am vorbit mai sus ne-a determinat faptul că prin forma expresiei lor ele au foarte mult în comun cu stilul rugăciunilor.

Am urmărit ca fiecare rugăciune să cuprindă ceva deosebit. Cel care citeşte cu luare-aminte va băga de seamă lucrul acesta, cu toată aparenta monotonie a stilului – însă chiar şi cel căruia unele rugăciuni i se vor părea monotone trebuie să le citească fără plictis, aşa cum nici cel căruia îi place să se roage nu se plictiseşte să repete de nenumărate ori: „Doamne, miluieşte!" sau „Doamne, Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluieşte-mă pe mine, păcătosul!"

Dorim din toată inima ca oricine va deschide această Psaltire să afle mereu în ea lucrurile de care are nevoie potrivit stării duhului său: fie povaţă, fie umilinţă duhovnicească, fie însufleţire, fie mângâiere şi îmbărbătare. Pentru rugăciunile Sfântului Părintelui nostru Efrem Sirul să ne dăruiască tuturor lucrul acesta Domnul.

Sfântul Teofan Zăvorâtul

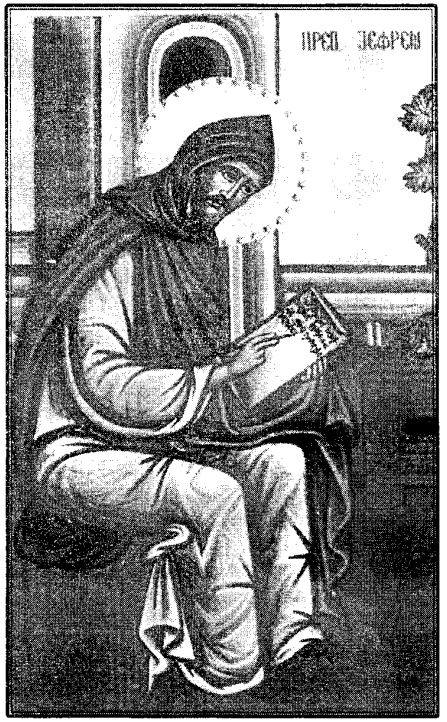

Condac, glas 2

Ceasul Judecăţii mai-nainte văzându-l purrea, te tânguiai cu amar, Efreme, ca un iubitor de liniştire, şi învăţător te-ai făcut cu fapta, Cuvioase: pentru aceasta, Părinte, îi scoli la pocăinţă pe cei ce se lenevesc.

1.
Lecții de viață: Fericiri

Fericit cel ce s-a făcut cu desăvârşire slobod în Domnul de tot ce e pământesc în această viață deşartă şi L-a îndrăgit pe Dumnezeu, Cel Unul Bun şi Preamilostiv.

Fericit cel ce s-a făcut lucrător al virtuților şi aduce, ca o țarină roditoare, mare belşug de roade al vieții celei în Domnul.

Fericit cel ce, stând în tot ceasul la dumnezeiasca strajă a rugăciunii ca un înger ceresc, are gânduri curate şi nu-l lasă să se apropie de el pe vrăjmaş, ca să nu îi ia sufletul în robie şi să nu îl depărteze de Dumnezeu Mântuitorul.

Fericit ce a îndrăgit lumina sfințeniei şi nu şi-a spurcat înaintea Domnului trupul său cu faptele cele de ruşine ale vicleanului.

Fericit cel ce are în sine întotdeauna aducerea-aminte de Dumnezeu, fiindcă unul ca acesta este pe pământ ca un înger ceresc, neîncetat aducând slujbă Domnului cu frică şi cu iubire.

Fericit cel ce iubeşte din tot sufletul pocăința, care îi mântuieşte pe păcătoşi, şi nu se îndulceşte de păcat, ca să nu se arate nerecunoscător către Mântuitorul nostru Dumnezeu.

Fericit cel ce, ca un ostaş viteaz care păzeşte comorile împăratului, îşi păzeşte sufletul şi trupul fără de prihană în Domnul.

Fericit cel ce, ca un înger ceresc, are gânduri curate şi cu gura sa Îl cântă pe Cel ce are stăpânire peste toată suflarea.

Fericit cel ce s-a făcut asemănător cu serafimii şi heruvimii şi niciodată nu se leneveşte să aducă slujbă duhovnicească, slavoslovindu-L cu glas netăcut pe Domnul.

2.
Slavoslovie Mântuitorului

Închinu-mă Ție, Stăpâne, bine Te cuvântez, Bunule, mă rog Ție, Sfinte, cad la Tine, Iubitorule de oameni, şi Te preaslăvesc pe Tine, Hristoase, fiindcă Tu, Unule-Născut, Stăpâne a toate, Cela ce singur eşti fără de păcat, pentru mine, nevrednicul păcătos, ai fost dat morții, şi încă morții pe cruce, ca să slobozeşti sufletul păcătosului din lanțurile păcatului.

Şi ce voi răsplăti Ție pentru aceasta, Doamne? Slavă Ție, Iubitorule de oameni! Slavă Ție, Milostive! Slavă Ție, Îndelung-Răbdătorule! Slavă Ție, Cela ce ierți toate păcatele!

Slavă Ție, Celuia ce Te-ai pogorât ca să ne mântuieşti sufletele! Slavă Ție, Celuia ce Te-ai întrupat în pântecele Fecioarei! Slavă Ție, Ce-

luia ce ai purtat legături! Slavă Ţie, Celuia ce ai primit biciuiri! Slavă Ţie, Celuia ce ai fost dat spre batjocorire! Slavă Ţie, Răstignitule! Slavă Ţie, Îngropatule!

Slavă Ţie, Înviatule! Slavă Ţie, Propovăduitule! Slavă Ţie, în Care am crezut! Slavă Ţie, Celuia ce Te-ai înălţat la cer! Slavă Ţie, Celuia ce ai şezut cu slavă de-a dreapta Tatălui şi iarăşi va să vii cu cetele îngereşti ca să judeci tot sufletul care a defăimat pătimirile Tale sfinte!

În ceasul acela cumplit şi înfricoşat când puterile cereşti se vor clătina, când înaintea slavei Tale vor sta cu frică şi cu cutremur toţi îngerii, arhanghelii, heruvimi şi serafimii, când se vor zgudui temeliile pământului şi se va îngrozi toată suflarea de mărirea cea fără seamăn a slavei Tale – în ceasul acela să mă acopere cu aripile sale mâna Ta şi să mă izbăvească de focul cel înfricoşat, şi de scrâşnirea dinţilor, şi de întunericul din afară, şi de plângerea veşnică, ca să pot şi eu să zic, binecuvântându-Te: slavă Celui ce a voit să îl mântuiască pe păcătos după îndurările marii Sale milostiviri!

3.
Dăruieşte har atotîndestulător

Tămăduieşte-mă, Doamne, şi tămăduit voi fi cu adevărat! Unule Preaînţelepte şi Milostive Doctor, rog bunătatea Ta: tămăduieşte rănile sufletului meu şi luminează ochii minţii mele, ca să înţeleg iconomia cu care porţi grijă de mine întotdeauna! Şi întrucât inima mea şi mintea mea au înnebunit, să le îndrepte pe ele bunătatea Ta – sarea adevărată.

Ce voi spune Ţie, Cunoscătorule al inimilor, Cela ce cerci inimile şi rărunchii? Ştii că însetează de Tine sufletul meu ca un pământ fără apă şi că pe Tine Te doreşte inima mea, iar harul Tău întotdeauna l-a săturat pe cel care Te iubeşte.

Pentru aceasta, după cum pururea ai luat aminte la mine, nici acum nu trece ruga mea cu vederea, căci, iată, mintea mea Te caută ca o roabă pe Tine, Cela ce singur eşti Mântuitor cu adevărat.

Trimite, aşadar, harul Tău, ca să potolească foamea mea şi să stingă setea mea, căci cu nesaţ Te poftesc pe Tine, Stăpâne al meu! Şi cine se poate sătura de Tine dacă Te iubeşte cu adevărat şi însetează de lumina adevărului Tău?!

Dătătorule al luminii! Plineşte cererea mea şi dăruieşte-mi după cererea mea: izvorăşte în inima mea o picătură din harul Tău, ca să se aprindă în ea ca focul văpaia dragostei Tale şi să mistuie gândurile spurcate ca pe spini şi pe mărăcini!

Dăruieşte-mi aceasta din belşug ca un Dumnezeu omului, dă-mi ca un Împărat al împăraţilor, înmulţeşte-mi ca un Bun Tată.

4.

În Tine este totul pentru noi, Doamne

Pe Tine, Doamne, Te căutăm în rugăciune, fiindcă în Tine se cuprind toate. Cu Tine să ne îmbogățim, fiindcă Tu ești bogăția ce nu se schimbă odată cu trecerea vremii.

Milostivirea Ta să ne vină în ajutor! Harul Tău să ne ocrotească! Din vistieriile Tale varsă asupra noastră leac care să ne vindece rănile!

Pe Tine trebuie să Te căutăm în locul a orișice altceva, și în afară de Tine nu trebuie să căutăm nimic, pentru că cel ce Te caută pe Tine găsește totul în Tine.

În Tine este bogăția săracilor, bucuria inimii necăjiților, doctoria tuturor răniților, mângâierea pentru toți câți se tânguiesc.

Primește rugăciunea noastră, Doamne al nostru, și dăruiește-ni-Te nouă pe Tine Însuți. În Tine să trăim, pe Tine să Te avem în locul a orice altceva, și atunci totul va fi al nostru.

Dă-ne nouă, Doamne, să fim ai Tăi. După milostivirea Ta, fii și Tu al nostru, căci Dreptul Tată Te-a dat pe Tine ca un leac al rănilor noastre.

Al nostru ești, din voia Tatălui Ceresc; al nostru ești și din voia Ta. Cu noi ești, Emmanuile! Cu noi ești, fiindcă Domnul este al nostru.

Primește de la noi rugăciunile noastre, Cel ce Te-ai pogorât la noi, Dumnezeul nostru; primește lacrimile păcătoșilor și celor vinovați le arată milă.

De bunăvoia Ta Te-ai unit cu noi: fii mijlocitor rugăciunii noastre. Ridică-o pe ea la Tatăl Ceresc și întărește-ne în suflet pacea.

5.

Fii totul pentru noi și dă-ne să-Ți închinăm tot ce e al nostru

Ca pe lumina ochilor mă păzește, Doamne Dumnezeule, apără-mă, și cu aripile Tale mă acoperă de ispite.

Fii strajă ochiului, ca să nu privească hoțește; fii strajă urechii, ca să nu ia aminte la nedreptate.

Fii strajă buzelor, ca să nu iasă de pe ele clevetire, osândire, hulă și nici măcar vreun cuvânt deșert.

Fii strajă inimii, ca să nu se abată spre vicleșug și să nu lucreze fărădelegi.

Dăruiește-ne, Doamne, cunoașterea a ceea ce trebuie să facem și priceperea de a face.

Dă-ne nouă, Doamne al nostru, să fim mai plăcuți înaintea Ta decât buna mireasmă de aromate.

Dă-ne nouă, Doamne al nostru, să Te iubim pe Tine și să urâm lumea. Dă-ne nouă, Doamne al nostru, să Te dobândim doar pe Tine în locul avuțiilor trecătoare.

Dă-ne nouă, Doamne al nostru, să-Ţi aducem Ţie trei daruri alese. Dă-ne nouă, Doamne al nostru, să ardem înaintea Ta trei tămâi binemirositoare.

Dă-ne nouă, Doamne al nostru, să aprindem Ţie trei făclii care strălucesc: duhul, sufletul şi trupul, aceste trei daruri ale Treimii Celei Uneia.

Duhul să-l afierosim Tatălui, sufletul să-l afierosim Fiului, trupul să-l afierosim Duhului Celui Sfânt – Duhului Care o să-l ridice iar din ţărână.

Tată, sfinţeşte pentru Tine duhul nostru! Fiule, sfinţeşte pentru Tine sufletul nostru! Duhule Sfinte, sfinţeşte pentru Tine trupul nostru cel istovit de răni!

Dă-ne nouă, Doamne al nostru, să ne bucurăm de Tine, şi Tu bucură-Te de noi în Ziua cea de pe urmă. Pe Tine Te laudă duhul, sufletul şi trupul! Şi fie nouă îndurările Tale.

6.

Nădejdile celor ce au părăsit lumea

Fiul lui Iesei cântă: fericiţi cei fără prihană în calea Domnului, care umblă în legea Lui. Şi Mântuitorul nostru a zis în Evanghelia vieţii: fericiţi cei curaţi cu inima, că aceia vor vedea pe Dumnezeu; fericiţi cei ce plâng, că aceia se vor veseli.

Celor ce s-au lepădat de lume şi de lucrurile ei deşarte, care au urât poftele ei şi s-au îngreţoşat de mângâierile ei, li s-a dat în Evanghelia mântuirii făgăduinţa răsplăţii, care este cămara netrecătoare şi viaţa cea nesfârşită. Din iubire de Domnul lor, aceştia şi-au lăsat în lume rudeniile, părinţii, bogăţia şi avuţia, fiindcă au auzit: fericiţi cei săraci cu duhul – şi pentru aceasta îi aşteaptă Împărăţia de Sus.

Aceştia şi-au făcut trupurile temple ale Duhului Celui Sfânt, prin asprimea vieţii au biruit poftele, au purtat jugul ostenelilor celor grele; din iubire faţă de Domnul au dispreţuit viaţa lor.

Şi-au răstignit sufletele, şi-au pironit trupurile de cruce şi prin nevoinţa lor L-au plecat pe Făcătorul lor spre milostivire.

S-au îngreţoşat de lăcomia pântecelui şi au iubit înfrânarea; au alungat de la ei necurăţia trupească şi s-au îmbrăcat cu smerenia.

L-au biruit pe vrăjmaş şi au triumfat asupra lui; l-au pus pe fugă şi au câştigat slavă; l-au biruit, şi au fost măriţi; l-au dispreţuit, şi au primit cununi.

Tatăl îi iubeşte, şi Fiul cu dragoste îi îmbrăţişează, şi Duhul Sfânt Se veseleşte în trupurile lor curate.

Hristos îi cheamă, zicând: „Veniţi, cei ce v-aţi ostenit întru numele Meu, de intraţi în cămara din care cei chemaţi nu vor mai ieşi niciodată!"

Asupra unora ca aceştia Domnul pune cununi, şi ei gustă fericirea în cămările Lui pentru

necazurile pe care de dimineața până seara le-au purtat împreună cu El.

Împărăția de Sus îi aşteaptă la ea pe cei care au biruit în război şi prin aceasta s-au proslăvit.

După obiceiul lor, îngerii se pogoară ca să-i întărească pe luptători în vremea războiului.

Duhurile ies în întâmpinarea biruitorilor, îi numesc „fericiți" şi zic: „Veniți, osteniților, şi vă odihniți de ostenelile voastre, că prin răbdarea pătimirilor l-ați biruit pe viclean."

Raiul le deschide porțile sale; ei se sălăşluiesc în locaşurile luminii şi se odihnesc acolo.

În gurile lor este glas de slavoslovie şi laudă către Cel ce i-a întărit pe ei în război.

7.

Sufletul care a simțit mântuirea în Domnul

Tu, Hristoase Mântuitorule, Te-ai făcut mie cale a vieții, care duce la Tatăl. Această cale îmi este singura bucurie, şi sfârşitul ei este cereasca Împărăție.

Tu, Doamne Iisuse, Fiul lui Dumnezeu, Te-ai făcut mie cale a vieții şi luminare.

Harul Tău s-a făcut în inima robului Tău lumină şi bucurie, care este mai dulce decât mierea şi decât fagurul pe buzele slujitorului Tău.

Harul Tău s-a făcut în sufletul robului Tău comoară, a îmbogățit sărăcia lui, a izgonit lipsa şi stricăciunea.

Harul Tău s-a făcut pentru robul Tău liman, putere, acoperământ, înălțare, laudă, hrană pentru toată viața lui.

Cum va tăcea robul Tău, Stăpâne, odată ce a gustat din marea dulceață a iubirii Tale şi a harului Tău? Şi cum voi cuteza să pun opreliște valurilor harului, care se revarsă în inima păcătosului, pline de dulceața multelor dăruiri?

Lăuda-voi slava Stăpânului Puterilor Cereşti, mări-voi harul Tău, Hristoase Mântuitorule, nu voi înceta să cânt cu limba dragostea Ta.

Dragostea Ta mă trage la Tine, Mântuitorule, lauda vieții mele.

Mintea mea este trasă în urma Ta, şi dulce îmi este mie aceasta, prin harul Tău.

Inima mea să fie pentru Tine pământ bun, şi harul Tău să o adape cu roua vieții veşnice.

Harul Tău să secere totdeauna în țarina inimii mele spicele cele bune: frângerea inimii, închinarea, sfințenia şi tot ce este plăcut înaintea Ta.

Adu-mi sufletul înapoi în curțile Raiului desfătării, ca să petreacă în lumină, ca în mijlocul dulcții Raiului să grăiesc şi eu, dimpreună cu sfinții toți: „Slavă Tatălui fără moarte, închinare Celui ce dă cereştile dăruiri celui de nimic, ca şi acesta să aducă drahma slavosloviei Împăratului tuturor!"

8.

Singura nădejde a păcătoşilor este Domnul Cel răstignit

Plângeţi-mi goliciunea, fraţii mei iubiţi! L-am mâniat pe Hristos cu întinăciunea vieţii mele. Ca un Bun, El m-a făcut şi mi-a dat libertate, iar eu, folosind-o strâmb, I-am plătit cu rău – cu faptele mele necuvioase.

Domnul a toate m-a făcut desăvârşit, unealtă a slavei Sale, ca să-I slujesc şi să sfinţesc numele Lui, iar eu, nenorocitul, mi-am făcut mădularele unelte ale păcatului şi am săvârşit toată nedreptatea cu ele. Vai mie, căci cu dreptate m-a osândit!

Faptele mele de ruşine vor apuca înaintea mea la Judecată şi vor pârî sufletul meu sărman. Cu stăruinţă mă rog Ţie, Mântuitorul meu: acoperă-mă cu umbra aripilor Tale şi nu da în vileag întinăciunile mele la marea Ta Judecată, ca să preaslăvesc bunătatea Ta.

Faptele cele rele pe care le-am făcut înaintea Domnului tuturor mă despart de obştea Sfinţilor, şi întrucât nu am slujit lui Dumnezeu în viaţa mea, aşa cum au făcut ei, nu am nici o părtăşie cu faptele lor bune. Vai mie, căci am pierit!

Acum mă ajunge nenorocirea de care m-am făcut vrednic. Dacă m-aş fi nevoit ca ei, împreună cu ei, m-aş fi proslăvit, dar întrucât am fost nepăsător şi am slujit poftelor, nu fac parte din ceata biruitorilor, ci m-am făcut moştenitor gheenei. Pe Tine, Cela ce ai fost pironit pe cruce, pe Tine, Biruitorule, Care strigi: „Veniţi de luaţi în dar iertarea păcatelor!", pe Tine Te rog cu stăruinţă, Mântuitorul meu: întoarce de la păgânătatea mea ochii Tăi şi cu pătimirile Tale tămăduieşte rănile mele, ca să preaslăvesc bunătatea Ta.

O, Atotbunule, a Cărui bunătate este nemăsurat mai presus decât nedreptăţile lumii! Cu nădejdea în harul Tău întăreşte sufletul meu sărac, pe care l-au istovit şi sleit de tot bolile cele grele ale nedreptăţii şi păcatului, şi care se ţine doar în nădejdea Ta, crezând că va avea mângâiere în Tine!

9.

Tânguire pentru neluarea-aminte la lucrările harului

Ca vameşul suspin, ca desfrânata vărs lacrimi, ca tâlharul strig, ca fiul curvar înalţ către Tine glas, Iubitorule de oameni Hristoase, Mântuitorul meu: întăreşte sufletul meu sleit, slăbănogit de beţia plăcerilor; tămăduieşte bubele lui şi cu cinstitul Tău sânge spală-l, că s-a înnegrit cu păcatele!

După mulţimea milostivirii Tale întoarce-mă, Unule Îndelung-Răbdătorule, şi mă izbăveşte de orice slăbiciune în faţa plăcerilor. Stinge cuptorul patimilor mele, ca să nu mă mistuiască de tot.

Vai mie! Tu, Doamne, mi-ai dăruit lumina cunoştinţei, iar eu am întunecat-o. Vai mie! Tu m-ai cercetat şi mă cercetezi întotdeauna cu harul Tău, iar eu am lepădat şi lepăd în tot ceasul acest dar al tămăduirii mele.

Cu câte daruri m-ai înzestrat şi mă înzestrezi pe mine, păcătosul, Stăpâne! Iar eu, ticălosul, întotdeauna am fost şi sunt nerecunoscător cu bună ştiinţă faţă de Tine!

Harul Tău ba mă mângâie, ba mă luminează, ba mă întăreşte – iar eu, dedându-mă, din neluare-aminte, deşertăciunilor, întotdeauna mă cufund iarăşi în amărăciunea de fiere a patimilor.

Tu, Preabunule, îmi aduci aminte de moarte şi de muncile cele veşnice şi mă tragi la viaţă, ca să mă mântuieşti – iar eu întotdeauna mă abat de la aceste gânduri mântuitoare şi le gonesc, fiind prins cu cele ce nu îmi aduc folos. Drept aceea, nu am nici o îndreptăţire în faţa Ta.

În uşa milostivirii Tale bat, Doamne: fă-o să se deschidă. Nu încetez a Te ruga ca să primesc ceea ce am cerut, şi neabătut cer să fiu miluit.

Fii îndelung-răbdător cu mine, stricatul; izbăveşte-mă de păcatele ce mă stăpânesc, ca, făcându-mă sănătos, să mă scol de pe patul păcatului făcător de stricăciune.

Slobozeşte-mă de obişnuinţele păcătoase înainte să mă ajungă sfârşitul, căci în iad cine se va mărturisi Ţie?

Albeşte haina mea întinată înainte să iasă porunca cea cumplită şi să mă afle nepregătit şi plin de ruşine.

Izbăveşte din gura leului sufletul meu zdrobit şi mântuieşte-l cu harul şi cu îndurările Tale, pentru rugăciunile Preacuratei Stăpânei noastre de Dumnezeu Născătoarea şi ale tuturor Sfinţilor.

10.
Dăruieşte-mi duh de pocăinţă, fiindcă nu mă pot stăpâni

Înaintea slavei Tale, Hristoase, Mântuitorul meu, voi spune toată netrebnicia mea şi voi mărturisi toată nemăsurarea îndurărilor Tale, pe care le reverşi din bunătate asupra Mea.

Din pântecele maicii mele am început să Te amărăsc cu prisosinţă şi să nesocotesc harul Tău, fără să îmi pese de sufletul meu – iar Tu, Stăpâne al meu, după mulţimea îndurărilor Tale ai căutat cu milostivire şi cu răbdare spre tot vicleşugul meu. Harul Tău a înălţat capul meu, însă păcatele mele l-au tras în jos zi de zi.

Năravurile cele rele mă înfăşoară ca nişte laţuri, şi eu mă bucur că sunt legat. Mă cufund în adâncul răului, şi aceasta mă veseleşte. Vrăjmaşul înnoieşte zi de zi legăturile mele, căci vede cât mă bucur de felurimea acestora.

Tocmai lucrul acesta este vrednic de plâns şi de tânguire, tocmai aici este ruşinea şi ocara: că sunt legat de propriile mele voi. Şi mai cumplit este că mă leg singur cu legăturile pe care mi le dă chiar vrăjmaşul şi omor cu patimile, care pe el îl bucură.

Ştiind, totuşi, cât sunt de îngrozitoare aceste lanţuri, cu osârdie le ascund de toţi privitorii sub o înfăţişare frumoasă. La arătare sunt îmbrăcat cu haina cucerniciei, dar sufletul mi-e legat cu gândurile spurcate. Înaintea celorlalţi sunt evlavios, iar pe dinlăuntru sunt plin de toată netrebnicia.

Conştiinţa mă pârăşte pentru aceasta, şi aş vrea cumva să scap din lanţurile mele, şi zi de zi mă tângui şi suspin, dar mă tot încurc în aceleaşi curse.

Jalnic sunt; jalnică este şi pocăinţa mea cea de zi cu zi, fiindcă temelia ei nu e trainică. Zi de zi pun temelie zidirii, şi apoi o stric cu mâinile mele.

Pocăinţa mea nu a pus încă început bun, pe când relei mele nepăsări nu i se vede capătul. Sunt rob al patimilor şi al voii vrăjmaşului ce mă pierde.

Cine va da capului meu apă şi ochilor mei izvoare de lacrimi ca pururea să plâng înaintea Ta, Dumnezeule Milostive, încât Tu, trimiţându-Ţi harul, să mă scoţi pe mine, păcătosul, din marea care turbează cu valurile păcatelor şi în tot ceasul înviforează sufletul meu? Fiindcă voile mele sunt mai rele ca rănile ce nu suferă oblojire.

Aştept în nădejdea că mă voi pocăi, şi mă amăgesc cu această făgăduinţă deşartă până ce voi muri. Totdeauna zic că mă pocăiesc, şi nu mă mai pocăiesc nicicând. Cu vorba par a mă pocăi, dar cu faptele sunt foarte departe de pocăinţă.

Şi atunci, ce va fi cu mine în ziua încercării, când Dumnezeu va descoperi toate la Judecata Sa?.. Fără îndoială, voi fi osândit la munci dacă nu Te voi pleca aici spre milostivire, Judecătorule, vărsând lacrimi.

Aşadar, spre îndurările Tale nădăjduind, Doamne, la Tine cad şi Ţie mă rog: dăruieşte-mi duh de pocăinţă şi scoate din temniţa fărădelegilor sufletul meu, ca să răsară rază de lumină în mintea mea înainte să plec la Înfricoşătoarea Judecată ce mă aşteaptă, unde nu va mai fi loc de pocăinţă pentru răutăţile săvârşite.

11.

Nu pot ţine piept pornirilor mele şi nici vrăjmaşului: Tu, Doamne, ajută-mă!

Nimeni nu poate tămădui boala mea în afara Celui care cunoaşte adâncul inimii.

De câte ori nu am pus hotar şi am clădit ziduri între păcat şi mine! Însă gândul meu a călcat hotarele şi voia mea a dărâmat zidurile, fiindcă hotarele nu erau apărate cu frica de Dumnezeu şi zidurile nu erau întemeiată pe pocăinţa neprefăcută.

Iarăşi bat la uşă, ca să mi se deschidă; nu încetez a cere, ca să primesc ceea ce doresc, şi nu ştiu de ruşine cerşind milă la Tine, Doamne.

Doamne, Mântuitorul meu! De ce m-ai părăsit? Milostiveşte-Te de mine, Unule Iubitorule de oameni! Mântuieşte-mă pe mine, păcătosul, Cela ce singur eşti fără de păcat!

Smulge-mă din mocirla fărădelegilor mele, ca să nu mă împotmolesc în ele pe veci; izbăveşte-mă din fălcile vrăjmaşului, care ca un leu răcnind, caută să mă înghită.

Înalţă puterea Ta şi vino ca să mă mântuieşti. Fă să strălucească fulgerul Tău şi risipeşte puterea lui, ca să fugă înspăimântat de la faţa Ta, că nu poate să ţină piept înaintea Ta şi a celor ce Te iubesc. Îndată ce va vedea semnul harului Tău, se va îngrozi de Tine şi se va depărta de ei cu ruşine.

Şi acum, Stăpâne, mântuieşte-mă, că la Tine am scăpat!

12.

Aproape este ceasul cel de pe urmă. Dă-mi, Doamne, să mă pocăiesc, ca să săvârşesc fără de primejdie trecerea cea cumplită prin moarte

Mult te vei mai îndărătnici să rămâi fără pocăinţă, sărace suflete? Judecata este de acum aproape, focul este pregătit pentru mădularele tale.

În marea răutăţilor m-am afundat în toate zilele vieţii mele, fără să-mi plâng păcatele – şi iată, fără de veste mă va cuprinde în obezile sale moartea.

Satana m-a amăgit şi, legându-mă cu poftele sale, m-a târât în robie şi m-a doborât la pământ, fără milă. Vai, ce să fac acum?

Tu, Dreptule Judecător, ruşinează-l pe cel viclean, care se războieşte împotriva mea şi îmi întinde pe ascuns viclenele sale curse atunci când vreau să mă pocăiesc.

Ajută-mă, Multmilostive Doamne, şi atunci mă voi scula, îl voi batjocori, toate laţurile lui le voi rupe! Vai mie în ziua când Tu, Doamne, o să-i judeci pe păcătoşi! Să nu fiu ruşinat atunci înaintea cetelor îngereşti!

Cutremură-te şi tulbură-te, suflete al meu, şi, rugându-L pe Domnul tău, glăsuieşte-I: „Miluieşte-mă, Mântuitorul meu, şi scoate-mă din păcatele în care, iată, m-am înfundat. Păcătos sunt, şi mă ruşinez a mă ruga Ţie. Cu harul Tău mântuieşte-mă de gheenă, Doamne!"

Iată, Ziua Domnului va răsări pe neaşteptate pentru făptură, şi drepţii vor ieşi în întâmpinarea Domnului cu făclii aprinse – iar eu sunt întuneric, în candela mea nu e untdelemn ca să-L întâmpin pe Mire când va veni.

Se cutremură duhul meu auzind că Ziua Judecăţii este aproape; gândurile mele se tulbură

închipuindu-şi în ce văpaie vor arde necredincioşii. După bunătatea Ta, care se milostiveşte de păcătoşi, miluieşte-mă pe mine, pieritul, şi Te voi slavoslovi atunci când Împărăţia Ta se va arăta. Crucea Ta să mă însoţească în această cumplită trecere, ca să alunge de la mine puterile vrăjmăşeşti, ca să-mi slujească drept cheie şi să deschidă uşile Raiului, ca să intru în veselia cea veşnică, să mă bucur şi să slăvesc îndurările Tale, Multmilostive!

13.
Înţeleptește-mă și întărește-mă, căci m-ai răscumpărat

Să ne sprijine pe noi ajutorul Tău, Atotbunule, Care niciodată nu părăseşti neamul nostru! Împărtăşeşte-ne din înţelepciunea Ta care cearcă toate, ca să cunoaştem că degrab trecătoare sunt toate. Tămăduieşte rănile noastre prin pocăinţă.

Cercetează-ne, ca să nu rămânem împotmoliţi în păcatele noastre. Tu, Care eşti multmilostiv cu sufletele noastre, pune în noi aducerea-aminte de cele bune, fiindcă mult am îndrăgit cele rele. Abate de la noi, Bunule, tot ce-i vătămător.

Primeşte voirea cea bună, atâta câtă este în noi, şi trimite-ne putere pe măsura acesteia. Sufletul nostru nu e în stare să-Ţi aducă vreun dar pe măsura măririi Tale; ci să Te plece spre milostivire, Doamne, moartea Ta minunată.

Nedreptatea noastră este cu mult mai puternică decât rugăciunile noastre. Ruga noastră e neînsemnată, pe când vina noastră e uriaşă. Ce jertfă de împăcare am putea să aducem noi? Nu avem ce să-Ţi dăm: drept aceea, sângele Tău să ne împace cu Tine, Preamilostive.

Mulţumire Tatălui, Care Te-a trimis pe Tine, Mântuitorule! Fiindcă prin Tine ne îndreptăţim noi, cei vinovaţi. Tu ai ridicat păcatele noastre cu crucea Ta: ridică de la noi vinile noastre şi când vei veni iarăşi spre judecată.

14.
Răscumpărătorule al tuturor, mântuieşte-mă şi pe mine, şi dăruieşte-mi lacrimi cu care să topesc zidul ce mă desparte de Tine

Laudă Celui bun, Care S-a pogorât pentru noi, S-a făcut asemenea nouă şi a tămăduit rănile noastre cu trupul Său atotsfinţitor şi cu sângele Său atotsfinţitor! Toţi să-Ţi înalţe laudă!

Mulţumită Celui preamilostiv, Care poartă neîncetat poverile noastre, măcar că ştie răutatea noastră, Care ne-a făcut, Care ne hrăneşte şi Ca-

re porunceşte soarelui Său să răsară pentru noi! Laudă bunătăţii Lui!

Deschide-mi mie uşa milostivirii, Doamne al nostru plin de îndurări, tinde-mi mâna Ta, Bunule şi Milostivule, şi adu-mă înapoi în staulul Tău, ca să preaslăvesc bunătatea Ta.

Păcatele mele sunt zid între mine şi bunătatea Ta. Strică zidul acesta, ca să mă pot apropia de bunătatea Ta, varsă asupra mea dragostea Ta şi trage-mă la înălţimea Ta.

Zidul păcatelor mele e însă dărâmat de lacrimi şi de frângerea inimii; drept aceea, dăruieşte-mi în toate zilele vieţii mele să-mi plâng păcatele cu osârdie şi să culeg roade care îmi vor fi de folos în Ziua Judecăţii.

15.
Dumnezeu-omenitatea

Tatăl a strigat: Acesta este Fiul Meu Cel iubit, întru Care am binevoit: de Acesta să ascultaţi. Aşa a strigat despre Fiul, Cel nedespărţit de slava Dumnezeirii, fiindcă Tatăl şi Fiul şi Sfântul Duh sunt o singură fire, o singură putere, o singură fiinţă şi o singură împărăţie.

Şi Maria, Maica lui Dumnezeu, L-a numit pe El fiu, după trupul cel omenesc, care este nedespărţit de slava Dumnezeirii Lui, fiindcă Unul e Dumnezeu, Care S-a arătat în lume în trup.

Slava Lui vestea despre firea dumnezeiască, cea de la Tatăl, iar trupul Lui vestea despre firea omenească, cea de la Maria: iar firile amândouă s-au însoţit şi s-au unit într-un singur Ipostas.

Cel Unul-Născut din Tatăl este Unul-Născut şi din Maria, şi cine Îl desparte în două ipostasuri, despărţit va fi de Împărăţia cerurilor, iar cine Îi amestecă firile, lipsit va fi de viaţa Lui.

Cine tăgăduieşte că Maria L-a născut pe Dumnezeu, nu va vedea slava Dumnezeirii Lui, iar cine tăgăduieşte că El a purtat trup fără de păcat nu va primi mântuirea şi viaţa cea dăruită prin trupul Lui.

Faptele mărturisesc şi dumnezeieştile Lui puteri îi învaţă pe cei cu dreaptă-socotinţă că El este Dumnezeu adevărat, iar pătimirile Lui arată că este Om adevărat.

16.
Trimite harul, ca să îmi dea viaţă, aşa cum primăvara toate se înviorează cu suflarea vieţii

Bunule Iubitor de oameni! Dacă peste iarbă, peste flori, peste toată verdeaţa se revarsă harul Tău cu îmbelşugare când vine vremea, cu atât mai mult îi vei dărui robului Tău ceea ce cere în rugăciune.

Căci, iată, văzduhul se limpezeşte şi păsările cu felurimi de glasuri cântă slava marii Tale înţelepciuni; iată, întreg pământul se înveşmântează în haină de flori pestriţe, ţesută fără mâini omeneşti, se veseleşte şi prăznuieşte.

Stropeşte şi inima mea cu roua harului Tău, Bunule Iubitor de oameni! Pământul semănat nu poate să odrăslească dacă nu cade belşug de ploaie: fără harul Tău, nici inima mea nu poate să odrăslească cele bineplăcute Ţie şi să aducă roada dreptăţii.

Iată, ploaia hrăneşte verdeaţa şi pomii se încununează cu flori de tot felul: şi roua harului Tău să lumineze mintea mea şi să împodobească inima mea cu florile umilinţei, smereniei, dragostei şi răbdării.

Să ajungă rugăciunea mea înaintea Ta, Doamne! Dăruieşte-mi sfântă sămânţa Ta, ca să-Ţi pot aduce mlădiţe bune, şi să zic: „Slavă Celui care a dat ce să-I aduc prinos!", şi să mă închin Tatălui, şi Fiului, şi Duhului Celui Sfânt.

17.

Despre harul călăuzitor şi despre lacrimi

Bunule Iubitor de oameni, Care ai primit cei doi bănuţi şi ai lăudat voia văduvei! Primeşte rugăciunea robului Tău, înmulţeşte rugăciunea mea şi dăruieşte-mi ceea ce cer, ca să mă fac biserică a harului Tău; acesta să se sălăşluiască în mine şi însuşi să mă înveţe cum să plac înaintea lui; însuşi, lovind strunele mele, să cânte cântări de umilinţă pline de veselie; însuşi să lege mintea mea ca să nu păcătuiesc înaintea Ta, rătăcindu-mă, şi să nu fiu lepădat din lumina lui.

Auzi, Doamne, auzi rugăciunea mea şi dă-mi ca eu, cel necurat, să mă fac curat, ca eu, nebunul, să mă fac înţelept, ca eu, netrebnicul, să mă fac de bună treabă în turma nevoitorilor Tăi aleşi şi a tuturor Sfinţilor, care bine au plăcut înaintea Ta, şi să fiu primit în Împărăţia Ta.

Înşişi cei ce s-au sălăşluit în Rai mijlocesc pentru mine şi strigă către Tine, Unule Iubitorule de oameni, Tu auzi rugăciunea lor, iar eu voi răsplăti Ţie preaslăvindu-Te că ai auzit rugăciunile lor, şi m-ai miluit, şi n-ai trecut ruga mea cu vederea.

Tu, Doamne, ai grăit prin Prorocul Tău: deschide gura ta, şi o voi umple pe ea. Iată, deschise sunt şi inima, şi gura robului Tău: umple-le pe ele cu harul Tău, ca să Te binecuvântez fără încetare, Hristoase Dumnezeule, Mântuitorul meu.

Rugăciunea mea e neputincioasă, iar fărădelegile mele sunt mari şi tari. Păcatele mă înăbuşă şi neputinţele mele mă tulbură – ci Tu eşti bogat şi bun, milostiv şi îndurat.

Cela ce ai deschis ochii orbului, deschide ochii minţii mele, ca să văd neîncetat frumuseţea ta.

Cela ce ai pus hotar mării cu cuvântul poruncii Tale, pune hotar şi inimii mele cu harul

Tău, ca să nu se abată de la frumusețea Ta nici la dreapta şi nici la stânga.

Cela ce ai dat apă în pustie unui norod neplecat şi împotrivitor, dă-mi zdrobire şi ochilor mei dă lacrimi, ca să plâng ziua şi noaptea toată viața mea, cu smerită cugetare, cu dragoste şi cu inimă neîntinată.

Auzi, Doamne, rugăciunea robului Tău, pentru mijlocirea tuturor Sfinților Tăi, Cela ce peste toți eşti binecuvântat în veci.

18.

Necăutând la păcate, auzi-mă, alungă-l pe vrăjmaş şi întăreşte-mă în bine

Dumnezeule Drepte şi Lăudate, Dumnezeule mai-nainte de veci! Auzi-l pe omul păcătos în ceasul acesta!

Auzi-mă, Dumnezeule, auzi-mă întru tăria Ta, nepomenind neascultările nimicniciei mele cele de-a pururea.

Auzi-mă, Doamne, auzi-mă cu foc la rugăciune, cum l-ai auzit oarecând pe Prorocul Tău.

Aşa, Dumnezeul Puterilor celor sfinte! Aşa, Făcătorul cetelor netrupeşti! Aşa, Cela ce ai zis: cereți, şi veți primi! Nu Te îngrețoşa de mine, cel necurat, care mi-am întinat buzele şi sunt acoperit cu păcate.

Auzi-mă, Cela ce ai făgăduit că-i vei auzi pe cei ce Te cheamă întru dreptate, şi în calea păcii îndreptează paşii robului Tău.

Către Tine strig din toată inima mea: Dumnezeule, Dumnezeule, auzi-mă, nădejdea tuturor marginilor pământului şi a celor ce sunt pe mare departe! Ceartă toate duhurile necurate, ca să fugă de la fața robului Tău!

Apucă arma şi pavăza, şi scoală-Te întru ajutorul meu. Scoate sabia şi închide calea celor ce mă prigonesc. Zi, Doamne, zi sufletului meu: mântuirea ta sunt Eu.

Să se depărteze de la sufletul meu duhul temerii, duhul trândăvirii, duhul trufiei şi a toată răutatea; să se stingă în el toată aprinderea cea pricinuită de lucrarea diavolilor; să se lumineze duhul, sufletul şi trupul meu cu lumina cunoştinței Tale, ca ajungând la starea bărbatului desăvârşit, la măsura vârstei deplinătății lui Hristos, să preaslăvesc în veacul veacului, dimpreună cu îngerii şi cu toți cei ce au plăcut înaintea Ta, preacinstitul şi închinatul Tău nume – al Tatălui, al Fiului şi al Duhului Celui Sfânt.

19.

Despre liniştirea conştiinţei de tulburarea lăuntrică

Stăpâne Doamne, Dumnezeule al cerului şi pământului! Binevoieşte să-mi deschizi mie uşile pocăinţei, Te rog cu suflet îndurerat.

Caută spre mine după mare milostivirea Ta, pleacă urechea Ta spre ruga mea şi iartă-mă pe mine, cel vinovat de multe căderi; iartă-mi tot ce am făcut rău, biruit fiind de voia mea cea rea.

Caut odihnă şi nu găsesc, fiindcă spurcată îmi e conştiinţa, şi nu e în mine pace de mulţimea fărădelegilor mele.

Auzi, Doamne, inima care strigă către Tine cu durere. Nu la faptele mele, ci la durerea sufletului meu să iei aminte, şi grăbeşte să mă tămăduieşti pe mine, cel crunt rănit; dă-mi să-mi vin degrabă în fire, cu harul iubirii Tale de oameni.

Ia de pe mine povara păcatelor mele şi nu îmi răsplăti mie după ceea ce am lucrat, ca să nu pier de tot şi să nu rămân lipsit de orice grijă şi orice gând pentru îndreptarea mea.

La îndurările Tale cad: miluieşte-mă pe mine, cel ce m-am aruncat, osândindu-mi faptele, în ţărână.

Cheamă-mă înapoi, Stăpâne, pe mine, robul pe care faptele lui îl leagă ca nişte lanţuri, că Tu singur ştii cum să-i dezlegi pe cei ferecaţi în obezi şi să tămăduieşti rănile nevăzute, cunoscute doar Ţie, Unule Cunoscătorule al tainelor.

Binevoieşte a tinde spre mine mâna şi a mă scoate din noroiul fărădelegilor mele, Tu, Care nu Te veseleşti de pierzarea oamenilor şi nu întorci faţa Ta de la cei ce strigă către Tine cu lacrimi.

Auzi, Doamne, glasul robului Tău, care strigă către Tine: arată-mi faţa Ta mie, întunecatului, luminează-mă cu venirea Sfântului Tău Duh.

Dăruieşte-mi, Doamne, osârdie mie, celui spurcat, şi prefă-mi osteneala în bucurie.

Rupe zdrenţele mele şi mă încinge cu veselie, şi să se deschidă în faţa mea uşa Împărăţiei Tale, ca intrând în ea să preaslăvesc preasfânt numele Tău – al Tatălui, şi al Fiului, şi al Duhului Celui Sfânt.

20.

Despre trecerea fără împiedicare prin vămi şi despre miluirea la Judecată

Mărind Te măresc pe Tine, Doamne, că ai căutat spre smerenia mea, şi nu m-ai dat în mâinile vrăjmaşilor mei, şi ai mântuit din nevoie sufletul meu.

Şi acum, Stăpâne, să mă acopere mâna Ta şi să vină asupra mea mila Ta, fiindcă tulburat este sufletul meu şi tare se necăjeşte, ca nu cumva la

ieşirea din trupul acesta sărman să-l întâmpine mâna cea vicleană a celui potrivnic şi să îl ţină în întuneric pentru păcatele pe care le-am făcut în această viaţă, cu ştiinţă şi cu neştiinţă.

Fii milostiv mie, Stăpâne a toate, ca să nu vadă sufletul meu întunecata căutătură a viclenilor draci, ci să-l primească pe el îngerii Tăi cei curaţi şi sfinţi.

Dă slavă sfânt numelui Tău, ca să nu mă răpească mâna stăpânitorului lumii acesteia şi să mă tragă pe mine, păcătosul, în fundul iadului, ci fii mie apărător.

Miluieşte, Doamne, sufletul meu, care s-a spurcat cu patimile vieţii acesteia – şi dacă în vreo privinţă am greşit din slăbiciunea firii, ca un om, cu cuvântul, cu lucrul sau cu gândul, Tu, Care ai stăpânirea să ierţi păcatele, iartă-mi-le şi lasă-mi-le, ca să aflu răcoare şi să mă arăt înaintea Ta fără necurăţie ori spurcăciune, fără cusur şi întunecime, ca mâna Ta să mă primească, Stăpâne, că binecuvântat eşti în veci.

21.

Mergi pocăindu-te: Domnul este gata să te primească

Tu, Căruia Îţi plac cei ce se pocăiesc, binevoieşte şi către mine, cel păcătos. Satură-mă cu fărâmiturile de la marele Tău ospăţ, nu îngădui ca viaţa mea să piară în întunericul cel de-a stânga, şi dreptatea Ta să nu caute spre cumplitele spurcăciuni ale ticăloşiei mele în Dimineaţa aceea mare când se va rosti hotărârea cea veşnică.

Amară este bucuria lumii acesteia: vai celui ce se amăgeşte cu ea! Ca o corabie înviforată de valuri se înviforează viaţa mea cu nenorocirile; bucuria deşartă o înrobeşte cu priveliştea desfătărilor. Fii mie cârmaci şi du corabia mea la limanul Tău în Dimineaţa aceea mare când se va rosti hotărârea cea veşnică.

Dumnezeu îl iubeşte pe păcătos atunci când purcede la pocăinţă şi cu ochii plini de lacrimi, suspinând şi plângând, strigă către El: „Izbăveşte-mă de foc, Doamne al nostru! Lacrimile sărăciei mele primeşte-le, mă rog Ţie. Cu voie am păcătuit înaintea Ta, însă cu voie mă şi căiesc."

Aşadar apropie-te, păcătosule, cu îndrăznire; uşa este deschisă şi gata să te primească. Adu-iIDomnului jertfa lacrimilor şi mergi la El fără împiedicare. El nu cere daruri, şi nu este părtinire la Dânsul. Milosârd este către oameni, şi cu plăcere iartă păcatele păcătoşilor care se căiesc.

22.
Lecții de viață: Fericiri

Fericit omul ce are frică de Dumnezeu, după cuvântul Duhului Celui Sfânt: fericit bărbatul care se teme de Domnul.

Fericit omul ce are iubire de Dumnezeu, că Îl poartă pe Acesta în sine. Dumnezeu este iubire, şi cel ce rămâne în iubire rămâne în Dumnezeu.

Fericit cel ce a câştigat îndelungă-răbdare, că bărbatul îndelung-răbdător are multă pricepere.

Fericit cel străin de întărâtare şi de mânie, că mânia bărbatului nu lucrează dreptatea lui Dumnezeu.

Fericit cel ce a îndrăgit blândețea, după cuvântul Domnului: fericiți cei blânzi.

Fericit cel ce a dobândit ascultare adevărată, că unul ca acesta s-a făcut următor Domnului, Care a fost ascultător chiar până la moarte.

Fericit cel străin de zavistie, că prin zavistie moartea a intrat în lume.

Fericit cel ce nu spurcă limba sa cu grăirea de rău, că inima grăitorului de rău este plină de toată întinăciunea.

Fericit cel ce a dobândit înfrânare, că aceasta este reazimul a toată virtutea.

Fericit cel ce face bine celor sărmani, că mulțime de apărători o să aibă la Judecată.

Fericit cel ce are viață înaltă, dar cugetare smerită: acesta urmează lui Hristos şi împreună cu El va şedea pe tron întru slavă.

Fericit cel ce se sileşte la tot lucrul bun, că cei silitori răpesc Împărăția cerurilor.

Fericit cel ce a umblat pe calea cea strâmtă, că acesta va intra în Cer ca purtător de cunună.

Fericiți toți aceştia, căci cu îndrăznire se vor înfățişa atunci Judecătorului şi vor primi din mâna Lui răsplata cea sfântă.

23.
Dumnezeu-omenitatea Mântuitorului

Pe Unul şi Acelaşi Îl mărturisim Dumnezeu desăvârşit şi Om desăvârşit. El este Dumnezeu-Cuvântul Care S-a făcut trup.

Căci dacă nu era trup, la ce bun mijlocirea Mariei? Şi dacă nu era Dumnezeu, pe cine numeşte Gavriil „Domn"?

Dacă nu era trup, cine a zăcut în iesle? Şi dacă nu era Dumnezeu, pe cine slavosloveau îngerii pogorâți din cer?

Dacă nu era trup, cine a fost înfăşat cu scutece? Şi dacă nu era Dumnezeu, în cinstea cui a mers steaua?

Dacă nu era trup, pe cine a purtat Simeon în brațe? Şi dacă nu era Dumnezeu, cui i-a zis: *acum slobozeşte pe robul Tău, Stăpâne*?

Dacă nu era trup, cu cine a fugit în Egipt Iosif? Şi dacă nu era Dumnezeu, asupra cui s-a împlinit spusa: *şi din Egipt am chemat pe Fiul Meu*?

Dacă nu era trup, pe cine a botezat Ioan? Şi dacă nu era Dumnezeu, către cine a grăit Tatăl: *Acesta este Fiul Meu Cel iubit, întru Care bine am voit*?

Dacă nu era trup, cine a flămânzit în pustie? Şi dacă nu era Dumnezeu, la cine au venit îngerii să-i slujească?

Dacă nu era trup, cine a fost chemat la nunta din Cana? Şi dacă nu era Dumnezeu, cine a prefăcut apa în vin?

Dacă nu era trup, cine a luat în mâini pâinile în pustie? Şi dacă nu era Dumnezeu, cine a hrănit cu cinci pâini şi doi peşti cinci mii de bărbaţi, afară de femei şi de copii?

Dacă nu era trup, cine a dormit în corabie? Şi dacă nu era Dumnezeu, cine a certat vânturile şi marea?

Dacă nu era trup, cu cine a mâncat Simon fariseul? Şi dacă nu era Dumnezeu, cine i-a iertat păcatele desfrânatei?

Dacă nu era trup, cine a purtat haine omeneşti? Şi dacă nu era Dumnezeu, cine a vindecat-o prin atingerea de haină pe femeia cu curgere de sânge?

Dacă nu era trup, cine a scuipat pe pământ şi a făcut tină? Şi dacă nu era Dumnezeu, cine a dat prin tină vedere ochilor orbului?

Dacă nu era trup, cine a plâns la mormântul lui Lazăr? Şi dacă nu era Dumnezeu, cine i-a poruncit să iasă din mormânt celui mort a patra zi?

Dacă nu era trup, pe cine au prins în grădină iudeii? Şi dacă nu era Dumnezeu, cine i-a aruncat la pământ cu vorbele: *Eu sunt*?

Dacă nu era trup, cine s-a înfăţişat spre judecată lui Pilat? Şi dacă nu era Dumnezeu, cine a înspăimântat-o în somn pe soţia lui?

Dacă nu era trup, ale cui haine şi le-au împărţit ostaşii? Şi dacă nu era Dumnezeu, de ce s-a întunecat la răstignirea Lui soarele?

Dacă nu era trup, cine a fost răstignit pe cruce? Şi dacă nu era Dumnezeu, cine a clătinat pământul din temelii?

Dacă nu era trup, ale cui picioare şi mâini au fost pironite de cruce? Şi dacă nu era Dumnezeu, de ce s-a sfâşiat catapeteasma templului, de ce s-au despicat pietrele, de ce s-au deschis mormintele?

Dacă nu era trup, cine a atârnat pe cruce între tâlhari? Şi dacă nu era Dumnezeu, cine i-a zis tâlharului: *astăzi vei fi cu Mine în Rai*?

Dacă nu era trup, cine şi-a dat, strigând, duhul? Iar dacă nu era Dumnezeu, la glasul cui s-au sculat multe trupuri ale Sfinţilor adormiţi?

Dacă nu era trup, pe cine l-au văzut pus în mormânt femeile? Şi dacă nu era Dumnezeu, despre cine le-au grăit îngerii: *a înviat, nu este aici*?

Dacă nu era trup, cui i-a pipăit Toma urmele piroanelor? Şi dacă nu era Dumnezeu, cine a intrat prin uşile încuiate?

Dacă nu era trup, cine a mâncat la Marea Tiberiadei? Şi dacă nu era Dumnezeu, la a cui poruncă s-au umplut mrejele?

Dacă nu era trup, pe cine au văzut Apostolii luat la Cer? Şi dacă nu era Dumnezeu, cine s-a suit întru strigarea sfinţilor îngeri şi cui i-a grăit Tatăl: *şezi de-a dreapta Mea*?

Dacă El nu este şi Dumnezeu, şi Om, mincinoasă e mântuirea noastră, mincinoase sunt şi prezicerile prorocilor.

24.

Despre darul lacrimilor şi despre alungarea vrăjmaşului

Doamne, Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu! Dăruieşte-mi mie, robului Tău, zdrobirea şi luminarea inimii, ca să izvorăsc cu dulceaţă lacrimi întru rugăciune curată, şi Tu să ştergi cu puţinele mele lacrimi zapisul greşalelor mele şi pentru puţinul meu plâns să stingi focul aprins în mine – că dacă îmi vei da, Stăpâne, să plâng aici, mă vei slobozi de focul cel nestins dincolo.

Ştiu, Îndelung-Răbdătorule şi Iubitorule de oameni Doamne, că în toată ziua şi în tot ceasul Te amărăsc şi Te mânii, însă bunătatea îndelungii Tale răbdări va birui amărăciunea şi răutatea mea.

Aşa, Doamne al bunătăţii şi al iubirii, Dumnezeul milei şi al îndurărilor! Mântuieşte-mă de vrăjmaşul cel spurcat şi îngrozitor, care în tot ceasul leagă şi împileză sufletul meu cu gânduri rele şi întinate.

Puterea Ta cea negrăită, Hristoase, care a certat valurile mării, să-l certe pe el, aşa încât să-l facă neputincios şi să-l izgonească departe de mine, Hristoase.

Zi de zi înnoieşte cursele sale asupra mea şi sârguieşte să pună stăpânire pe mintea mea cea slăbită şi să mă depărteze de Tine şi de poruncile Tale dumnezeieşti.

Ci Tu, Stăpâne, Multmilostive Doamne, trimite degrabă puterea Ta şi depărtează de la mine, nevrednicul robul Tău, pe şarpele cel mare dimpreună cu toate gândurile lui cele viclene şi de ruşine, ca întru curăţie să Te laud şi preaslăvesc, şi pe Cel fără de început al Tău Părinte, şi pe Bunul şi de viaţă Făcătorul Tău Duh, acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

25.

Izbăveşte-mă de nepăsare şi lenevire

Mielule al lui Dumnezeu, Cela ce eşti fără de păcat, Care de slobodă voia Ta ai răbdat în trup cruce, Care ai fost junghiat pentru

mântuirea noastră, a păcătoşilor, şi fără de stricăciune ai gustat cu trupul moartea ca să mântuieşti firea noastră căzută, Înţelepciunea şi Puterea lui Dumnezeu-Tatăl, Strălucirea slavei Lui, Nepătrunse Iisuse, Neurmate Hristoase, Cela ce eşti Unul Milostiv şi Iubitor de oameni! Asupra mea, a păcătosului, varsă mila Ta cea mare şi depărtează de la mine cu harul Tău toată nepăsarea, lenevirea şi nerăbdarea, ca la a Doua Ta Venire să nu aud şi eu înfricoşătoarea dare în vileag: „Ce ai răbdat tu pentru Mine?"

În ziua aceea cumplită ne vei spune nouă, păcătoşilor, Doamne: „Ştiţi toţi prea bine ce am răbdat Eu pentru voi. Eu, Dumnezeu, am primit pentru voi trup; Eu, Cel nevăzut, pentru voi am locuit în chip văzut pe pământ, pentru voi am flămânzit, am însetat, M-am ostenit; pentru voi am fost prigonit şi bătut cu pietre; Eu, Cel nevinovat, pentru voi am fost pălmuit şi scuipat; Eu, Cel fără de păcat, pentru voi am răbdat moarte de ruşine, pentru voi am fost străpuns în coastă cu lancea şi adăpat cu oţet amestecat cu fiere. Toate acestea le-am răbdat pentru voi, ca să vă fac sfinţi şi cereşti; v-am dăruit Împărăţia cerurilor, v-am numit pe toţi „fraţi", v-am trimis Duhul Sfânt. Dar voi, oamenilor, ce aţi răbdat pentru Mine?"

Ce voi răspunde la aceasta eu, ticălosul, vicleanul, păcătosul şi întinatul? Mucenicii îşi vor arăta rănile, chinurile, tăierea mădularelor şi răbdarea cea până în sfârşit. Nevoitorii vor arăta nevoinţa lor, postul îndelungat, privegherile, neagonisirea, lacrimile şi pătimirile celelalte. Iar eu, păcătosul şi leneşul, ce voi arăta, afară de roadele ruşinoase ale lăcomiei pântecelui, ale patimii dulceţii, ale multei dormiri, ale iubirii de avuţii, ale nerăbdării, ale slavei deşarte şi nepăsării?

Dacă o să-mi ceri socoteală, Doamne, pentru vremea care mi-a fost dată spre pocăinţă, dar pe care eu am petrecut-o în nepăsare, cum voi putea să mă îndreptăţesc? Iar dacă mă vei trage la răspundere pentru cuvintele deşarte, pentru gândurile şi poftele viclene, ce frică şi tulburare mă vor cuprinde atunci pe mine, sărmanul, şi ce chin va urma apoi?

Cruţă-mă, Doamne! Cruţă-mă, Îndurate! Cruţă-mă, Iubitorule de oameni! Cruţă-mă, Cela ce eşti Singur Bun! Milostiveşte-Te şi mă miluieşte, din singură bunătatea Ta. Întăreşte sufletul meu, pe care l-am stricat prin lenevie şi nepăsare, Tu, Cel ce îi ridici pe cei doborâţi şi îi vindeci pe cei zdrobiţi!

Tu ştii nesimţirea ticăloşiei mele, ştii câte gânduri viclene se războiesc împotriva mea, vezi câte curse întinde asupra mea răutatea vrăjmaşului. Ocroteşte-mă din mare mila Ta, trezeşte-mă, scoală-mă, viază-mă şi mă mântuieşte cu harul Tău, pentru rugăciunile Preacuratei Stăpânei noastre Născătoarei de Dumnezeu şi ale tuturor Sfinţilor.

26.
Toată nădejdea e la Hristos: către El să strigi

Tu, Doamne a toate, pentru milostivirea Ta fii mie liman de mântuire, scăpare de ajutor, şi mă mântuieşte.

Rog bunătatea Ta, Mântuitorul meu: de acum, revarsă asupra mea îndurările Tale, şi dincolo departe de cei chinuiţi aşază-mă.

Hristoase, Care bine ai voit a Te face pentru noi jertfă, omoară păcatul, care a lovit toate mădularele mele; pogoară-Te şi Te sălăşluieşte în ele.

Îndată ce va afla vicleanul despre aceasta, vor fi zdrobiţi dinţii lui, şi strălucirea Ta va stinge focul gheenei.

Satana cel viclean a vărsat peste mine otrava sa, m-a stricat şi m-a doborât prin păcat – dar întrucât umblu pe calea Ta, iar Tu eşti Atotputernic, neputinţa mea trage nădejde că Tu, dispreţuindu-l pe cel potrivnic, mă vei ajuta să mă las de păcate, şi atunci se va ruşina stricătorul meu.

Căpeteniile răutăţii m-au orbit cu patimile lor, şi cu viclenia lor au răpit de la mine frumuseţea tinereţilor mele. Ce să fac, că am pierdut curăţia mea? Striga-voi către Hristos ca să-mi dea înapoi frumuseţea, şi atunci cei vicleni se vor ruşina.

Mântuitorul meu strigă către mine, ucenicul Său: „Nu te deznădăjdui de mântuirea ta; Eu te voi ridica şi voi ierta păcatele tale. Tu eşti agonisita Mea, şi nu te voi lăsa, fiindcă te-am răscumpărat cu sângele Meu."

Strigă, deci, din toate puterile, păcătosule, şi nu cruţa gâtlejul tău, fiindcă Domnul tău este milostiv şi îi iubeşte pe cei ce se pocăiesc. Îndată ce te vei întoarce, Tatăl tău îţi va ieşi în întâmpinare, va junghia viţelul cel îngrăşat, te va îmbrăca în strai luminat şi Se va veseli de tine.

27.
Nu cădea cu duhul: nădejdea este Hristos

Nu cădea cu duhul, suflete, nu te necăji, nu te osândi pe tine însuţi la deznădejde pentru mulţimea păcatelor, nu atrage focul asupra ta, nu zi: „M-a lepădat de la faţa Sa Domnul."

Nu-I plac lui Dumnezeu vorbe ca acestea. Oare cel care a căzut nu mai poate să se ridice? Oare cel ce s-a rătăcit nu mai poate să se întoarcă? Sau nu auzi cât har i-a dăruit fiului curvar?

Aşadar nu te ruşina să te întorci, ci spune cu îndrăznire: „Sculându-mă, voi merge la Tatăl meu!" Scoală-te şi umblă!

El te va primi şi nu te va certa, ci mai vârtos Se va bucura de întoarcerea ta. El te aşteaptă: doar să nu te ruşinezi şi să nu te ascunzi, ca Adam, de faţa lui Dumnezeu.

Pentru tine Hristos S-a răstignit – şi atunci, cum Se va lepăda de tine? El ştie cine ne strâmtorează, ştie că nu avem alt ajutor în afara Lui.

Hristos ştie că omul este sărman. Aşadar nu te lăsa pradă deznădejdii şi nepăsării, ca şi cum ţi-ar fi fost gătit deja focul. Nu este mângâiere pentru Hristos să ne arunce pe noi în foc, şi nu este pentru El câştig să ne trimită în adânc la chinuri.

Urmează fiului curvar: părăseşte cetatea chinuită de foamete. Apropie-te şi te roagă, şi vei vedea slava lui Dumnezeu. Faţa ta se va lumina, şi te vei veseli în Raiul desfătării. Slavă Domnului Iubitor de oameni, Care ne mântuieşte!

28.
Lecţii de viaţă

Vrei să duci viaţă dreaptă? Dobândeşte cugetarea smerită, căci fără ea viaţa dreaptă nu este cu putinţă.

Săvârşeşte toate lucrurile tale întru numele Mântuitorului nostru Iisus Hristos, şi prin aceasta roada ta va fi înălţată la cer.

Începutul lepădării de Dumnezeu în om este depărtarea lui de smerenie – iar pe cel părăsit de Dumnezeu îl apasă, ca pe Saul, duhul cel viclean.

Cursele vrăjmaşului sunt unse cu miere; cel ce s-a lăsat atras de dulceaţa mierii se încurcă în curse şi se umple de toată amărăciunea.

Iubeşte smerenia, şi niciodată nu vei cădea în cursele diavolului, pentru că, plutind pe aripile ei repezi, vei fi întotdeauna mai presus de aceste curse.

Mândria se aseamănă unui arbore foarte înalt şi încovoiat, toate ramurile căruia sunt firave, şi pe care, dacă se caţără cineva, îndată se va prăbuşi de la înălţime.

Fericit cel îngrăşat cu nădejdile cele bune şi luminat de cugetările cele bune: slava lui este mare şi nesfârşită.

Să năzuim către luarea-aminte cea cu trezvie, pentru ca, văzând greşalele noastre, să ne smerim mereu şi să nu hrănim în noi, ca pe un şarpe, gândul părerii de sine sau al vicleniei.

Să iubim trezvia, ca să avem inimă curată şi ca să păzim templul cel încredinţat nouă nespurcat de stricăciunea păcatului.

Minunată este rugăciunea cu suspine şi lacrimi, mai ales dacă vărsăm lacrimile întru ascuns.

Cine se roagă cu mintea sa având credinţă, Îl vede pe Domnul în faţa sa, fiindcă în El trăim, ne mişcăm şi suntem.

Dacă s-a împietrit inima ta, plângi înaintea Domnului, ca să izvorască asupra ta luminarea cunoştinţei şi să-ţi dea să te înalţi către El cu inimă fierbinte.

29.

Mărturisire a Dumnezeu-omenității lui Hristos Iisus Domnul

Cel ce este de la Dumnezeu, Dumnezeu-Cuvântul, Fiul Unul-Născut din Tatăl, Cel de o ființă cu Tatăl, Cel ce este din Cel ce este, născut din Tatăl fără de maică, în chip negrăit, mai înainte de toți vecii – Acesta Însuşi, în zilele cele mai de pe urmă, Se naşte din fiică omenească, din Maria Fecioara, fără de tată, Se naşte Dumnezeu întrupat, luând trup din ea, făcându-Se om, ceea ce nu era, şi rămânând Dumnezeu, ceea ce era, ca să mântuiască lumea – şi Acesta este Hristos, Fiul lui Dumnezeu, Cel Unul-Născut al Tatălui Său şi Unul-Născut al Maicii Sale.

Pe Unul şi Acelaşi Îl mărturisesc Dumnezeu desăvârşit şi Om desăvârşit, în două firi unite ipostatic, cunoscute nedespărțit, neamestecat, neschimbat; Dumnezeu îmbrăcat în trup, însufleţit cu suflet cuvântător şi asemenea nouă, după omenitate, în toate, afară de păcat.

Unul şi Acelaşi este pământesc şi ceresc, vremelnic şi veşnic, cu început şi fără de început, fără de ani şi supus vremii, zidit şi nezidit, pătimitor şi nepătimitor, Dumnezeu desăvârşit şi Om desăvârşit, Unul în două firi.

30.

Iată, în curând moartea va veni: trezeşte-te, suflete!

Vremea vieții mele s-a irosit în deşertăciune şi în gânduri de ruşine. Dăruieşte-mi, Doamne, să mă tămăduiesc pe deplin de rănile mele cele ascunse, şi întăreşte-mă ca măcar un ceas să mă ostenesc cu osârdie în via Ta, fiindcă vremea deşartei mele vieți se află deja într-al unsprezecelea ceas.

Cu poruncile Tale cârmuieşte corabia neguțătoriei mele, şi mie, nimicnicului neguțător, dăruieşte-mi înțelepciune ca să-mi vând marfa atâta cât mai am vreme.

Vremea călătoriei s-a apropiat de sfârşit, şi parcă se aude deja glasul Judecătorului, care îmi spune mie, împrăştiatului: „Arată acum, leneşule, marfa pe care ai avut-o de-a lungul vieții tale".

Ceasul morții mă înspăimântă pe mine, sărmanul, fiindcă privesc la lucrurile mele şi se cutremură sufletul meu văzând nepăsarea şi lenevirea mea, şi oasele mele încremenesc.

Ceasul despărțirii de trup este înaintea ochilor mei, şi la gândul lui m-a cuprins o frică zguduitoare. În loc să mă bucur, m-am înspăimântat şi mai tare, căci având har n-am făcut lucruri vrednice de Dumnezeu.

Vai, suflete al meu! De ce nu-ți pasă de viața ta? De ce petreci în împrăştiere puținele tale zile?

Oare nu ştii că în scurtă vreme vei fi chemat? Şi ce vei face atunci, după ce-ai trăit în nepăsare aici? Ce vei răspunde şi cum te vei îndreptăți când vei sta înaintea tronului Cumplitului Judecător?

Vrăjmaşul te amăgeşte şi răpeşte avuția ta zi de zi, iar tu nu pricepi aceasta.

Deşteaptă-te, dar, vino-ți în fire şi roagă-te cu lacrimi lui Dumnezeu, strigând către El cu durere în inimă: „Dăruieşte-mi, Doamne, să Te iubesc cu toată puterea mea şi să-Ți slujesc cu osârdie prin împlinirea sfintelor Tale porunci, pentru ca atunci când va veni ceasul despărțirii să mă afli pregătit şi aşteptând cu mare bucurie întâlnirea cu Tine, şi să mă aduci în Împărăția Ta Veşnică ca să mă bucur împreună cu toți Sfinții care bine au plăcut înaintea Ta."

31.

Aducere-aminte de viața veşnică dăruieşte-mi, ca să mă pregătesc de ea precum se cuvine

Mântuieşte-mă, Îndelung-Răbdătorule Doamne! Mântuieşte-mă, Fiule al lui Dumnezeu, Hristoase, Cela ce eşti fără de păcat, şi dăruieşte-mi să cuget la viața veşnică, pentru ca, neavând nimic în inimă afară de acest gând, să împlinesc pururea voia Ta cu ajutorul harului Tău şi să umblu cu plăcere întru poruncile Tale, întrebuințând cu folos talanții pe care mi i-ai dat Tu Însuți, Cerescule Împărat, şi săvârşind cu ei neguțătoria cea bună să mă învrednicesc de laudă de la Tine, Stăpâne, şi când vei veni Tu, Doamne, să zic cu îndrăznire din inimă curată: „Fericit sunt, Stăpâne, că ai venit!"

Pentru ospățul Tău de nuntă, Stăpâne, îmbracă-mă cu strai vrednic, pe care să-l gătească în mine, încă de aici, harul Tău. Învredniceşte-mă să aprind atunci şi candelă, pe care să mi-o dăruiască îndurările Tale.

Şi aşa, cu bucurie voi ieşi ca să Te întâmpin, preaslăvindu-Te şi binecuvântându-Te cu nădejdea de a fi părtaş Drepților şi Sfinților care din veac bine au plăcut înaintea Ta.

32.

Vrei milă Fii milostiv tu însuți

Datoriile celor ce se roagă să fie miluiți sunt iertate – însă ia seama ca atunci când ceri iertarea datoriilor să nu nutreşti ură față de frații tăi.

Nu sunt primite rugăciunile care, înălțându-se către Dumnezeu, nu sunt însoțite de dragoste, fiindcă numai dragostea croieşte cale slobodă rugăciunii.

Dacă se mânie pe tine fratele tău, se mânie pe tine şi Domnul, şi dacă te-ai împăcat cu fratele tău jos, te-ai împăcat şi cu Domnul tău Sus. Dacă îl vei primi pe fratele tău, Îl vei primi şi pe Domnul tău.

Aşadar împacă-te cu Domnul prin cei necăjiţi, veseleşte-L în cei întristaţi, cercetează-L prin cei bolnavi, hrăneşte-L prin cei flămânzi.

Prin călătorul ostenit găteşte-I aşternut moale, spală-I picioarele, dă-I locul de frunte la masa ta, frânge pâinea ta şi împarte-o cu El, dă-I şi paharul tău, căci El ţi-a dovedit deja marea Sa dragoste, frângând Trupul Său pentru tine şi dându-ţi ca băutură Sângele Său.

33.

Iertarea păcatelor în schimbul iertării greşalelor aproapelui

Domnul spune fiecărui suflet: „Iartă greşalele fratelui tău, şi Eu îţi voi ierta greşalele tale. Tu ierţi greşale mărunte – câţiva oboli sau poate trei dinari; Eu îţi iert mii de talanţi. Tu ierţi doar, fără să dăruieşti nimic; Eu îţi iert păcatele şi pe deasupra îţi dăruiesc tămăduirea şi Împărăţia.

Darul tău îl voi primi când te vei împăca cu cel ce are ceva împotriva ta. Când nu vei mai avea vrăjmăşie cu nimeni, când soarele nu va mai apune peste mânia ta, când vei avea cu toţi pace şi dragoste, atunci şi rugăciunea ta va fi bineprimită, şi prinosul tău va fi bineplăcut, şi casa ta va fi binecuvântată, şi tu însuţi vei fi fericit.

Iar dacă nu te împaci cu fratele tău, cum vei cere de la Mine iertare? Eu, Stăpânul tău, îţi poruncesc, şi nu iei aminte – şi cum îndrăzneşti, robule, să-Mi aduci rugăciune sau jertfă având vrajbă împotriva cuiva? Cum întorci tu faţa ta de la aproapele tău, aşa voi întoarce şi Eu ochii Mei de la rugăciunea ta şi de la darul tău.

34.

Dă-mi lacrimi ca să mă curăţesc şi slobozeşte-mă din legăturile patimilor

Iubitorule de oameni, Hristoase, Dumnezeul nostru, cu tărie nădăjduind în îndurările Tale, mă rog Ţie: nu mă pune de-a stânga Ta, împreună cu caprele care Te-au amărât, şi nu îmi zi: adevărat, adevărat zic ţie, nu te cunosc pe tine, ci, după bunătatea Ta, dă-mi mie lacrimi neîncetate, dă inimii mele frângere şi smerenie şi o curăţă pe dânsa cu frica Ta, ca să se facă locaş al harului Tău.

Cu toate că multgreşit şi nevrednic sunt, totuşi bat fără încetare la uşa Ta; cu toate că sunt leneş şi fără păs şi de mântuirea mea nu mă îngri-

jesc, totuşi doresc să umblu pe calea Ta. Mântuieşte-mă pentru mila Ta, pentru că Bun eşti către toţi, Doamne, şi îndurările Tale sunt peste toate lucrurile Tale.

Ajută-mi mie, Stăpâne al tuturor, acoperă neputinţa mea sufletească, ca să mă izbăvesc de stricăciunea păcatului şi să mă slobozesc din legăturile patimilor, ca să nu mă chinuie răutatea şi să nu mă stăpânească vrăjmaşul demon ca pe un rob, ci să vină asupra mea Împărăţia Dumnezeiescului şi Închinatului Tău Duh, ca să se depărteze de la mine patimile spurcate, care acum stăpânesc şi împărăţesc în mine, că Tu eşti Dumnezeul milostivirii, al iubirii de oameni şi al îndurărilor.

35.
Către Născătoarea de Dumnezeu, pentru curăţirea de patimi şi buna întocmire lăuntrică

Preasfântă Stăpână de Dumnezeu Născătoare, ceea ce eşti una curată cu sufletul şi cu trupul! Caută spre mine, scârbavnicul, necuratul, care mi-am înnegrit sufletul şi trupul cu spurcăciunea vieţii mele pătimaşe şi iubitoare de plăceri; curăţă mintea mea pătimaşă, curăţă şi bine întocmeşte gândurile mele care rătăcesc şi orbecăie; pune în rânduială simţămintele mele şi călăuzeşte-le, slobozeşte-mă de reaua şi urâta deprindere a patimilor necurate, ce mă tiraniseşte, pentru ca, slobozindu-mă din bezna păcatului, să mă învrednicesc a te preaslăvi şi a te lăuda cu îndrăznire pe tine, ceea ce singură eşti Maica Luminii Adevărate a lui Hristos, Dumnezeul nostru, căci pe tine te binecuvântează şi te slăveşte cu El şi în El toată făptura cea văzută şi cea nevăzută.

36.
Lecţii de viaţă: Fericiri

Fericit cel ce este totdeauna plin de bucurie duhovnicească şi poartă fără de lenevire jugul cel bun al Domnului, căci va fi încununat întru slavă.

Fericit cel ce s-a curăţit de toată întinăciunea păcatului ca să-L primească cu îndrăznire în casa sa pe Împăratul slavei – pe Domnul nostru Iisus Hristos.

Fericit cel ce cu frică şi cu cutremur şi cu evlavie se apropie de Preacuratele Taine ale Mântuitorului, înţelegând că primeşte în sine Viaţa Nestricăcioasă.

Fericit cel ce cugetă în tot ceasul la moarte şi a făcut nelucrătoare patimile de ruşine, care se

cuibăresc în inima celor nepăsători, că acesta va fi mângâiat în ceasul sfârşitului.

Fericit cel ce-şi aminteşte neîncetat de muncile gheenei şi sârguieşte să se pocăiască înaintea Domnului cu lacrimi şi cu suspine, fiindcă El izbăveşte din tot necazul.

Fericit cel ce se smereşte întotdeauna pe sine de bunăvoie, că acesta va fi încununat de Cel ce pentru noi S-a smerit pe Sine de bunăvoie.

Fericit cel ce cu toată cucernicia petrece prin rugăciune, ca Maria, la picioarele Domnului şi sârguieşte, ca Marta, să-L primească prin facerea de bine pe Domnul Mântuitorul.

Fericit cel ce, arzând cu frica de Dumnezeu, are întotdeauna în el căldura Duhului Celui Sfânt şi a mistuit spinii şi mărăcinii gândurilor viclene.

Fericit cel ce cu bună înţelegere duhovnicească iubeşte blândeţea şi nu se lasă amăgit de şarpele cel viclean, punându-şi nădejdea în bunătatea şi milostivirea dumnezeiască.

37.
Mărturisire a Preasfintei Treimi

Unul este Ipostasul Tatălui, şi unul este Ipostasul Fiului, şi unul este Ipostasul Duhului Celui Sfânt: una este Dumnezeirea, una este puterea, una este împărăţia, în trei Ipostasuri.

Aşa slăvim Sfânta Unime în Treime şi Sfânta Treime în Unime; aşa mărturiseşte Sfânta, Dumnezeiasca şi Sobornicească Biserică!

În numele Acestei Sfinte Treimi ea botează întru viaţa veşnică, pe Aceasta O cinsteşte preaslăvind deopotrivă Cele Trei Ipostasuri, pe Aceasta O mărturiseşte neîmpărţită şi nedespărţită, Acesteia se închină fără de greşeală, pe Aceasta O proslăveşte fără tăcere.

Acestei Unimi Întreit-Ipostatice, Tatălui şi Fiului şi Duhului Celui Sfânt se cuvine slava, mulţumita, cinstea, stăpânirea şi mărirea în veci.

38.
Adu-ţi aminte de a Doua Venire şi vino-ţi în fire

Ridică ochii tăi spre cer când acesta, ca o oglindă curată, slăvit luminează pământul cu stelele, şi zi mirându-te: „Dacă stelele luminează cu atâta slavă, cu cât mai mult Dreptii şi Sfinţii, care au făcut voia lui Dumnezeu, vor străluci cu lumina cea negrăită a slavei mântuitoare în ceasul când va veni Domnul?"

Aducându-ţi aminte de acea înfricoşătoare Venire, cutremură-te cu trupul şi cu sufletul, şi spune-ţi cu durere în inimă: „Cum mă voi arăta eu, păcătosul, în ceasul acela cumplit? Cum

mă voi înfăţişa la tronul Judecătorului? Cum voi avea loc împreună cu cei desăvârşiţi eu, cel împrăştiat? Sau cum voi sta eu, capra, de-a dreapta lui Hristos împreună cu oile? Sau cum mă voi arăta eu, cel neroditor, în soborul Sfinţilor, care au făcut aici roadele dreptăţii?

Mucenicii vor arăta chinurile lor, nevoitorii – virtuţile; ce voi arăta eu, afară de nepăsarea mea şi de pogorământele pe care singur mi le-am făcut?

O, suflete păcătoase, suflete neruşinate, suflete care pururea ai urât viaţa cea plăcută lui Dumnezeu! Mult te vei mai lăsa târât de reaua deprindere cu gândurile viclene? Ce aştepţi în nepăsarea asta a ta?

Crezi că va întârzia să vină Judecătorul? Nu va întârzia, ci venirea Lui din ceruri va să fie ca un fulger îngrozitor.

Străduieşte-te, dar, să te arăţi gata în acel ceas cumplit, ca să nu plângi dincolo în vecii vecilor".

39.

Pedepseşte aici şi îndreaptă cu harul Tău, ca să nu fiu ruşinat dincolo

Cruţă, Milostive Doamne, cruţă pe robul Tău, ca să nu mă arăt la Judecata Ta cu frică şi cu mare ruşine, de ocara îngerilor şi a oamenilor.

Aici, Mântuitorul meu, pedepseşte-mă ca un Părinte iubitor de fii, iar dincolo iartă-mă, ca Cela ce singur eşti fără de păcat şi multmilostiv – că dacă aici nu-l vei înţelepţi pe cel ticălos şi nu-i vei da luminarea inimii ca să aducă zi de zi pocăinţă pentru păcatele sale, ce va face dincolo, neavând nici o îndreptăţire?

Când nu eram încă pe pământ, a plăcut înaintea Ta, Stăpâne, după îndurările Tale cele mari, să mă plăsmuieşti în pântecele păcătoasei mele maici – iar când m-am născut, din mila Ta m-ai învrednicit să mă fac vas al harului; însă primind darul, eu, slabul şi păcătosul, din lenevire nu am răsplătit Ţie după cuviinţă.

Drept aceea, la bunătatea Ta căzând, mă rog Ţie, Fiule Unule-Născut, Mântuitorul nostru: trezeşte-mă, şi mă scoală, şi iarăşi cu harul Tău adumbreşte-mă, ca să lumineze mintea mea cea întunecată precum va plăcea bunătăţii Tale şi, pururea rămânând cu mine, cu povăţuirea sa nevăzută să mă facă vrednic de cereasca Împărăţie, ca după cum harul Tău s-a făcut aici în tot ceasul pentru mine, nevrednicul, luminare, acoperământ, ocrotire, scăpare şi bucurie, aşa şi dincolo, Mântuitorul meu, să mă ascund sub acoperământul lui de Judecata Ta Înfricoşătoare, şi în Împărăţia Ta, miluit de el şi mântuit cu îndurările Tale, să stau de-a dreapta, lăudând şi preaslăvind îndelungă răbdarea Ta, Preacuratul meu Ziditor, că n-ai trecut cu vederea lacrimile robului Tău netrebnic şi păcătos.

40.
Deșteaptă-mă, dă-mi vigoare și lacrimi

Tinde-mi, Doamne, mână de ajutor celui ce zac în praf, căci vreau să mă ridic şi nu pot; sarcina păcatelor m-a strivit, năravul cel viclean mă ține pironit de pământ, şi sunt ca un slăbănog întru totul. Făgăduiesc că o să mă schimb şi postesc, dar rămân acelaşi; Te slăvesc plin de râvnă cu gura, însă n-am osârdie să-Ți plac cu faptele.

Cum voi cuteza să cer iertarea păcatelor dinainte fără să fi pus început părăsirii iubirii de păcat dinainte? Sau cum mă voi dezbrăca de omul cel vechi fără să fi tăiat poftele amăgirii păcatului?

Doamne! Ridică-mă pe mine, slăbănogitul, deşteaptă-mă pe mine, cela ce dorm, învie-mă pe mine, cel omorât de păcat! Mântuieşte sărmanul meu suflet din moarte, Doamne, Cela ce ai stăpânire asupra vieții şi asupra morții!

Mai înainte de sfârşit nimiceşte tot păcatul din mine şi dăruieşte-mi, Iubitorule de oameni, ca în toată această viață scurtă să izvorăsc din inimă lacrimi spre curățirea întinăciunilor mele sufleteşti, ca dincolo să mă pot mântui sub acoperământul mâinii Tale atotputernice atunci când tot sufletul se va cutremura înaintea slavei Tale înfricoşate.

Aşa, Stăpâne! Auzi şi primeşte cererea păcătosului şi nevrednicului Tău rob; mântuieşte-mă în dar, după harul Tău, că Tu eşti Dumnezeu Milostiv şi de oameni Iubitor, şi Ție slavă, mulțumită şi închinare Îți înălțăm, Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

41.
Nu sunt cel care par a fi: Doamne, tămăduieşte-mă!

Vai mie, ce osândă mă aşteaptă şi de ce ruşine sunt vrednic! Cele ascunse ale mele nu sunt ca cele din afară; vorbesc despre despătimire, dar mă gândesc zi şi noapte la patimi de ruşine; am neprihănirea pe limbă, dar în cuget mă îndeletnicesc cu netrebnicii.

Vai, ce încercare mă aşteaptă! Cu adevărat, port chipul cucerniciei, însă nu şi puterea ei. Cu ce obraz mă voi apropia de Domnul Dumnezeu, Care ştie tainele inimii mele, fiind vinovat de atare netrebnicie? Stând la rugăciune, mă tem că se va pogorî foc din cer şi mă va mistui cum i-a mistuit foc de la Domnul pe cei ce oarecând au ars în pustie tămâie străină.

La ce mă pot aştepta când mă apasă o asemenea sarcină de păcate? Arsă îmi este inima, întunecată îmi este mintea şi mi s-a schimbat cugetarea evlavioasă: pururea mă întorc la borâtura mea, ca un câine.

Nu am îndrăznire înaintea Celui care cearcă inimile şi rărunchii; nu am gânduri curate; nu am lacrimi în vremea rugăciunii, cu toate că suspin, şi plec faţa mea acoperită de ruşine, şi mă bat cu pumnii în piept – această locuinţă a patimilor, această făurărie a gândurilor viclene.

Ştii, Doamne, patimile mele cele ascunse în întuneric; cunoşti rănile sufletului meu. Aşadar tămăduieşte-mă Doamne, şi tămăduit voi fi cu adevărat. Dacă nu vei zidi Tu casa sufletului meu, în zadar mă voi osteni zidind-o de unul singur.

Ce-i drept, câteodată mă pregătesc şi singur să ţin piept patimilor când se războiesc împotriva mea, însă şiretenia şarpelui îmi slăbănogeşte puterile sufleteşti cu iubirea plăcerilor, şi mă las bătut. Deşi nimeni nu-mi leagă mâinile în chip văzut, patimile nevăzute mă mână ca pe un rob.

Luminează, Doamne, ochii inimii mele, ca să cunosc toată viclenia şi răutatea patimilor. Harul Tău să mă adumbrească, încât să pot ţine piept, încingând coapsele mele cu bărbăţie.

Tu, Doamne, ai făcut oarecând lesne de străbătut norodului Tău marea nestrăbătută. Tu ai dat apă din piatră seacă norodului Tău însetat. Tu singur, cu harul Tău, l-ai mântuit pe cel căzut între tâlhari. Milostiveşte-Te şi de mine, că şi eu am căzut în mâinile tâlharilor şi sunt legat ca un rob de cugetarea cea rea.

Nimeni n-are putere să vindece împătimirile sufletului meu, afară de Tine, Doamne, Cela ce ştii adâncurile inimii mele. Îndură-Te, dar, pentru milostivirile Tale, şi mântuieşte-mă!

42.
Am căzut: ridică-mă şi dă-mi să mă osteneSc măcar puţin, ca să nu fiu ruşinat la Judecată

Curăţeşte-mă cu harul Tău, Milostive Părinte; şterge întinăciunile mele cu isopul Tău atotcurăţitor şi tămăduieşte rănile mele, ca să dau mulţumită harului Tău!

Am căzut: scoală-mă şi mă întăreşte, Doamne, că Tu îi scoli pe toţi cei scăzuţi. Tinde spre mine mâna Ta şi viază-mă iar cu îndurările Tale!

Potrivnicul m-a amăgit, m-a despuiat de toată podoaba mea şi a răpit-o, m-a făcut sterp, încât va trebui să merg gol de toate dincolo. Mila Ta să îmi fie haină în Ziua cea înfricoşătoare a Judecăţii!

Mare va fi spaima în acea Zi când fiecare va da răspuns pentru faptele sale, şi pentru gânduri, şi chiar pentru clipirea ochilor. Îndreptăţeşte-mă atunci, Judecătorul meu, că deşi sunt vinovat, vreau să mă pocăiesc.

Inima noastră se va sfâşia şi se va munci fără de sfârşit când va trece tot ce aţâţă pofta în noi, când fiecare se va înfăţişa gol înaintea Judecăţii lui Dumnezeu şi va da seama pentru cele ce a lucrat.

Atunci va fi vai de cel ce, asemenea mie, a săvârşit multe fărădelegi, care a păcătuit şi a ascuns păcatele sale pentru a nu fi ruşinat aici! Dincolo, în Ziua Judecății, va fi arătat cu degetul.

Fărădelegile mele s-au înmulțit, zilele mele au trecut şi au pierit, se apropie vremea sfârşitului, iar pocăință nu este întru mine. Dacă nu se va afla loc pentru îndurare, vai mie în Ziua Judecății!

Fericit omul care s-a ostenit în această lume, că o să moştenească Împărăția în lumea netrecătoare. Pentru o măruntă osteneală va dobândi moştenire mare.

La Judecata Ta, Doamne al nostru, nu este părtinire: atunci se va răsplăti fiecăruia după faptele lui. Cine a făcut fapte bune o să primească Împărăția, iar cine a făcut fapte rele o să meargă la chinuri.

Deschide-mi uşa îndurărilor Tale, Nădejdea celor ce se pocăiesc, şi tinde-mi mâna Ta plină de doctorii ca să lege bubele mele şi să tămăduiască rănile mele.

Voia mea nu se înduplecă să urmeze voii Tale. Însuți supune-mă voii Tale, ca prin aceasta să câştig mântuirea şi să preaslăvesc voia Ta, care binevoieşte către cei ce se pocăiesc.

Primeşte ca un Milostiv rugăciunea mea de împăcare cu Tine şi dăruieşte-mi, după bunătatea Ta, viață, şi se va ruşina vicleanul când va vedea că am fost miluit de dreptatea Ta.

43.
Lecții de viață

Văzând plăcerile vieții, nu te lăsa furat de ele, pentru că ascund cursa morții cum ascunde momeala cârligul undiței.

Vrăjmaşul foloseşte ca pe o momeală înşelarea plăcerii, care aţâță pofta, ca prin aceasta să vâneze sufletele şi să le facă atârnătoare de el.

Sufletul care a fost prins de voia vrăjmaşului se face cursă drăcească şi altor suflete, acoperind cu păruta sa desfătare amărăciunea păcatului.

Săvârşind virtutea, nu te trândăvi din pricina ostenelilor, căci fără osteneală nu este nici virtute.

În vremea ostenelii înalță privirea sufletului tău Sus şi, văzând cu duhul bucuria de acolo, nu te vei da înapoi de la greutăți.

Ostenelile drepților fac să crească roada vieții, pe când ostenelile păcătoşilor sunt pline de pierzare. Săvârşind ostenelile cele bune şi fugind de ostenelile cele rele, nu da loc nici ostenelilor deşarte, care nu aduc roada binelui.

Rabdă, pentru Dumnezeu, ostenelile vieții de acum, şi nu vei fi călăuzit în zadar de nădejdea Sfinților.

Cei ce se ostenesc pentru viața deşartă se străduie să le pună piedică celor ce se ostenesc pentru Dumnezeu, ca să nu aibă mustrare alături – însă prin aceasta nu fac decât să înmulțească cununile celor ce se ostenesc cu luare-aminte.

Ține smerita cugetare, ca să nu pierzi roada faptelor celor bune. Dacă o vei lepăda, vei fi numărat între cei ce se ostenesc în deşert.

Vrei să îți păzeşti sufletul? Ia seama în toate părțile, ca să nu se furişeze pe undeva gândurile iubitoare de plăceri şi să nu scufunde corabia ta în liman.

Dacă vrei ca limanul tău să nu fie primejduit, îngrădeşte-l cu ziduri care să nu fie clătinate de furtunile patimilor, altminteri se va preschimba în loc de sfărâmare a corabiei tale.

Dacă vor afla loc în suflet, cuvintele pătimaşe îl vor trage ca şi cu nişte cârlige la fund, în groapa pierzării.

Fugi de adunările vătămătoare de suflet, şi sufletul tău se va îndulci totdeauna de linişte.

44.
Slavoslovie Răscumpărătorului

Mulțumim Celui Bun, Care a slobozit neamul nostru din robia diavolului şi a morții şi ne-a împăcat cu Dreptatea de Sus, Care Se mâniase pe noi pentru nedreptățile noastre.

Binecuvântat este Cel Milostiv, Care ne-a căutat pe noi, cei ce nu-L căutam pe El, Care S-a bucurat de mântuirea noastră şi în pilda despre oaia cea rătăcită ne-a arătat cum rătăceam şi cum am fost aduşi înapoi.

Moştenitorul şi Fiul a chemat şi a întors firea noastră cea rătăcită, a murit şi a înviat, şi prin pocăința şi întoarcerea noastră a veselit cetele duhurilor.

Nepovestită e marea dragoste pe care a vădit-o Iubitorul de oameni, fiindcă din neamul nostru a luat Mijlocitor şi prin El a împăcat cu mărirea Sa lumea.

Mare şi nouă minune a săvârşit Dumnezeu în omenitatea noastră, pentru noi şi pentru toată făptura, căci a făcut templu din trupul nostru, ca să-l umple cu ceea ce este vrednic de cinstirea tuturor.

Veniți, cei pământeşti şi cei cereşti, miraţi-vă şi minunați-vă înaintea măririi vredniciei acesteia, fiindcă neamul nostru a fost ridicat la înălțimea covârşitoare a Neurmatei Dumnezeiri.

Cerul şi pământul şi tot ce este în ele să-L slavoslovească împreună cu noi pe Cel ce a mărit neamul nostru, fiindcă a înnoit în noi chipul Său, a şters păcatele noastre, ne-a dat nouă numele Său şi ne-a supus toate.

De toată proslăvirea este vrednic din partea celor ce Îl cinstesc Cel ce ne-a înălțat mai presus de toate. Cu toții să-I cântăm într-un glas cântare de laudă Fiului, şi Tatălui, Care L-a trimis, şi Duhului Celui Sfânt.

Sfânt, Sfânt, Sfânt! Bine este cuvântat Cel ce S-a deşertat pe sine de bunăvoia Sa şi a logodit cu Sine Sfânta Biserică!

Lumina Ta, Doamne al nostru, Iisuse, a strălucit peste făptură şi a risipit întunericul rătăcirii. Să strălucească acum şi în sufletele noastre lumina Ta, Iisuse, Împărate al nostru, Lumina Cea Adevărată.

Izbăveşte-ne de toate gândurile pierzătoare, care tulbură sufletul. Atunci Te vom lăuda cu minte curată pe Tine, Fiului Tatălui Celui ascuns, fiindcă Tu eşti Lumina Cea Adevărată.

45.

Este de neînţeles neluarea-aminte faţă de bunătăţile cele veşnice şi faţă de muncile nesfârşite. Chemare la frângerea inimii

Vai mie! Ce mângâiere şi ce dulceaţă ne-au fost gătite, dar nu este cine să se nevoiască, nu este cine să le poftească! Dimpotrivă, preţuim mai mult cele de acum, cele vremelnice, cele nestatornice, iar la bunătăţile cele veşnice nici nu ne gândim. Ce orbire! Ce amăgire a vrăjmaşului!

Vai mie! Ce munci le-au fost gătite ca pedeapsă păcătoşilor asemenea mie, care trăiesc cu nepăsare, şi nu se tem, şi nu se cutremură, ci socot poruncile lui Dumnezeu a fi vorbe deşarte şi se veselesc de patimile trupeşti, căci sunt legaţi de ele ca şi cu nişte lanţuri de fier şi nici unul dintre ei nu se împotriveşte, ci se bucură fiind legaţi.

O, atotpierzătoarele curse ale necuratului şarpe! Cum a întunecat el minţile tuturor, ca să gândim strâmb şi să iubim cele pierzătoare mai mult decât bunătăţile viitoare!

Veniţi, deci, să ne frângem inimile şi să plângem zi şi noapte înaintea Domnului. Veniţi să ne amintim de ceasul cel cumplit şi de nevoia cea cu neputinţă de înlăturat, şi să vărsăm, cu frângere de inimă, lacrimi. Veniţi să ne amintim bunătăţile cele nepovestite şi negrăite, şi să ne frângem inimile. Veniţi să ne amintim Tronul cel înfricoşător şi ruşinea ce ne aşteaptă în faţa lui, şi să plângem pentru noi înşine.

Veniţi să ne amintim cum vor lumina dreptii ca soarele şi cum se vor arăta păcătoşii asemenea funinginii de pe oală – şi, cu frângere de inimă, să râvnim faptele cele bune.

Veniţi să ne întărim în frica de Dumnezeu, ca să ne învrednicim de bunătăţile cele veşnice.

Veniţi să cădem la Dumnezeu cu inimă înfrântă şi smerită, fiindcă El este Bun şi Milostiv, şi îi mântuieşte pe cei ce se pocăiesc.

Să ne rugăm Lui, ca să ne aducă în Împărăţia Sa cea negrăit de fericită şi nesfârşită.

46.

Către Născătoarea de Dumnezeu: singur n-am îndrăznire; roagă-te tu, ceea ce ești grabnică Ajutătoare

Fecioară Stăpână de Dumnezeu Născătoare, Preabinecuvântată şi cu dar dăruită! Pleacă urechea ta şi auzi graiurile mele, cele rostite de gura mea spurcată şi necurată. Nu mă trece cu vederea pe mine, sărmanul, nu mă lăsa să pier până în sfârşit pe mine, nevrednicul robul tău, ci foloseşte rugăciunile tale de Maică şi tămăduieşte sufletul meu ticălos, care e zdrobit fără milă de viclenele mele patimi. Vrăjmaşul cel rău, strivindu-l cu păcatele iubirii de plăceri, l-a călcat în picioare. Drept aceea, plin de toată ruşinea, nu cutez şi nu am obraz să cer de la Dumnezeul meu Cel Iubitor de oameni iertare pentru mulțimea păcatelor mele şi tămăduire pentru rănile mele nevindecate, fiindcă mi-am spurcat templul trupului, prin poftele mele netrebnice am vârât în el o mulțime de spurcăciuni şi mi-am vătămat toate simțurile cu lucruri neîngăduite. Aşadar nu îndrăznesc să-mi ridic către cer mâinile spurcate de îndeletnicirile cele rele, ci la îndurările tale nepovestite, întru tot fără de prihană Stăpână, mă arunc eu, săracul şi curvarul, că nu am altă scăpare afară de tine, singura mea mângâiere şi singurul meu ajutor grabnic. În tine nădăjduiesc: nu mă părăsi. Plăcute sunt cererile tale înaintea Fiului tău; El Se bucură de mijlocirea ta şi împlineşte degrabă rugăciunile tale cele pentru noi. Nu mă trece cu vederea pe mine, cel mai sărman dintre oameni, şi netrebnicia faptelor mele să nu curme mila ta cea nemăsurată, Născătoare de Dumnezeu. Primeşte această cerere a mea nimicnică, şi cu rugăciunile tale de Maică fă-o bineplăcută înaintea Fiului şi Dumnezeului tău, învrednicindu-mă de cereasca Împărăție pe mine, cela ce laud şi binecuvântez pe Tatăl, şi pe Fiul, şi pe Sfântul Duh.

47.

Nu cutez să mă rog pentru mine însumi: ajutați-mă cu rugăciunile voastre, Sfinților!

Cine nu va plânge pentru mine, care pentru o desfătare măruntă am disprețuit Împărăția cerurilor, nesocotind focul cel nesfârşit? Dedându-mă patimilor, mi-am pierdut vrednicia sufletului şi m-am făcut asemenea dobitoacelor necuvântătoare.

Mă odihneam oarecând, îmbogățit cu dumnezeieştile dăruiri, iar acum am îndrăgit sărăcia patimilor. M-am înstrăinat de virtuți, plecând în țara cea depărtată a patimilor. Sunt mai mult mort decât viu, şi mică este fărâma de viață rămasă în mine.

După ce m-am făcut astfel de bunăvoie, nici ochii nu mai pot să mi-i înalț către Domnul Cel Milostiv. Plângeți, Cuvioşilor şi Drepților, pentru mine, cel cuprins de patimi şi de păcate. Plângeți, nevoitori ai înfrânării, pentru mine, lacomul cu pântecele şi iubitorul de desfătări.

Plângeți, cei milostivi şi îngăduitori, pentru mine, cel nemilostiv şi amărâtor.

Plângeți, cei ce ați plăcut înaintea lui Dumnezeu, pentru mine, cel ce am făcut placul oamenilor.

Plângeți, cei ce ați dobândit blândețe, pentru mine, cel mânios.

Plângeți, cei smerit cugetători, pentru mine, cel semeț cugetător şi trufaş.

Plângeți, cei ce ați dobândit neagonisire apostolească, pentru mine, împătimitul de cele materiale şi împovăratul de lăcomia averilor.

Plângeți, cei ce ați iubit plânsul şi ați urât râsul, pentru mine, cel ce am iubit râsul şi am urât plânsul.

Plângeți, cei ce păstrați în cuget Judecata de după moarte, pentru mine, care zic că îmi aduc aminte de Judecată, dar ale cărui fapte arată cu totul alta.

Rugați-vă, Sfinții lui Dumnezeu, pentru sufletul înviforat cu toate felurile de patimi: cu ce puteți, ajutați-mi, Sfinții lui Dumnezeu!

Ştiu că dacă Îl veți ruga pe Iubitorul de oameni Dumnezeu, din marea bunătății Lui vi se va dărui vouă totul – şi după cum El este Iubitor de oameni, aşa şi voi, cei rugați de mine, păcătosul, nu treceți ruga mea cu vederea, fiindcă singur n-am îndrăznire, din pricina mulțimii păcatelor.

Lucrul vostru, Sfinților, este să mijlociți pentru păcătoşi; al lui Dumnezeu este să-i miluiască pe cei deznădăjduiți.

Rugați-L, dar, Sfinții lui Dumnezeu, pe Împărat pentru rob; rugați-L pe Păstor pentru oaie; rugați Viața pentru cel mort, ca să trimită mână de ajutor şi să întărească smerit sufletul meu în neputințele lui.

48.

Dincolo toate se vor da în vileag: grăbeşte-te să te îndrepți cât mai este vreme

La îndurările bunătății Tale cad, Stăpâne al tuturor! Primeşte rugăciunea păcătosului; îndulceşte sufletul chinuit de amărăciunea păcatului; adapă-l pe cel însetat din izvorul vieții şi călăuzeşte-l pe calea ei.

Ca un Stăpân, răpeşte-l din robie pe robul Tău, ca să mă slobozesc din robia patimilor de ocară, cu care este încurcată inima mea.

Să-mi iasă în întâmpinare îndurările Tale, Doamne, mai înainte să fiu tras la iad împreună cu cei ce lucrează fărădelegea.

Atunci se va da în vileag tot ce lucrez acum întru întuneric. Vai, ce ruşine mă va cuprinde când mă vor vedea osândit cei ce cred acum că sunt fără de prihană, în timp ce eu, părăsind lucrarea duhovnicească, sunt sluga patimilor!

Vai, suflete al meu, de ce soarele gândit s-a întunecat în tine de bezna patimilor? Şi de ce bezna aceasta nu se destramă când apar razele de lumină? De ce îngădui patimilor să te târască la pământ, şi de ce ai ales în locul slobozeniei legăturile?

Haina cea de Dumnezeu zidită ai făcut-o netrebnică şi nevrednică de nunta împărătească; de bunăvoie te-ai dat păcatelor, te-ai făcut rob al vrăjmaşului vieţii.

Ce-I vei spune Judecătorului în Ziua cea de spaimă şi de cutremur?! Vino-ţi în fire cât este încă vreme. Cât eşti încă stăpân al gândurilor, cât mintea ta încă se mai lucrează şi trupul ţi se mai mişcă, câtă vreme harul se mai poate atinge de mintea ta şi poţi vărsa lacrimi curăţitoare, ridică-te bărbăteşte împotriva patimilor şi, cu ajutorul lui Dumnezeu, luptă-te vitejeşte cu Goliat.

Grăbeşte, că atunci când se sfârşeşte întrecerea nu mai este potrivit să cauţi luptă; când se sfârşeşte târgul nu mai este potrivit să cauţi negustorie, şi când se pecetluiesc faptele nu mai este potrivit să cauţi făptuire.

Cât mai este vreme, grăbeşte-te să intri în luptă, ca biruindu-i pe vrăjmaşi să te arăţi vrednic de primirea cununilor.

49.
Fericirea de a fi miluit

Fericit cel pe care îl povăţuieşti cu dragoste, Doamne, că nu întorci faţa Ta de la cei pe care îi iubeşti. Nu întoarce faţa Ta nici de la mine, Doamne, ca să nu mă dea pierzării vicleanul.

După bunătatea Ta cruţă-mă pe mine, neputinciosul, şi învredniceşte-mă de iertarea multelor mele păcate, ca dimpreună cu toţi cei ce au plăcut Ţie să binecuvântez bunătatea Ta.

După bunătatea Ta cruţă-ne, Doamne, şi miluieşte-ne pe toţi cei ce am fost lepădaţi de dreptatea Ta fiindcă nu am păzit cuvântul Tău, pe care păzindu-l am fi dobândit mântuirea.

Şi eu am fost lepădat dimpreună cu toţi aceştia, şi chiar mai mult decât ei. Aşadar, după bunătatea Ta, fă-mă vrednic a primi iertarea păcatelor, iar prin puterea acestei iertări – nădejdea mântuirii.

Cu dragoste am cugetat zi de zi la cuvântul Tău. Învredniceşte-mă să strig împreună cu Dreptii şi această slavoslovie: laudă Celui ce m-a miluit, slavă Celui ce m-a iertat!

Pe Tine Te binecuvântează înălţimea, pe Tine Te măreşte adâncul, Ţie se închină toate, fiindcă toate au fost făcute de către Tine. Toate, Milostive Doamne, Te laudă!

50.
Nădejdea miluirii

Miluieşte-mă, Dumnezeule, după mare mila Ta, şi după mulţimea îndurărilor Tale şterge fărădelegea mea: căci dacă mă vei milui, slobozindu-mă jalnica boală a patimilor, vreau să ascult de bunătatea Ta.

Dacă vei face după mulţimea bunătăţii Tale, mă vei izbăvi. Dacă vei vărsa asupra mea bunătatea Ta, mă voi mântui.

Încredinţat sunt că aceasta este cu putinţă la Tine. Ştiu că i-ai miluit şi îi mântuieşti pe toţi cei ce se întorc către Tine din toată puterea lor.

Mărturisesc că şi eu m-am folosit adesea de harul Tău, însă mai apoi, lepădându-l, am păcătuit ca nimeni altcineva.

Tu însă, Cela ce ai înviat morţii, scoală-mă şi pe mine, cel omorât de păcat. Cela ce ai tămăduit orbii, luminează ochii cei întunecaţi ai inimii mele. Cela ce ai izbăvit din gura şarpelui pe Adam, scoate-mă din tina fărădelegilor mele, fiindcă şi eu sunt dintre oile Tale, măcar că din pricina voilor mele m-am făcut pradă leilor.

Păcatele m-au făcut câine, însă tămăduit de harul Tău voi fi fiu. Eram lepădat ca un mort, însă de vei voi, viu voi fi.

Ştiu că am păcătuit cu ştiinţă, însă am ca rugători pentru mine pe Sfinţii Tăi. Ştiu că am întrecut cu păcatele mele orice măsură, însă bunătatea Ta e nebiruită.

Tu, cela ce i-ai dat vameşului îndreptăţire, dă-mi-o şi mie, care mărturisesc că şi mai rele lucruri decât acela am săvârşit. Tu, Doamne, l-ai miluit pe Zaheu ca pe un vrednic, iar pe mine miluieşte-mă cu toate că sunt nevrednic.

Lup era cândva Pavel, şi prigonea oile turmei Tale, însă prin bunătatea Ta s-a făcut păstor, îngrijind de oi cu osârdie.

Ştiu că din neştiinţă a păcătuit acesta, şi ca un neştiutor s-a învrednicit de iertarea păcatului şi de harul cel mai înalt. Tu însă, Doamne, osândind păcatul meu cel făcut cu ştiinţă, miluieşte-mă după harul Tău cel covârşitor.

51.
Lecţii de viaţă: Fericiri

Fericit cel ce, luminându-şi ochii inimii, Îl vede în sine întotdeauna pe Domnul ca în oglindă, că va primi uşurare de patimi şi de gândurile viclene.

Fericit cel ce iubeşte cuvintele cele frumoase şi bune şi urăşte cuvintele de ruşine şi stricătoare, că nu va cădea în robia celui viclean.

Fericit cel ce-şi zideşte aproapele cu frica de Dumnezeu şi nu amăgeşte sufletul său, temân-

du-se în tot ceasul de toiagul din fier al Păstorului Celui Mare.

Fericit cel ce ascultă de aproapele său aşa cum place lui Dumnezeu şi rabdă cu recunoştinţă necazurile, că va fi încununat, făcându-se mărturisitor în Domnul.

Fericit cel ce iubeşte înfrânarea cea cu dreaptă socotinţă, care nu va fi supus osândei pentru pântecele său ca un iubitor de plăceri şi un necurat, că va fi mărit în Domnul.

Fericit cel ce nu se îmbată de vin, ci totdeauna se veseleşte cu aducerea-aminte de Domnul, de Care se veselesc necurmat toţi Sfinţii.

Fericit cel ce îşi iconomiseşte averea aşa cum place lui Dumnezeu, că nu va fi osândit de Mântuitorul ca un iubitor de arginţi şi nemilostiv către aproapele său.

Fericit cel ce are trezvie în rugăciuni, în citirea cuvântului lui Dumnezeu şi în faptele cele bune, că se va lumina şi nu va adormi întru moarte.

Fericit cel ce s-a făcut minunată mreajă duhovnicească şi pe mulţi i-a vânat Stăpânului Celui Bun, că Domnul îl va lăuda pe el foarte.

Fericit cel ce s-a făcut minunată pildă pentru aproapele şi nu a rănit conştiinţa semenilor cu fapte netrebnice, că va fi binecuvântat în Domnul.

52.

Plângere împotriva vrăjmaşului. Rugăciune pentru a fi izbăvit de acesta şi a fi cruţat la Judecată, pentru Răscumpărarea săvârşită de către Domnul

Judecătorule a Cărui judecată este dreaptă şi Care ştie toate cele ascunse! Nu mă osândi la Dreapta Ta Judecată, când vor fi date în vileag toate tainele!

Cu lacrimile pe care le-a adus prinos Ţie, păcătoasa a stricat zapisul datoriilor sale. Iată, şi eu Îţi aduc în dar lacrimi. Primeşte-le, Doamne, şi de la mine, aşa cum le-ai primit de la dânsa.

Cel viclean m-a înşelat cu linguşirile sale şi a robit mintea mea cu amăgirile sale. Depărtează-l, Doamne al nostru, de mine, sărmanul, răpeşte-mă din mâinile lui, ca să nu mă sfâşie.

Judecă-mă, Doamne, şi dezleagă gâlceava mea cu vrăjmaşul nemilostiv. Acesta m-a pus ţintă săgeţilor sale. După îndurările Tale, să îl străpungă aceste săgeţi chiar pe el.

Doamne! Ajută-mă pe mine, sărmanul şi ticălosul, că nu am alt ajutor afară de Tine, şi nu îngădui vrăjmaşului să mă batjocorească pe mine, cel biruit, aşa cum a batjocorit-o pe strămoaşa neamului nostru.

Vai mie dacă toate tainele mele vor fi date în vileag şi supuse cercetării acolo unde nu va fi lu-

ată în seamă nici o îndreptățire de sine! Doamne! Se cutremură duhul meu, căci aud că pe cei necredincioşi îi va cerca focul, iar eu sunt ca iarba uscată – şi dacă Tu, Doamne, vei căuta la vinile mele, am pierit fără îndoială.

Bunătatea Ta, Doamne, care Te-a ridicat oarecând pe cruce pentru răscumpărarea neamului nostru, să mă întâmpine pe mine, săracul, ca să mă învrednicesc de lăsarea păcatelor mele.

Tu, Iisuse, Care i-ai răscumpărat pe toți cu Sângele Tău şi prin moartea Ta l-ai legat pe cel tare, înlătură de la mine legăturile celui viclean, zdrobeşte lanțurile şi obezile lui.

Pune-i, Doamne, opreliște, ca să se depărteze de la mine, săracul, şi să nu împlinească voile sale asupra mea. Împreună-glăsuieşte voia mea cu voia Ta, Doamne, Cela ce cu milostivirea Ta ştergi păcatele mele.

Nu mă lăsa în mâinile urâtorului şi nu îi da lui stăpânire asupra mea, pentru că mi-ai gătit spre mâncare Trupul Tău şi Sângele Tău, şi crucea Ta a fost pecetluită pe fruntea mea.

Întăreşte-mă, Doamne, că neputincios sunt; şterge vinile mele, pentru că mult am păcătuit; curățeşte simțirile mele, ca să se țină cu supunere de calea împărătească.

Să răsară în gândurile mele lumina Ta, ca să se lumineze cu razele Tale şi strălucirea Ta cea măreață să le veselească pe ele, fiindcă Tu eşti Soarele tuturor.

Cu isopul Tău curățeşte întinăciunile noastre, cu Sângele Tău spală rănile noastre, cu Trupul Tău sfințeşte mişcările gândurilor noastre cele ascunse.

Slavă Ție, Celui ce ai răscumpărat pierdutul neam omenesc, Care l-ai ridicat pe umerii Tăi şi l-ai adus în casa Tatălui Tău!

53.

Plângere pentru împuținarea Sfinților

Mă doare inima, pătimeşte sufletul meu şi cele dinlăuntru ale mele se sfâşie! De unde să iau lacrimi, de unde să iau frângere de inimă şi suspinuri ca să plâng după vrednicie, că am rămas orfani şi s-a împuținat sfințenia între noi?

Văd, Stăpâne, că pe Sfinții Tăi, cum se ia aurul ales, îi iei din lumea aceasta deşartă la odihna vieții veşnice.

Văzând roadele bine coapte, lucrătorul de pământ sârguieşte să le culeagă, ca să nu sufere vătămare: şi Tu, Mântuitorule, îi culegi pe cei aleşi, care cu dreptate se ostenesc.

Iar noi, cei leneşi şi slabi cu voia, stăruim în învârtoşarea noastră şi roada noastră rămâne întotdeauna nepârguită, fiindcă nu ne hotărâm să ne ostenim, fără a ne cruța pe noi înşine, ca să ne

pârguim în faptele cele bune şi să fim adunaţi pe drept în jitniţa vieţii.

„Vai mie, vai!" spune, suflete, şi plângi, rămânând aşa curând lipsit de Părinţii cei desăvârşiţi şi de dreptii nevoitori. Unde sunt Părinţii noştri? Unde sunt Sfinţii? Unde sunt priveghetorii? Unde sunt trezvitorii? Unde sunt smeriţii? Unde sunt blânzii? Unde sunt cei ce se liniştesc? Unde sunt înfrânaţii? Unde sunt cei cu inimă înfrântă, care în rugăciune curată stăteau înaintea Domnului ca nişte îngeri ai lui Dumnezeu? S-au mutat de aici la Cel Sfânt, având candelele aprinse.

Vai nouă! În ce vremuri trăim? În ce adânc al răutăţilor am ajuns? Părinţii noştri au intrat în limanul vieţii, ca să nu vadă necazurile şi smintelile care ne ajung pentru păcatele noastre. Ei se încununează, iar noi dormităm, dormim şi ne facem voile.

Doamne, fie-Ţi milă de noi! Trezeşte gândurile noastre, care se învârt în deşertăciune. Dăruieşte-ne frângere de inimă şi lacrimi, ca să se lumineze cu ele întrucâtva orbirea inimii noastre şi să putem vedea calea pe care au mers Părinţii noştri în urma Ta. Dăruieşte-ne dorinţa şi puterea de a merge pe aceeaşi cale, ca împreună cu dânşii să primim şi noi partea celor mântuiţi, întru slava numelui Tău.

54.
Zilele trec; nu amâna pocăinţa

Dragostea mă îndeamnă să grăiesc către Domnul, dar nevrednicia mea mă sileşte să amuţesc. Chinuitoarele dureri ale sufletelui mă împing să vorbesc, pe când păcatele mă silesc să păstrez tăcerea. Sufletul mă doare, ochii mei doresc lacrimi.

Ai păcătuit, suflete: pocăieşte-te, căci, iată, zilele trec ca umbra. Prin cumplite locuri avem a trece: deci nu amâna de pe o zi pe alta întoarcerea către Domnul; umileşte-te, în sfârşit, suflete al meu.

Umileşte-te gândindu-te la toate bunătăţile pe care le-ai primit de la Domnul, dar pe care nu le-ai păzit; umileşte-te gândindu-te la cele ce ai făcut şi la cât de îndelung-răbdător a fost Domnul faţă de tine; umileşte-te, ca la Înfricoşătoarea Judecată a lui Hristos să nu fii dat întunericului celui din afară.

Vai mie, păcătosului! Că din slăbiciunea mea am spurcat şi pururea spurc curăţia inimii mele. Nepăsarea şi lenevirea au ruşinat îndrăznirea inimii mele; pofta vicleană mă stăpâneşte ca pe un rob, şi îndată mă supun ei, ca un prunc, cu teamă. Ea mă aruncă în păcat, şi eu mă îndulcesc de aceasta.

Vai mie, Doamne! Harul Tău mă trage la viaţă, dar eu voiesc mai degrabă moartea. Tu Te în-

grijeşti ca eu să primesc aceeaşi cinste ca îngerii, iar eu, stricat fiind, mă înjosesc singur. Înmulţitu-s-au păcatele mele, Doamne, şi se înmulţesc fără încetare, şi mulţimii lor nu este hotar.

Şi cine mă va plânge, sau cine se va ruga pentru mine? Tu Însuţi, Mântuitorul meu, înduplecat fiind de bunătatea Ta spre milostivire, caută cu îndurare spre ticălosul de mine! Căci cum voi începe a Te ruga, Stăpâne, când gura mea este plină de graiuri rele? Sau cum Te voi lăuda, când conştiinţa îmi e spurcată? Sau cum Te voi iubi, când sunt robul patimilor? Sau cum va locui în mine adevărul, când m-am făcut de batjocură cu minciuna? Sau cum Te voi chema, de vreme ce n-am păzit poruncile Tale?

55.

Pildă pentru cercetarea de sine şi pentru mustrarea de sine

După ce am dobândit cunoaşterea adevărului, m-am făcut ucigaş şi obijduitor, mă sfădesc pentru mărunţişuri, m-am făcut zavistnic şi crud cu cei care locuiesc cu mine, nemilostiv faţă de săraci, mânios, certăreţ, încăpăţânat, leneş; îmi plac hainele frumoase; până în ziua de astăzi sunt în mine foarte multe gânduri spurcate, porniri ale iubirii de sine, lăcomiei pântecelui, patimii dulceţii, slavei deşarte, trufiei, reavoinţei, clevetirilor, mâncatului într-ascuns, trândăvirii, dorinţei de a fi mai presus decât ceilalţi, nemulţumirii.

Nu am nici o însemnătate, însă gândesc lucruri mari despre mine însumi; mint fără încetare, dar mă mânii pe mincinoşi; îmi spurc templul trupului cu gânduri de curvie, dar îi judec pe curvari cu asprime; îi osândesc pe cei căzuţi, măcar că însumi cad fără încetare; îi osândesc pe grăitorii de rău şi pe hoţi, însă eu însumi sunt şi hoţ, şi grăitor de rău. Umblu cu priviri luminoase, măcar că sunt necurat cu totul.

În biserici şi la mese vreau să fiu pe locul de frunte. Văd călugări, şi mă semeţesc; văd mireni, şi mă îngâmf. Mă străduiesc să par plăcut înaintea femeilor, măreţ înaintea străinilor, înţelept şi chibzuit în faţa alor mei, desăvârşit în faţa celor cu minte; cu cei evlavioşi mă port ca un preaînţelept, iar pe cei lipsiţi de minte îi dispreţuiesc ca pe nişte dobitoace.

Dacă sunt jignit, mă răzbun; dacă sunt cinstit, mă îngreţoşez de cel care mă cinsteşte; dacă mi se cere ceva de la mine pe drept, încep să mă judec, iar pe cei care îmi spun adevărul îi socot vrăjmaşi. Când sunt dat în vileag mă mânii, dar nu simt supărare dacă sunt linguşit.

Nu vreau să-i dau celui vrednic cinstire, dar însumi pretind cinstiri, cu toate că sunt nevrednic. Nu vreau să mă ostenesc, dar dacă cineva nu îmi face hatârul, mă mânii. La lucru nu mă duc

cu ceilalți, dar dacă cineva nu-mi ajută, îl vorbesc de rău.

Când fratele este în nevoie, îl lepăd de la mine cu trufie, dar când am eu nevoie, mă duc la el. Pe bolnav îl urăsc, dar când sunt bolnav vreau să mă iubească toți. De cei mai mari nu vreau să știu, pe cei mai mici îi disprețuiesc.

Dacă tai pofta necugetată, mă slăvesc în deșert; dacă sporesc în priveghere, cad în cursele nesupunerii și cârtirii; dacă mă înfrânez de la mâncăruri, mă înec în semeție și îngâmfare; dacă sunt neadormit la rugăciune, sunt biruit de întărâtare și de mânie; dacă văd virtute în cineva, nu-l bag în seamă.

M-am depărtat de plăcerile lumii, însă nu mă depărtez de pofta lor cea deșartă. Dacă văd femeie, mă veselesc. La arătare sunt smerit cugetător, însă în suflet mă semețesc; la arătare sunt neagonisitor, însă de fapt sufer de lăcomia averilor. Pe scurt, la arătare m-am lepădat de lume, însă de fapt mă tot gândesc la cele lumești.

În vremea slujbei mă îndeletnicesc tot cu statul de vorbă, cu rătăcirea gândurilor, cu amintirile cele deșarte. În vremea mesei grăiesc în deșert. Sunt lacom de daruri; iau parte la căderile altora, mă vâr în întreceri care duc la pierzare.

Așa este viața mea! Câte răutăți aduc împotriva mântuirii mele! Și semeția mea, slava mea deșartă nu mă lasă să mă gândesc la rănile mele, ca să mă lecuiesc. Iată cu ce mulțime de păcate se oștește vrăjmașul deasupra mea – și cu toate acestea, eu, ticălosul, mă silesc să capăt faimă de Sfânt. Trăiesc în păcate, însă doresc să fiu cinstit ca Drept.

O singură îndreptățire am pentru toate acestea: m-a încurcat diavolul. Adam însă nu s-a putut îndreptăți cu aceasta. Fără îndoială, și pe Cain l-a învățat diavolul, însă n-a scăpat de osândă. Și ce voi face dacă mă va cerceta Domnul? Pentru nepăsarea mea nu voi avea nici o îndreptățire.

Mă tem că voi fi numărat împreună cu cei pe care Pavel i-a numit vase ale mâniei, care vor avea aceeași parte cu diavolul și pe care Dumnezeu, pentru că L-au nesocotit, i-a lăsat să cadă în patimi de ocară. Așadar sunt în primejdie să fie rostită și asupra mea aceeași osândă.

Dacă voiești să mă mântuiești, Milostive Doamne, pe mine, nevrednicul, rânduiește-mi pocăință și învie sufletul meu cel omorât de păcate, Dătătorule de viață. Alungă învârtoșarea cea împietrită din inima mea săracă și dăruiește-mi izvor de umilință, Cela ce ne-ai dăruit viață din coasta Ta cea de viață făcătoare.

56.

Diavolul sporește în cei nepăsători, iar celor osârduitori li se face pricină de cununi

După ce sfinții nevoitori l-au biruit desăvârşit, cu harul lui Dumnezeu, vicleanul diavol a şezut, s-a plâns de sine însuşi şi a grăit: „Vai mie, nenorocitului! Ce am pățit? Cum am pierdut bătălia, lăsându-mă biruit? Eu însumi sunt pricina ruşinii mele, fiindcă am stat să mă lupt cu ei vreme îndelungată.

După ce am fost biruit în lupta dintâi şi în cea de-a doua, trebuia să mă depărtez îndată, odată ce am văzut că este cu ei Hristos – iar acum, alergând după biruința asupra lor, n-am făcut decât să le măresc răsplățile, spre ocara mea.

Trebuia să mă învăț minte după ce am pățit de la Hristos, după ce Acesta a surpat toată puterea mea – fiindcă atunci am făcut totul ca El să fie răstignit, dar moartea Lui m-a doborât.

Acelaşi lucru l-am pățit şi de la mucenici. I-am mânat pe împărați, am pregătit chinuri pentru ca mucenicii, văzând aceasta, să se îngrozească şi să se lepede de Hristos – dar ei nu numai că nu s-au înspăimântat de feluritele cazne, ci L-au mărturisit pe Hristos chiar până la moarte.

Şi acum, voind să-i biruiesc în luptă pe nevoitorii aceştia, m-am depărtat biruit, cu ruşine mare. M-am lăudat cu planurile mele pline de vicleşug, însă au fost destrămate toate, ca pânza unui păianjen. Am vrut să îi biruiesc prin patimile de tot felul, însă cu puterea crucii m-au pus pe fugă, şi nu ştiu ce să mai fac.

Îi voi lăsa pe aceşti nevoitori viteji şi voi merge la prietenii mei, care au ales viața nepăsătoare; cu aceştia nu va trebui să mă ostenesc şi nu voi avea nevoie cu ei de vreun meşteşug.

Chiar de la ei am luat lanțurile cu care îi voi lega – iar după ce-i voi fereca în lanțurile pe care le iubesc, îi voi avea totdeauna la mâna mea, ca pe nişte robi care îndeplinesc întotdeauna de bunăvoie poftele mele.

În felul acesta, se vor arunca în prăpastie singuri, iar eu mă voi bucura de pierzarea lor şi-i voi ține în ea, ca să îi am tovarăşi în focul veşnic".

Aşadar, noi înşine, nechibzuiți fiind, îi dăm vrăjmaşului stăpânire asupra noastră depărtându-ne de Dumnezeu prin lepădarea poruncilor Lui. Găsindu-ne goi de har din această pricină, vicleanul pune stăpânire pe noi şi ne duce fără împotrivire pe calea sa, care este calea pierzării.

Doamne! Dă-ne să scăpăm de cel potrivnic, rupând legăturile cu care el ne-a legat de bunăvoia noastră. Pune asupră-ne jugul Tău cel bun şi uşor şi trimite-ne puteri să-l purtăm, ca umblând pe calea cea bună a poruncilor Tale să ajungem la cetatea pe care ai gătit-o Tu celor ce Te iubesc.

57.
Lecții de viață

Dacă nu ai fost încă înflăcărat cu putere de Duhul Sfânt, nu pofti să asculți gândurile străine, ca nu cumva, stârnindu-ți prin cele auzite patimile care încă nu au murit, să îți strici sufletul.

Dacă iubeşti citirea, nu căuta cele meşteşugite şi care ațâță închipuirea, altminteri va lovi inima ta dracul părerii de sine, ci precum albina înțeleaptă adună mierea din flori, aşa şi tu să dobândeşti doctorie pentru sufletul tău din citirea cărților.

Fericit cel ce propovăduieşte virtutea cu faptele – iar dacă vorbeşti ca unul ce are virtute, dar faci cele potrivnice ei, aceasta nu te va mântui.

Când vezi oameni ce sârguiesc spre lucrurile iubirii necurate, nu te mira de ei, şi să nu te amăgească pielea cea frumoasă, care se va preface în țărână curând, ci, suspinând în sinea ta, cântă: „Adu-Ți aminte, Doamne, că țărână suntem", şi, cu harul lui Dumnezeu, cel viclean nu te va robi.

Roagă-te Domnului cu osârdie să-ți dăruiască duhul curăției desăvârşite, ca şi în visele de noapte să fugi de cursele celui viclean aşa cum fuge omul după care goneşte o fiară sau pe care îl amenință focul.

Nu poți să cumperi cu bani, fără să te osteneşti, ştiința de carte sau vreun meşteşug: nici deprinderile virtuților nu se pot dobândi fără stăruință şi osârdie.

Dintre toate mădularele trupului tău, cel mai de seamă este capul, şi dacă dă cineva în tine cu piatra, sau cu toiagul, sau cu sabia, jertfeşti, ca să abați lovitura de la cap, alt mădular al trupului, ştiind că fără cap nu poți trăi în această viață: şi pentru tine lucrul cel mai de seamă să fie credința în Preasfânta Treime, Cea de o ființă, căci fără această credință nimeni nu poate să viețuiască viață adevărată.

Nădăjduieşte în Domnul cu toată inima ta, şi vei scăpa cu uşurință de curse, fiindcă Domnul nu-i va lăsa pe cei care Îi slujesc.

58.
Mustrare din partea Domnului către sufletul nepăsător

Văzutu-L-am cu ochii inimii mele pe Domnul şezând în mare slavă, şi parcă auzeam cum grăieşte El sufletului meu: „Pentru ce te-ai îngrețoşat, suflete, de cămara ta cea cerească, cea plină de lumina slavei? Pentru ce te-ai îngrețoşat de bunătățile pe care Ție le-am gătit în lumina vieții? Pentru ce te-ai înstrăinat de Mine prin

faptele şi gândurile netrebnice? Pentru ce nu te îngrijeşti să te înfăţişezi Mie cu vrednicie când voi veni? Pentru ce nu-ţi ţii candela pregătită, aşteptând glasul care va grăi: „Iată, Mirele vine", ca să-Mi ieşi în întâmpinare cu bucurie? Pentru ce nu te străduieşti să-ţi pregăteşti haină cuviincioasă ca să intri la nunta Mea? Pentru ce nu te pregăteşti pe tine însuţi în aşa fel încât să intri cu bucurie în sfânta cămară cerească? Pentru ce nu te lipeşti de Mine, Care te-am răscumpărat de moarte?

Am intrat în părtăşie cu moartea, ca să Mi te fac mireasă. Ţi-am pregătit ca moştenire Împărăţia cea veşnică. Toate bunătăţile Mele ţi le-am înmânat, ca un Împărat. Pentru tine M-am făcut şi om, voind să răscumpăr din stricăciune viaţa ta. Ţie ţi-am gătit cămară în ceruri şi am făcut ca îngerii să te călăuzească în cămara aceasta, iar tu să intri acolo cu bucurie.

Iar tu te-ai întors de la Mine, Mirele tău, şi de la bunătăţile negrăite pe care le-am gătit ţie.

Dar ce este mai de dorit decât Mine, Care mântuiesc cu îndurările Mele făptura toată? Care tată dă viaţă precum dau Eu? Iar tu M-ai părăsit, suflete, îndrăgindu-l pe cel străin şi vrednic de ură."

Cine nu se va cutremura şi cine nu se va îngrozi auzind acestea?

Cine nu se va ruşina şi cine nu va striga cu lacrimi: „De ce am ieşit din pântecele maicii mele ca să-L întărât pe Dumnezeu Cel Sfânt, Bun şi Milostiv?"

Ci, Doamne, dă-ne să ne trezim din deşertăciune, să ne venim în fire şi să ne întoarcem la Tine, Singurul în Care se află tot binele nostru adevărat.

59.

Pentru lacrimile pe care le vărs, întoarce-mă şi dă-mi să aduc roadele pocăinţei

Auzi, Stăpâne, plângerea mea şi primeşte cuvintele rugii mele, pe care păcătosul le aduce Ţie, Celui Îndelung-Răbdător şi Mult-Milostiv.

Nu fă cu mine după faptele mele, nu pomeni marile mele fărădelegi, cu care am întristat harul Tău, Atotbune Stăpâne.

Bunătatea Ta a răbdat păcatele cele multe ale tinereţilor mele: să-mi mai rabde încă netrebnicia, neluarea-aminte şi nepăsarea.

Cu îndurările Tale Te-ai jurat, Iubitorule de oameni Stăpâne, că nu voieşti moartea păcătosului, ci să se întoarcă şi să fie viu. Îndurările acestea să Te înduplece şi către mine, păcătosul: milostiveşte-Te şi varsă asupra mea dărnicia Ta.

Caută, Hristoase Mântuitorule, spre izvoarele lacrimilor mele, spre umilinţa şi suspinarea ne-

vrednicului meu suflet! Să vină mila Ta şi să mă acopere mai înainte de a veni clipa morţii cea de temut, găsindu-mă tulburat şi nepregătit.

Bunătatea Ta să-mi mai dăruiască vreme ca să mă pocăiesc cu adevărat, că ea obişnuieşte să-l miluiască pe orice păcătos care varsă lacrimi şi să îi ierte toate păcatele săvârşite. Fă ca şi eu să-Ţi aduc roadele pocăinţei.

Atrage-mă la viaţă şi mântuieşte-mă. Dă-mi să-Ţi slujesc cu inimă curată în toate zilele vieţii mele şi, plăcând înaintea Ta prin faptele cele bune, să mă învrednicesc a trece din această viaţă în fericirea cea veşnică, pe care ai gătit-o tuturor Sfinţilor Tăi, care au plăcut înaintea Ta în toate vremurile.

60.
Către Născătoarea de Dumnezeu, pentru călăuzirea în viaţă şi ocrotirea în moarte

Fecioară, Stăpână de Dumnezeu Născătoare, care ai purtat în pântece pe Hristos Mântuitorul şi Dumnezeul nostru! La tine pun toată nădejdea mea, ceea ce eşti mai înaltă decât toate puterile cereşti. Tu, Preacurată, apără-mă cu rugăciunile tale atotputernice.

Îndreaptă viaţa mea şi călăuzeşte-o potrivit sfintei voi a Fiului tău şi Dumnezeului nostru.

Dă-mi iertarea păcatelor, fii mie liman, acoperământ, ocrotire şi îndrumare spre viaţa veşnică, iar în ceasul cumplit al morţii nu mă lăsa pe mine, Stăpâna mea, ci grăbeşte în ajutorul meu, răpeşte-mă din chinul amar al dracilor, că dacă voieşti, poţi să faci aceasta, ca ceea ce eşti cu adevărat Maica lui Dumnezeu şi peste toate Stăpână.

Nu înceta a te ruga şi pentru noi toţi, nevrednicii robii tăi, ca să ne izbăvim de toată cursa vicleanului şi să ne păzim neraniţi de otrăvitele lui săgeţi, şi până în sfârşit păzeşte-ne, cu rugăciunile tale, neosândiţi, ca mântuiţi fiind cu ocrotirea şi ajutorul tău să înălţăm pururea slavă, laudă, mulţumită şi închinare lui Dumnezeu Celui Unuia în Treime, Ziditorului tuturor.

61.
Îndreaptă-l aici pe cel mai păcătos decât toţi

Dumnezeule Preaînalte, Cela ce singur ai stăpânire asupra vieţii şi asupra morţii! Arată-mi mie, păcătosului, mare mila Ta în ceasul cel cumplit al Venirii Tale, ca dincolo, înaintea tronului Tău, să nu am parte de ruşine mare şi de mustrare în faţa îngerilor, arhanghelilor, prorocilor, apostolilor, patriarhilor, mucenicilor, nevoitorilor şi a tuturor drepţilor.

Aici, Mântuitorul meu, aici, unde m-am desfătat întru înşelarea păcatului, aici învaţă-mă minte ca un Tată Bun şi Iubitor de fii, iar dincolo iartă-mă, ca un Dumnezeu Milostiv şi Singur fără de păcat.

Toate păcatele le-am lucrat, ticălosul de mine; pe toţi i-am întrecut cu dezmăţul. Am meritat pedeapsă, şi dacă voi începe să cer iertare, nu vor curge lacrimi din ochii mei.

Vai! Cu ce ochi voi privi eu, nepăsătorul şi păcătosul, la acel tron înfricoşător pe care vei şedea, Doamne, dând în vileag cele făcute de către mine? Toată viaţa mi-am cheltuit-o ca un curvar, tăvălindu-mă necurmat în noroiul plăcerilor.

Toate căderile mele ascunse şi toată cuprinderea păcatelor mele le ştii doar Tu, Făcătorul meu. Nimeni nu a fost locaş al păcatului cum am fost eu. Nimeni nu a întristat harul Tău cum am făcut eu, Stăpâne, urmând pornirilor păcătoase.

Tu însă, ca o mare a bunătăţii, usucă pierzătoarele mări ale păcatelor mele şi, ca un noian al milostivirii, îneacă adâncul patimilor mele.

Nu-mi răsplăti mie după cum merit şi nu mă osândi la văpaia gheenei, fiindcă nesuferită este, Doamne, mânia Ta, şi cine va putea îndura ameninţările Tale?!

62.

Către Sfinţi, cerându-le mijlocirea

Teme-te, suflete, de Judecată şi de gheenă, şi depărtează de la tine somnul cel greu al nepăsării şi dormitarea nesimţirii celei cumplite. Sfârşitul este aproape, Judecata este la uşă. Ce ne aşteaptă după despărţirea de această viaţă?

Veniţi-mi în ajutor, Sfinţilor şi Dreptilor, care cu nevoinţa cea bună v-aţi nevoit, şi plângeţi pentru mine ca pentru un mort sau fie-vă milă de mine ca de un viu, însă pe jumătate mort, pentru că sunt plin de ruşine şi îndrăznire nu am, din pricina păcatelor pe care cu ştiinţă le-am săvârşit.

Vărsaţi milostivirea voastră asupra mea ca asupra unui robit, ca asupra unuia acoperit cu răni putrezite. Milostiviţi-vă de mine, părtaşi ai tainelor Milostivului Dumnezeu, Mântuitorului nostru, şi rugaţi-vă Lui să mă întoarcă în dar, încât să nu mă arăt nevrednic în ceasul Venirii Lui şi să nu aud hotărârea cea cumplită: „Pleacă de la Mine, lucrător al nedreptăţii; îţi zic că nu te cunosc pe tine."

63.

Rugăciune pentru dăruirea a toată virtutea

Dăruieşte-mi, Fiule al Celui Atotbun, lucrul spre care năzuiesc gândurile mele, şi adaugă la aceasta ceea ce va fi plăcut voii Tale.

Dăruieşte-mi voinţa de a face binele şi de a nu mă abate de la voia Ta în vreo privinţă.

Nu-mi îngădui să fiu ucenic viclean şi fățarnic, călcător al poruncilor Tale.

Păzeşte-mă de gândul de a umbla pe calea Ta doar de ochii oamenilor şi de a-i amăgi cu fățărnicia mea pe cei ce mă văd, ca să mă fericească.

Dăruieşte-mi ca inima mea să placă măririi Tale în taină şi ca viaţa mea cea dreaptă să Te proslăvească la arătare.

Adevărul să-mi fie povățuitor mie, închinătorului Tău; aproape şi departe, el să mă păstreze în curăţie.

Izbăveşte-mă de nefericirea de a şti legea Ta fără să am dorinţa de a plăcea Ţie.

Învredniceşte-mă de tovărăşia oamenilor simpli, dar înţelepţi şi încercaţi în lucrarea virtuţilor.

Trupul meu e neputincios; întăreşte-mă cu puterea Ta. Ajută-mă, zdrobeşte săgeţile vicleanului meu vrăjmaş şi numără-mă în ceata celor întâi-născuţi ai Tăi.

Dăruieşte-mi, Doamne, să fiu întotdeauna moştenire a Ta şi să fac fără temere cele bineplăcute Ţie, iar îndată ce voi începe vreun lucru bun, întăreşte-mă ca să-l pot duce la capăt, Doamne.

Ştiu că am păcătuit împotriva voii Tale; văd limpede că am călcat poruncile Tale – ci Tu, Care faci să răsară soarele Tău peste cei răi şi peste cei buni, fă să răsară lumina Ta şi în mintea mea cea întunecată. Prin această lumină vor fi izgonite păcatele – tâlharii şi ucigaşii ce şi-au aflat sălaş înlăuntrul meu.

Cel viclean nu vede în mine rău care să nu fie de la dânsul, fiindcă de răutatea lui m-am molipsit şi eu. Totuşi, cu voia mea sunt biruit de el; m-a încurcat fiindcă eu însumi l-am învăţat să facă aşa.

Cei leneşi şi fricoşi fug de jugul Tău; pe cei nepăsători îi ruşinează iubirea Ta.

Laudă bunătăţii Tale, acestei maici a învăţătorilor care, oricât de dureroase ar fi învăţăturile lor cu care sunt învăţaţi minte cei îndărătnici, îi lecuiesc cu împreună-pătimire pe cei ce se pocăiesc.

Vrednici de închinare sunt Tatăl şi Duhul Tău, Care Se veselesc de întoarcerea noastră!

64.
Lecţii de viaţă: Fericiri

Fericit cel ce s-a făcut milostiv şi mărinimos, şi care nu s-a făcut rob întărâtării celei sălbatice, adică mâniei celei rele, că pe acesta Domnul îl va mări.

Fericit cel ce, înălţându-se în dragoste, s-a făcut ca o cetate clădită pe munte, pe care văzând-o vrăjmaşul se depărtează cu frică, temându-se de tăria ei cea în Domnul.

Fericit cel ce a strălucit cu credința în Domnul ca o făclie limpede într-un sfeşnic înalt şi a luminat sufletele cele întunecate care urmau învățăturii necredincioşilor şi răucredincioşilor.

Fericit cel ce iubeşte adevărul întotdeauna şi nu a dat buzele sale minciunii ca unealtă a păgânătății, temându-se de porunca ce ne opreşte să rostim chiar şi un singur cuvânt deşert.

Fericit cel ce nu-şi osândeşte ca un nechibzuit aproapele, ci, ca un om înțelept şi duhovnicesc, se străduieşte să scoată mai întâi bârna din ochiul său.

Fericit cel ce a înfrânat ochii săi şi nu s-a amăgit nici prin gând, nici prin simțuri de frumusețea trupului, care în curând o să putrezească.

Fericit cel ce are în fața ochilor ziua ieşirii din acest trup şi care a urât trufia mai înainte ca firească noastră nimicnicie să fie dată în vileag prin putrezirea cea din mormânt.

65.
Pe ce se întemeiază nădejdea îndreptățirii la Judecată

Focul amenință mădularele mele, Doamne, însă în mine, Izbăvitorul meu, este ascuns Sângele Tău, prin care ne-ai împăcat cu dreptatea dumnezeiască; gheena mă aşteaptă spre chinuire, dar cu mine e unit strâns Trupul Tău făcător de viață. Sunt îmbrăcat în haina Duhului Celui Sfânt, şi nu mă voi arde. Când va clocoti râul cel de foc, amenințând cu răzbunarea, văpaia se va stinge în mine îndată ce se atinge de el mireasma Trupului şi Sângelui Tău.

Tu, Doamne al nostru, eşti nădejdea celor ce se pocăiesc, Tu eşti prietenul tuturor păcătoşilor. Mă rog Ție, Doamne: pentru sfânt numele Tău, nu mă pedepsi cu dreapta Ta judecată. Pentru dragostea Tatălui Tău, pentru pântecele de maică ce Te-a purtat, pentru sulița care a străpuns pe Golgota coastele Tale, Te rog: izvorăşte-mi roua milostivirii Tale, ca să nu mă chinuiesc dincolo de sete.

Crucea Ta, Doamne, în care caut scăpare, să îmi fie dincolo pod peste marele râu de foc. Prin ea să trec în locaşul vieții.

Strigat-au către Tine Iona în adâncul mării şi Daniil în groapa leilor; chematu-Te-au cei trei tineri evrei în cuptorul încins de către caldei. Pe Iona l-ai scos din adânc, pe Daniil l-ai izbăvit, milostivirea Ta a înrourat şi a stins flacăra din cuptor. Miluieşte-mă şi pe mine, Doamne, şi mântuieşte-mă pentru că Te mărturisesc şi, după harul Tău, iartă-mi datoriile mele.

Miluieşte-mă, Milostive Doamne al nostru, şi după mulțimea îndurărilor Tale şterge păcatele mele. Spală-mă de fărădelegile mâinilor mele, ca să mă curățesc de spurcăciunile mele. Ştiu că am păcătuit; păcatele mele sunt pururea înaintea

mea, şi le văd desluşit. Vinovat sunt şi am păcătuit înaintea Ta; milostiv fii mie, Doamne Iisuse, Dumnezeul nostru.

De trei ori s-a lepădat de tine, Doamne, Simon Petru, însă a adus Ţie prinos de lacrimi, şi l-ai primit. Iată, şi eu Îţi aduc prinos de mărturisire curată. Multe sunt păcatele mele şi fără număr. După îndurările Tale, Doamne, iartă-mi fărădelegile mele; cu harul Tău şterge zapisul întinăciunilor mele şi nu pomeni păcatele mele.

Laudă Domnului Dumnezeu, Care nu voieşte moartea păcătosului! Laudă Ţie, Care îi miluieşti pe păcătoşi! Laudă Ţie, Care îi primeşti pe cei ce se pocăiesc! Laudă Ţie, Iisuse, Care deschizi uşa Ta oricui bate în ea cerând iertarea păcatelor! Laudă Ţie, Doamne, iar către noi fie îndurările Tale! Fii milostiv cu noi, Doamne al nostru Iisuse.

66.

Vrăjmaşul m-a amăgit, şi am păcătuit mult; îmi mărturisesc păcatele: miluieşte-mă!

Harul Tău ne cheamă, Dumnezeule, să ne apropiem de Tine, nu să pierim. Bunule, Cela ce ai făgăduit zicând: chemaţi-Mă, şi vă voi auzi! În uşa bunătăţii Tale bat, Izbăvitorul meu! Auzi-mă, după îndurările Tale, şi nu căuta spre fărădelegile mele. Miluieşte-mă, Doamne, miluieşte-mă după bunătatea Ta, fiindcă mult sunt vinovat înaintea dreptăţii Tale.

Tu m-ai făcut, Doamne, m-ai numit, după bunătatea Ta, chip al Tău, m-ai zidit după asemănarea Ta, m-ai învăţat să cunosc calea spre locaşul vieţii şi mi-ai arătat calea spre gheenă. Din zavistie, cel viclean mi-a întins curse ascunse, m-a momit de pe calea Ta, şi iată că m-am cufundat cu totul în urâciuni. Vai mie, Doamne al nostru, că tare vinovat sunt! Miluieşte-mă, Doamne, şi mântuieşte-mă după harul Tău!

Tâlharul, răpitorul de suflete, mi-a răpit cu şiretenie libertatea, m-a amăgit şi batjocorit. Prin privire m-a înşelat şi m-a înrobit şi a pus în mine gânduri păcătoase. Am privit, şi am poftit; am privit iscoditor, şi am păcătuit. Iar întrucât mâinile mele s-au întins către lucruri nelegiuite, am pierit cu desăvârşire. Vai mie, că mă ameninţă acum focul! Mântuieşte-mă, Milosârde, ca să nu pier!

Sunt mai nefericit decât toţi cei născuţi din femeie, căci singur m-am făcut nefericit şi m-am aruncat în pierzare cu faptele mele. Zi de zi am păcătuit, şi m-am mângâiat cu aceasta, fără să mă gândesc că mă aşteaptă moartea. Vai mie, că de acum este aproape îngerul morţii, trimis cu porunca de a mă aduce la judecată! Vai mie, că toate cele ascunse vor fi date în vileag acolo şi mă voi acoperi de ruşine!

Iată, faptele mele sunt însemnate de dreapta judecată dumnezeiască, nu a fost uitat nici mă-

car un cuvânt. În cartea cea mare a Judecătorului au fost scrise faptele şi fărădelegile mele. Vai mie când dreapta judecată dumnezeiască va citi acolo toate păcatele pe care le-am făcut, de la tinereţe până la bătrâneţe! Ce voi face în acel ceas şi unde voi fugi de la Tine, Doamne?

Vai mie, Doamne! Cât de vinovat sunt! Vai mie, că am păcătuit, dar apoi nu m-am pocăit! Dumnezeule, Care ai miluit-o pe păcătoasă, miluieşte-mă şi pe mine, sărmanul, Doamne al nostru, ca să nu pier! În locul mirului pe care Ţi l-a adus păcătoasa am Trupul Tău şi Sângele Tău, care s-au unit cu mădularele mele. Nu, Doamne al nostru, nu căuta la faptele mele; harul Tău să şteargă vinile mele.

Nu intra la judecată cu mine, Doamne al nostru, că nu se va îndreptăţi înaintea Ta tot cel viu. Tu singur, Doamne, eşti curat. Cruţă-mă şi mă curăţeşte de păcate cu harul Tău; învredniceşte-mă, Milostive, de îndurările Tale cele mari, ca să mă îmbogăţesc cu ele, şi să primesc iertare, şi să se bucure îngerii Tăi, după cuvântul Tău, Cela ce eşti milostiv către păcătoşi.

67.

Împotriva curselor vrăjmaşului

Mă rog Ţie, Lumina Cea Adevărată, Odrasla a Binecuvântatului Tată, Chip al Ipostasului Său, Cela ce şezi de-a dreapta măririi Lui, Hristoase, lauda şi bucuria celor ce Te iubesc, viaţa mea, lumina mea, bucuria mea!

Nu mă trece cu vederea pe mine, urgisitul, nu mă lepăda pe mine, scârbavnicul, fiindcă vrăjmaşul se va bucura foarte tare dacă voi fi aruncat în deznădăjduire din pricina beznei patimilor, care mă înconjoară. Aceasta este bucuria lui: când vede că din deznădejde încep să mă fac robul Lui.

Ci Tu, din mare milostivirea Ta, ruşinează nădejdea lui, răpeşte-mă din fălcile Lui, izbăveşte-mă de planul lui cel viclean, de tot ce ridică el împotriva mea, căci în multe feluri se oşteşte asupra mea.

Dăruieşte-mi, Doamne, luminare, ca să cunosc cursele potrivnicului meu şi urâtorului a tot binele, fiindcă el pune în calea mea mulţime nenumărată de sminteli şi prilejuri de poticnire: şi câştigul, şi paguba, mângâierile acestui veac şi plăcerea trupului, lungimea acestei vieţi, teama de nevoinţe, lenevirea la rugăciune, somnul şi odihna trupului în timpul psalmodiei.

Pe cât se străduieşte să mă piardă vrăjmaşul, pe atât eu, ticălosul, mă dedau lenevirii, şi cu cât îmi întinde mai multe curse, cu atât sunt mai fără păs.

Suflete al meu! Fii cu băgare de seamă, îngrijeşte-te de conştiinţa ta, nu lua aminte la căderile altora, ci fii cu luare-aminte numai la căderile tale. Grăbeşte-te de apucă să te împaci cu Hristos, Care S-a răstignit pentru tine cu trupul. Dacă

ne-am osândit pe noi înşine, nu vom fi osândiţi acolo unde este osânda cea mare şi nesfârşită.

Milostiveşte-Te de mine după îndurările Tale, Doamne, şi mântuieşte-mă după bunătatea Ta, pentru rugăciunile Stăpânei noastre de Dumnezeu Născătoare şi ale tuturor Sfinţilor Tăi.

68.

Izbăveşte-te de vrăjmaş, Cela ce ai râvnă pentru sufletul logodit cu Tine

Sufletul apăsat de necaz se apropie de Tine, Stăpâne Sfinte, şi se înfăţişează Ţie cu lacrimi, plângându-se de vrăjmaşul cel pierzător, şi cu toată smerenia cade, cerând ocrotire de potrivnicul care-l împilează.

Întrucât se apropie de Tine cu îndrăznire, auzi-l degrabă şi cercetează-l cu luare-aminte, că aleargă la Tine cu dragoste.

Dacă-l vei trece cu vederea, va pieri, fiindcă necazul îl va strivi. Dacă vei întârzia să-l auzi, o să îi sece puterile.

Dar dacă îl vei cerceta cu îndurările Tale, se va afla; dacă vei căuta spre el, se va mântui; dacă-l vei auzi, va prinde puteri.

Nu-l trece cu vederea, ca nu cumva să creadă vrăjmaşul că Te-ai despărţit de el şi l-ai alungat de la Tine. Pedepseşte-mă, Doamne, după îndurările Tale, însă nu mă da în mâinile pierzătorului.

Iată, am cercetat cu gândul toată viaţa mea, dar nu pot să-mi amintesc înaintea Ta vreun lucru bun pe care să-l fi făcut, decât că nu ştiu alt Dumnezeu afară de Tine.

69.

Cursele vrăjmaşului şi viclenia păcatului

Iată, cad din nou la picioarele Stăpânului meu, rugându-mă, închinându-mă şi strigând cu frică.

Ia aminte, Stăpâne, la tânguirea mea şi primeşte cuvintele rugii mele, pe care Ţi le aduc prinos eu, păcătosul cel ruşinat.

Varsă asupra mea, după mila Ta, măcar o picătură din harul înţelepţirii şi întoarcerii către Tine, încât să mă strădui spre îndreptarea mea – căci dacă harul Tău nu îmi va lumina sufletul, nu voi fi în stare să văd în mine vătămarea şi pustiirea pe care le lucrează, din nepăsarea şi lenevirea mea, patimile.

Vai! Păcatul care mă stăpâneşte şi-a aflat în mine păşune, şi pe zi ce trece mă împilează şi mă afundă tot mai mult în adâncul său – iar eu, ticălosul, nu încetez să-L mânii pe Dumnezeu, fără să mă tem de focul cel nestins, fără să mă cutremur de muncile nesfârşite.

Prefăcându-se în deprindere, păcatul m-a tras în pierzare desăvârşită. Cu toate că mă mustru

pe mine însumi şi nu încetez să mă mărturisesc lui Dumnezeu, tot rămân în păcate. Privesc şi nu le văd, fiindcă greşesc în pocăinţa mea, neadâncindu-mă în cercetarea faptelor mele.

Ca un rob al păcatului, fac răul chiar şi fără să vreau; ca un ostaş al lui, îi ascult poruncile şi, cu toate că pot să fug, plătesc dajdie acestui obicei care împărăţeşte în mine. Sârguindu-mă pentru patimi, sunt birnic al trupului. Deşi pricep că stricăciunea sporeşte în mine, o ajut mânat de nu ştiu care putere tainică; vreau să fug, dar, ca un câine în lanţ de fier, mă întorc iarăşi şi iarăşi acolo de unde am plecat.

Uneori ajung să urăsc păcatul şi mă îngreţoşez de fărădelege, dar rămân rob al patimii; aceasta mă stăpâneşte pe mine, nefericitul, trăgându-mă la păcat, împotriva voinţei mele, prin dulceaţa acestuia. Patima mi-a cumpărat voinţa şi izvorăşte păcatul asupra mea. Împotriva minţii, în mine fierb patimile: ele s-au amestecat cu trupul şi nu suferă despărţire.

Mă încordez să îmi schimb voinţa, dar starea mea dinainte nu mă lasă deloc să sporesc în asta. Mă strădui, nenorocitul de mine, să îmi slobozesc de datorii sufletul, însă împrumutătorul cel rău mă bagă în şi mai mari datorii. El îmi împrumută cu dărnicie şi nu îmi aminteşte de plată, ba chiar nu vrea deloc să primească plata, dorind numai să îi fiu rob; dă şi nu cere înapoi datoria, ca să mă îmbogăţesc cu patimile. Vreau să îi plătesc datoria veche, însă el adaugă una nouă.

Dacă mă silesc puţin să mă împotrivesc patimilor, el, ca să mă doboare, îmi dă patimi noi, şi văzând că dacă rămân dator aceasta mă sileşte să fiu păcătos, bagă în mine pofte noi, şi ca să nu mă mărturisesc mă face să uit de patimi.

Mă întâlnesc cu patimi noi şi, prins cu ele, uit de cele dinainte. Mă împrietenesc cu patimile de curând apărute, şi iarăşi ajung dator; fug la ele ca la nişte prieteni, şi împrumutătorii mei se poartă iarăşi cu mine ca nişte stăpâni – şi iată că eu, care nu demult mă străduiam să ajung iarăşi slobod, mă fac iarăşi rob al lor credincios. Mă sârguiesc din nou să rup legăturile lor, şi sunt înfăşurat cu unele noi. Mă sârguiesc să mă slobozesc ca să nu lupt iarăşi în oastea lor, însă mă trezesc fără voie în tovărăşie cu ei, ca unul care a primit de la ei numeroase daruri.

O, cum stăpânesc asupra mea patimile! O, cum domneşte asupra mea şarpele cel viclean! Lucrând fireşte, şi el intră în negoţ, dând zălog ca să vândă mintea păcatului. Mă înduplecă să fac placul trupului, spunând că îl va folosi ca să slujească sufletului, iar eu mă las biruit de iubirea plăcerilor şi, lăsându-mă îndată pradă somnului neînfrânat, rămân lipsit cu totul de vlagă. Când mă rog, îmi insuflă gândul la vreo plăcere nimicnică şi cu aceasta ţine înlănţuită mintea mea slabă, ale cărei legături nu slăbesc, cu toate că vrea să fugă.

Aşa ţine păcatul sub strajă sufletul şi încuie în faţa mea uşa cunoştinţei. Vrăjmaşul veghează fără încetare asupra sufletului, ca nu cumva să ajungă la împreună-glăsuire cu Dumnezeu şi să împiedice vânzarea trupului; pentru aceasta, vine cu o mulţime de gânduri încurcate, încredinţând că la Judecată nici nu se va pomeni un asemenea mărunţiş, că nici măcar nu e cu putinţă să se ştie de gândurile acestea şi că vor fi date uitării toate cele de acest fel. Eu însă pun mustrarea mea înaintea ochilor mei, şi ştiu că sunt ameninţat de pedeapsa lui Dumnezeu.

Păcatul mă ţine, mă leagă, mă vinde şi mă cumpără, mă duce în rătăcire, mă amăgeşte şi mă supune fiindcă, după cuvântul apostolesc, omul este trupesc, vândut sub păcat, fiindcă păcatul care este în trupul meu stăpâneşte asupra minţii şi, din vina mea, pune trupul în mişcare, împovărând prin el sufletul.

Dacă vrea cineva să postească, ori să privegheze, ori să ia asupra sa alte nevoinţe, păcatul, folosindu-se de trup ca de o unealtă a sa, împovărează sufletul cu lanţuri şi îl leagă ca pe o oaie spre junghiere, tăindu-i mâinile şi picioarele. Nu pot nici să alerg, nici să mă ajut singur.

Vai mie, că deşi viu, sunt asemenea unui mort; privesc şi nu văd, din om m-am făcut câine şi, cuvântător fiind, am ajuns ca un dobitoc.

Aşadar miluieşte-te, suflete, pe tine însuţi, şi grăbeşte să te iei, în sfârşit, la luptă cu păcatul mai înaintea despărţirii de trup, ca să nu rămânem afară împreună cu fecioarele cele nebune, pentru că muritorii nu pot să vadă viaţă, nici să cugete la dreptate, acolo unde nu este lupta de care atârnă viaţa şi moartea şi unde nu este trup, cu care este batjocorit vrăjmaşul, biruit fiind prin mijlocirea lui.

70.

Cu câtă milostivire îi primeşte Domnul pe cei ce se pocăiesc!

Izvorul plin de apă care se revarsă neîncetat, adăpându-i cu îmbelşugare pe toţi cei ce vin la el, închipuie îmbelşugarea şi nesecarea îndurărilor Tale, Doamne.

Tu eşti Cela ce hrăneşti puterile cereşti şi toată suflarea de pe pământ. Dorind mântuirea noastră, iubirea Ta se pleacă singură către noi, ca să-i atragă şi să-i mântuiască pe cei care vin la ea.

Ca un Atoateştiutor, ştii, Stăpâne, cât de mult voieşte să întoarcă spatele păcatului fiecare, şi dinainte ca el să vină la uşa Ta, îi deschizi; dinainte ca el să cadă, tinzi către el mâna Ta; dinainte să verse lacrimi, trimiţi asupra lui îndurările Tale; dinainte să mărturisească datoriile sale, îi dai iertare.

Nu învinuieşti şi nu zici: „Unde ai risipit averea?" Nu Îţi aminteşti cât Te-a mâniat cu dezmă-

ţul său, nu mustri pentru nesocotirea facerilor Tale de bine, ci, prevăzând smerenia, plângerea şi aşezarea inimii, glăsuieşti: „Scoateţi haina cea dinainte şi îmbrăcaţi-l, junghiaţi viţelul cel îngrăşat, ca să se odihnească şi veselească. Îngerii să se adune şi să se bucure de aflarea fiului pierdut şi de întoarcerea moştenitorului rătăcit."

Cum e întâmpinat negustorul ce se întoarce acasă cu câştig mult, aşa îl primeşte harul Tău pe păcătosul ce vine la Tine din tot sufletul, fiindcă îi place să vadă lacrimi, însetează să vadă pocăinţă, se bucură de sârguinţa celor ce se străduiesc să se pocăiască.

Slavă îndelungii Tale răbdări şi milostivirii Tale, Stăpâne Iubitorule de oameni!

71.
Nestatornicia voinţei şi netemeinicia hotărârii

Înfricoşătoare şi groaznică va fi Ziua Judecăţii Tale, Mântuitorul nostru, când se vor descoperi păcatele tăinuite. Drept aceea, mă cutremur, Doamne, fiind cuprins de teamă, fiindcă au întrecut măsura păcatele mele. Milostiveşte-Te de mine după îndurările Tale, Bunule!

Privesc la păcatele mele, Doamne, şi mă tânguiesc văzând cât de multe sunt. Cum de m-a lovit această nenorocire? Limba mea grăieşte preafrumos, dar purtarea mea este ruşinoasă şi vrednică de dispreţ. Vai mie în ziua când se vor descoperi cele tăinuite!

Cuvintele mele sunt foarte plăcute pentru ceilalţi, însă faptele mele stârnesc dezgustul. Pe alţii îi învăţ rânduiala bună, iar însumi, nenorocitul de mine, mă dedau patimilor.

Toate zilele mele au trecut şi au pierit în păcate, şi nici măcar o singură zi n-am slujit dreptăţii. De-abia am început să mă pocăiesc cu hotărârea de a nu mai păcătui, că a venit cel viclean şi m-a vânat, fiindcă mă urăşte. Vai mie, că de bunăvoie cad în cursa lui!

Dacă ies să mă plimb, fac pe dreptul şi înţeleptul. Dacă văd că altul păcătuieşte, râd şi-l batjocoresc. Vai mie, că vor fi date în vileag şi fărădelegile mele, şi atunci voi fi ruşinat!

Mai bine nici nu m-aş fi născut! Atunci nu m-ar fi stricat lumea aceasta trecătoare; nevăzând-o, nu m-aş fi făcut vinovat, nu m-aş fi spurcat cu păcatele şi nu m-aş fi temut de răspunsul pe care îl voi da lui Dumnezeu, de Judecată şi de muncile cele veşnice.

Îndată ce făgăduiesc că mă voi pocăi, mă întorc şi cad în aceleaşi păcate. Mă bucur de vremea petrecută în păcat, şi pe deasupra cred că fac un lucru vrednic de laudă. Vai mie! Nu m-am gândit până acum că mă aşteaptă gheena.

Voia mea vicleană mă bagă în păcat, dar când păcătuiesc îl învinuiesc pe satana. Vai mie, că

singur sunt pricina păcatelor mele! Cel viclean nu mă poate sili să păcătuiesc; păcătuiesc fiindcă aşa vreau.

Îndură-Te de mine, Cela ce eşti Milostiv către cei ce se pocăiesc! După mulţimea bunătăţii Tale, iartă vinile mele. Primeşte, Doamne, lacrimile pe care le aduc prinos înaintea Ta şi curăţeşte-mă de păcate, cum ai curăţit-o pe desfrânată. Îmi dau seama, Doamne, că am păcătuit; după îndurările Tale cruţă-mă.

72.
Să mergem cu lacrimi la Doctor, şi ne va vindeca

Veniţi să căutăm îndurările Domnului, cât mai avem putinţa să le aflăm. Locul pentru pocăinţă este în lumea aceasta trecătoare, iar în lumea netrecătoare nu vor fi primite nici rugăciunile şi nici lacrimile.

Cu lacrimile pe care le-a vărsat, păcătoasa a şters zapisul păcatelor sale. Şi tu, păcătosule, ia cu tine şi adu în dar lacrimi, strigă către Domnul suspinând, şi îndată îţi va ierta datoriile.

Adu-I în dar Domnului Hristos lacrimi şi bate-ţi pieptul ca vameşul, care, suspinând, se ruga grăind: „Milostiv fii, Doamne, mie, păcătosului, care Te-am mâniat!"

Iată, uşa este deschisă şi aşteaptă, păcătosule, întoarcerea ta. Înapoiază-te la Domnul tău, părăseşte calea netrebniciei, scoală-te şi purcede pe calea spre Împărăţie.

S-a deschis în tine rana păcatului: de vei întârzia, o să te piardă desăvârşit. Doctorul tău este iscusit foarte; arată-I Lui rana ta, suspină cu lacrimi la uşa Lui, roagă îndurările Lui, şi atunci te va vindeca.

Bunule, Cela ce pentru noi Te-ai dat la răstignire şi moarte, ca să ne răscumperi, izbăveşte sufletul robului Tău de mulţimea păcatelor lui, ca să înalţe glas de recunoştinţă către Tine, şi către Tatăl Tău, şi către Duhul Tău Cel Sfânt.

73.
Sunt din cale-afară de rău, însă dă-mi, după mila Ta, să mă pocăiesc şi scapă-mă de osândă

Către Tine strig, Doamne: nu trece cu vederea cererea mea cea jalnică. Către Tine tind întinate mâinile mele: nu mă lepăda pe mine, cel ce mă pocăiesc, ci ca un Iubitor de oameni caută spre mine şi mă primeşte cu îndurare.

M-am întinat cu dulceaţa păcatului, mi-am necinstit frumuseţea sufletului, m-am făcut rob cugetărilor trupeşti, mi-am pierdut stăpânirea

de mai înainte, ascultând de vrăjmaşul clevetitor, am întunecat lumina firii mele şi, având cinstea înfierii dumnezeieşti, m-am asemănat dobitoacelor necuvântătoare.

Mă cuprind spaima, cutremurul şi groaza când îmi închipui venirea morţii, care se apropie pe nebăgate de seamă de fiecare, şi tot neîndreptat rămân.

Fii milostiv cu mine, Iubitorule de oameni! Numai în Tine pun toată nădejdea mea. Dă-mi să mă pocăiesc şi, îndreptându-mă, să aduc roadele pocăinţei, ca atunci când va veni sfârşitul să nu fiu tăiat ca pomul neroditor, nici să nu fiu dat focului precum neghina, ci să fiu adunat în jitniţa Ta ca grâul.

Îmi plec genunchii şi inima, necutezând a privi spre cer. Primeşte ruga buzelor necurate, Cela ce singur eşti fără de păcat, Ziditorul meu! Tu, Împărate a toate, Care l-ai doborât pe Veliar cel răzvrătit, izbăveşte-mă de toate fărădelegile. Îngerii şi muritorii, văzând întoarcerea mea, vor alcătui praznic în cinstea Ta.

Am disprețuit de viață făcătoarele Tale porunci, m-am amăgit cu lucruri de ruşine – ci, Bunule Stăpâne, nu Te îngreţoşa să mă izbăveşti din robia celui viclean.

Cu totul m-am făcut rob al plăcerilor păcătoase, mi-am spurcat trupul şi mi-am întinat sufletul; în toată ziua strig: „Am păcătuit", dar nu încetez a săvârşi cele rele, şi stau acum înaintea Ta ca un osândit.

Dăruieşte-mi, Bunule, iertare pentru faptele mele rele, ca un Dumnezeu Milostiv şi Iubitor de oameni.

Sufletul păcătos Vă va preaslăvi pe Tine, şi pe Tatăl Tău, şi pe Duhul Sfânt, pentru că a plâns şi a fost auzit, şi spălat cu lacrimi de pocăinţă, şi făcut locaş al Dumnezeirii, Care a făcut lumile.

75.

Plângere împotriva lumii şi rugăciune pentru a fi scos din ea

Nici un folos n-aduci celor ce te iubesc, lume, sălaş al necazurilor. Pe toţi apropiaţii tăi îi amăgeşti cu comori şi cu plăcerile de tot felul – însă în ziua morţii, cobori în mormânt şi frumuseţea celor chipeşi, şi tăria celor puternici. Vai de cel care te iubeşti şi care este iubit de tine: bucuriile lui se vor preface în strigăte de durere.

În lume – această mare a păcatelor – toate zilele mele s-au scurs zadarnic: viaţa mea a trecut fără să îmi aducă vreun folos; am uitat chiar şi de ziua morţii; m-am învârtit în deşert şi mi-am adunat sarcină de păcate, snopi de neghine, care sunt sortiţi arderii. Şi iată, plânsul şi suspinarea mă aşteaptă pe acel tărâm plin de spaime.

Pentru că te-am iubit de la tinereţe şi până la bătrâneţe, lume vicleană, vremea vieţii mele a trecut pe nebăgate de seamă, şi iată că în păcate mă găseşte moartea şi mă răpeşte. De n-aş fi venit în tine, lume amăgitoare! Cei care te iubesc nu se desfătează de bucurii, şi cei ce te urăsc nu au de ce să plângă. Fericit cel care a rupt laţurile tale, că acela va moşteni cămara bucuriei.

Cu înfăţişarea sa, lumea aceasta îi amăgeşte până şi pe cei înţelepţi, fiindcă pentru o vreme pare vrednică de dorit, ba chiar dă cu împrumut bunătăţi şi comori, însă în ziua morţii le ia înapoi şi ne răsplăteşte cu chinuire. Pentru puţină vreme ne îngăduie să păcătuim, iar ca răsplată ne dă veşnicul întuneric.

Drept eşti, Doamne, şi dreaptă e judecata Ta, care osândeşte lumea şi pe iubitorii acestei lumi! Aşadar mă rog Ţie ca dreapta Ta, care l-a scos pe Simon Petru din mare, să mă scoată şi pe mine din valurile şi tulburările lumii care se ridică împotriva mea. M-am împotmolit în noroi, mă îneacă valurile acestei lumi, nu mă lasă să scot capul şi să-mi trag răsuflarea... Crucea Ta, Doamne, să-mi fie mie toiag şi sprijin în calea pe care umblu.

76.

Netemeinicia bunătăţilor lumii ne dă imbold să ne înstrăinăm de ea

Cât de frumoasă este această lume, însă plină de moarte! Ea se aseamănă unei flori care s-a deschis într-o lună de primăvară: înfloreşte

atâta timp cât roua şi ploaia o ţin în viaţă; îndată ce vine arşiţa, floarea se ofileşte. Aşa şi moartea face să pălească obrajii şi strică în mormânt mădularele cele minunat întocmite... Dă-ne, Doamne, scăpare şi ocrotire în tărâmul unde drepţii sălăşluiesc.

Lumea a înnebunit în fiii săi. Aceştia păcătuiesc, se tulbură, se înviforează de valurile pe care le stârnesc singuri. Cât de mulţi dintre ei se învârt fără să afle tihnă, însă adună doar mărăcini pentru foc! Necredinţa îşi deschide gura cu îngâmfare, adevărul e mut şi tace. Nelegiuirea vorbeşte meşteşugit, pe când dreptatea se ascunde. Numai moartea îi face să tacă pe toţi cei ce intră în lume. Fericit cel ce şi-a săvârşit în aceasta calea fără împotmolire!

Lumea este cu mult mai învolburată decât valurile turbate, şi păcatele o tulbură mai rău decât tulbură vântul marea. Uneori, când vânturile se ascund în tainiţele lor, apele mării sunt liniştite, însă în lume se tulbură necontenit valurile poftelor şi vântul înşelăciunii suflă în uşile judecătorilor ei. Aproape e însă ziua în care ea se va potoli... Fericit cel care şi-a săvârşit calea prin lumea aceasta fără să cadă în cursele ei!

Se învolburează şi se tulbură fărădelegea săvârşită în lume; mai tare decât valurile clocotesc în lume patimile încinse; curse şi laţuri îi încurcă pe cei care îi slujesc; păcate şi fărădelegi – iată poverile lor viclene. Pentru cei îmbunătăţiţi se apropie însă vremea când corabia lor se va odihni la liman.

Plăcute sunt, lume, vremurile tale şi anii tăi, însă trec ca fumul. Te asemeni unui vis ce piere, şi zilele tale sunt ca o umbră; seara ta trece repede, dimineaţa ta nu e îndelungă; ceasurile tale aleargă către sfârşit, care de care mai repede... Grăbeşte-te, păcătosule, să primeşti iertare până când mai străluceşte pentru tine lumina zilei.

Drept e Judecătorul, dreaptă este şi judecata: la ea vor fi cântărite şi răsplătite după vrednicie faptele fiecăruia. Cei ce au lucrat fărădelegea vor fi chinuiţi de căinţă în ziua aceea, iar nevoitorii virtuţii se vor îndulci de bucuria dumnezeiască pe tărâmul de dincolo... Mânat de milostivirea Ta, Doamne, dă-mi să mă slobozesc din cursele lumii, ca să intru neprimejduit în limanul vieţii.

77.
Lecţii de viaţă

Rourându-şi sufletul cu pomenirea Atotţiitorului, Iosif nu s-a aprins de focul nelegiuirii şi, biruind ispita, s-a făcut împărat al Egiptului.

Să mergem pe calea strâmtă şi necăjită, ca făcându-ne vrednici de cinste să-L avem ca păzitor al nostru pe Dumnezeu.

Mărgăritarele se adună întotdeauna în cele mai tăinuite locuri, pe când lucrurile netrebnice sunt aruncate, ca gunoiul, chiar şi în drum.

Curăţeşte-te prin pocăinţă de faptele ruşinoase, şi nu te va înfricoşa ocara grăitorului de rău.

Trebuie să ţinem piept văpăii patimilor cu văpaia focului dumnezeiesc. Până când nu este arsă, cărămida este fărâmicioasă şi moale, iar după ce petrece în foc şi se coace acolo se face stavilă în calea focului şi a apei.

Străduieşte-te să nu fii rob al voii tale, ci să asculţi de cei cei ce se tem de Domnul – şi, cu mila lui Dumnezeu, vei sfărâma capul şarpelui.

Rabdă pentru Domnul necazul, ca să te cuprindă apoi bucuria. Îndură osteneala, ca să primeşti răsplată îmbelşugată.

Nu cuteza să-l osândeşti pe cel căzut în ispită, ci roagă-te cât mai des să nu cazi şi tu.

Cel a cărui inimă este întunecată de viforul gândurilor şi este biruită de către patimi, nici de om nu se ruşinează, nici de Dumnezeu nu se teme.

Roagă-te cât mai des cu inimă smerită şi nu fă din tine peşteră de tâlhari, dedându-te gândurilor şi poftelor netrebnice, ca să nu fii ruşinat în Ziua Judecăţii, când se vor descoperi tainele omeneşti.

Casa celui ce s-a lenevit în vremea secerişului nu va avea parte de îmbelşugare, şi cine este nepăsător acum va rămâne lipsit de mângâierea drepţilor când va veni ceasul răsplătirii.

78.
Tămăduieşte-mă, Doamne, spre ruşinarea vrăjmaşului!

Doamne! Arată asupra mea mila Ta şi dăruieşte-mi uşurare de împilările pierzătorului, căci după ce m-a acoperit de răni stă şi mă batjocoreşte fără cruţare.

Deşteptat de ucenici, cu un singur cuvânt al gurii Tale ai potolit marea: auzi tânguirea şi plânsul meu, potoleşte valurile mişcărilor pătimaşe, pe care vrăjmaşul mântuirii mele mi le stârneşte în suflet.

Cu o singură atingere de poala hainei Tale s-a vindecat femeia cu curgere de sânge: aşa să se tămăduiască sufletul meu, din care vrăjmaşul face să curgă neîncetat gânduri păcătoase, prin singură atingerea cu credinţă de Tine, Doctorul sufletelor şi al trupurilor.

Arată, prin vindecarea mădularelor mele pe care le-a acoperit vrăjmaşul de răni, puterea vindecătoare a credinţei în Tine, Tămăduitorul tuturor neputinţelor. Fă ca rănile să nu mai fie şi acoperă locul lor cu virtuţile, ca să se ruşineze vrăjmaşul, care se bucură de pierzarea mea.

Iar cel mântuit de Tine, robul pe care l-ai umplut de bucurie şi veselie, va lăuda harul Tău, Mielule Fără de păcat, Care ai fost junghiat pentru mântuirea lumii, împăcând cerul şi pământul.

79.

Plângere în urma vederii cu mintea a soartei amare care îl așteaptă pe păcătos

Când ai văzut, Doamne al nostru, că am pierdut slava Ta, nu a răbdat aceasta iubirea Ta. Pogorându-Te prin naşterea Ta, prin pătimirile Tale şi prin moartea Ta pe cruce, m-ai izbăvit de satana.

Dar iată, am păcătuit iarăşi, Te-am mâniat, Te-am întristat cu fărădelegile, cu păcatele şi cu faptele mele rele. Vai mie, că am fost nemulțumitor şi m-am spurcat cu mulțime de lucruri rele!

Am plâns şi am vărsat lacrimi amare când am prins a cugeta la aceasta. Această cugetare m-a mutat în foc, m-a dus pe tărâmul groazei, m-a tras în adâncul înfricoşat, m-a cufundat în văpaie, m-a aruncat întru întuneric. Inima mea a simțit aceasta, şi am suspinat de spaimă la gândul mutării acesteia.

Purtat de gânduri, am privit în locaşul beznei. Atunci, cu tânguire şi plângere, cu întristare şi cu durere, m-am osândit pe mine însumi şi am strigat cu amar: „Vai mie, şi iarăşi vai! Ce mi-a gătit mie dreptatea dumnezeiască?!"

Cu groază m-am deşteptat ca din somn, dar nu m-am izbăvit de aceste dureri ale inimii. Mi-am sfâşiat hainele, am plâns şi m-am tânguit: „Ce am făcut cu viața mea, nenorocitul de mine? O să-mi descopăr capul ca desfrânata, o să mărturisesc păcatele mele, o să mă rog cu suspinuri şi o să prefac ochii mei în izvoare de lacrimi ca să mă plâng pe mine, nefericitul.

O să merg la vameşii asemenea mie, o să merg la păcătoşii care s-au pocăit; o să deştept inima mea ce doarme, învechită în mulțimea de răutăți; cu aceştia mă voi uni, acestora mă voi asemăna. Ca şi ei, mă voi tângui pentru păcatele mele, ca la Judecata dumnezeiască să nu fiu trimis în adâncul gheenei spre chinuire...

Învredniceşte-mă, Doamne, să îndrăgesc dragostea Ta, în care îşi află mângâiere Drepții şi Sfinții, neiubind nimic care să fie străin de Tine, Dumnezeule, Care binevoieşti către cei ce se pocăiesc, Care-l iubeşti pe păcătosul ce-şi rourează cu lacrimi fața şi plânge cu amar fărădelegile sale! Învredniceşte-mă, Doamne, de binecuvântatul sfârşit pe care Tu l-ai gătit tuturor Sfinților.

80.

Slăbiciunea şi nestatornicia noastră, şi neclintirea Sfinților

Milostiv fii, Bunule, față de voia noastră cea rea – această pricină a tuturor necazurilor. Gândurile ei sunt boli ascunse, iar faptele – boli vădite. Din ea a venit cea dintâi călcare a porun-

cii, care a avut ca urmare toate păcatele. Tu, Cel Curat, curăţeşte-ne libertatea, căci în sine ea este un izvor tulbure.

Mă minunez de slobodă voia noastră: este puternică, şi totuşi s-a lăsat doborâtă; e stăpână, şi totuşi s-a făcut roabă; poate să biruiască, însă îi place să se dea bătută; deşi este slobodă, se dă singură în robie.

Binecuvântată fie pomenirea Drepţilor, care au rămas neclintiţi! Aceştia nu s-au schimbat, ca luna, ci s-au asemănat soarelui, a cărui lumină este întotdeauna aceeaşi. Duhul lor nu s-a asemănat şiroaielor de ploaie, care ba sunt îmbelşugate, ba seacă fără de veste.

Asupra Drepţilor s-au abătut valurile ispitelor de tot felul, însă ei n-au slăbit. Nici slava nu i-a făcut îngâmfaţi, nici ocara nu i-a făcut să se trândăvească. Întotdeauna erau la fel: niciodată nu se pierdea mireasma înaltelor lor virtuţi.

Bine este cuvântat Cel Bun, Care a izvorât buna mireasmă a faptelor lor din vistieriile Sale! Bine este cuvântat Dreptul Judecător, Care a încununat nevoinţele lor!

81.

Chiar şi rugăciunea stăruitoare e ascultată numai dacă omul aduce şi prinosul bunei voinţe

Mă ruşinez de cei ce mă cinstesc acum, ca să nu fiu ruşinat înaintea lor dincolo pentru păcatele mele ascunse; mă ruşinez de părinţii mei, ca nu cumva, cu timpul, să mă osândească pe mine, cel ce am făgăduit că voi vieţui nelumeşte.

Vreau să mă asemăn cu văduva care, supărându-l mult timp pe judecător, a atins scopul său. Vreau să mă arăt înaintea Ta, Preabune Stăpâne al meu, asemenea prietenului stăruitor, ca să întorci la Tine sufletul meu robit de păcate: acela cerea pâine spre potolirea foamei, iar eu cer mângâiere sufletească; acela cerea hrană pentru trup, iar eu cer să îmi chemi sufletul înapoi.

Ca un Bun şi Preabun, auzi glasul plângerii mele şi întoarce-mă, ca să aduc roade de pocăinţă. Rourează aprinderea conştiinţei mele, înnoieşte-mă pe mine, cel ce m-am învechit în patimi, încât, slobozindu-mă din robia lor, să trag cu plăcere în piept văzduhul slobozeniei şi să preaslăvesc bunătatea Ta cu bucurie şi veselie.

Cunoşti, Stăpâne, că îndrăznesc să rostesc acestea înaintea Ta fiind sufleteşte gata de osteneală, chiar dacă aceasta este măruntă. Fiindcă

ştiu, păcătosul de mine, că eşti Milostiv, Doamne, şi vrei ca eu să mă schimb. Dorită Îţi este şi roada voinţei mele; gata eşti să mă miluieşti, însă aştepţi de la mine bună aşezare a sufletului, fiindcă miluind doreşti să mă înveţi binele şi iertând doreşti să mă faci vrednic de împărtăşirea Împărăţiei Tale.

82.
Despre somnul netulburat

Dă-mi, Doamne, să stau curat înaintea Ta, Răscumpărătorul meu, şi atunci când dorm, dă-mi să gust somn fără de păcat.

Dacă săvârşesc vreo fărădelege atunci când sunt treaz, să fiu curăţit prin harul Tău, şi dacă voi păcătui în vremea somnului, să-mi fie mie curăţire milostivirea Ta.

Cu crucea deşertării Tale de sine fă-mi somnul netulburat, păzeşte-mă de nelegiuitele visări din vremea somnului şi de închipuirile necurate; dă-mi să petrec toată noaptea în somn paşnic şi să nu mă stăpânească nici un gând viclean şi întinat.

Cu Trupul Tău de viaţă Făcător, pe care l-am gustat, fereşte-mă de pofta cea necurată, ca să mă culc şi să adorm în pace. Sângele Tău să mă apere. Şi sufletului meu, care e chipul Tău, dăruieşte-i slobozenia cuvenită chipului Tău; şi trupul meu, cel zidit de mâinile Tale, să-l acopere dreapta Ta.

Cu zidul îndurărilor Tale acoperă-mă ca şi cu o pavăză de apărare, şi când trupul meu se odihneşte şi doarme, bunătatea Ta să îmi fie strajă, ca cel viclean să nu se apropie de patul meu. Pentru mijlocirea Maicii Tale, pentru jertfa pe care ai adus-o spre răscumpărarea tuturor, mă rog Ţie: alungă-l pe satana, ca să nu mă tulbure.

Asupra mea, Doamne, împlineşte făgăduinţa Ta, şi cu crucea Ta păzeşte viaţa mea. Pe Tine Te laud după ce mă trezesc, fiindcă mi-ai arătat mie, săracului, mila Ta. Şi cei ce dorm, care în pace se odihnesc, şi cei treji, care sunt apăraţi de arma Ta, să-Ţi înalţe laudă, Păzitorule veşnic Viu, Care mă deştepţi ca să Te slăvesc.

83.
Cere iertare cu lacrimi, dar mai întâi iartă tu

Gura Ta, Doamne al nostru, a făgăduit zicând: „Chemaţi-Mă, şi vă voi auzi; bateţi în uşa Mea, şi vă voi deschide."

Asemenea păcătoasei, strigăm către Tine: „După covârşitoarele îndurări ale milei Tale, iartă-ne datoriile şi păcatele noastre.

Ca vameşul Te rugăm, şi ca fiul care şi-a risipit averea strigăm către Tine cu pocăinţă: păcătuit-am la cer şi înaintea Ta, Doamne.

Primeşte-ne, precum Însuţi ai făgăduit, şi să se bucure de noi şi îngerii păzitori, şi arhanghelii. Tu, Care ai primit pocăinţa lui Simon Petru, primeşte şi pocăinţa robilor Tăi, şi ne miluieşte."

Apropie-te, păcătosule care ai greşit înaintea Domnului, apropie-Te de Dânsul cu pocăinţă, şi El îţi va ierta ţie datoriile şi păcatele tale.

Varsă lacrimi la uşa Doctorului, roagă-L suspinând, arată-i bubele care îţi acoperă sufletul.

Păzeşte limba ta de tot răul, şi gura ta, care a fost zidită ca să dea laudă, să nu rostească vorbe de hulă.

Iartă fratelui tău dacă a greşit împotriva ta, şi Hristos îţi va ierta ţie, precum a făgăduit, după mila Sa.

Miluieşte-ne pe noi, Doamne al nostru, iartă-ne datoriile şi păcatele şi ne învredniceşte de prealuminată cămara Ta.

84.

Miluieşte-mă înainte să mă ajungă cele mai de pe urmă ale mele

Mai înainte ca roata vremii să împlinească al său crug în ce mă priveşte, miluieşte-mă.

Mai înainte de a sufla asupra mea vântul morţii şi a se ivi în trupul meu bolile care prevestesc apropierea sfârşitului, miluieşte-mă.

Mai înainte ca măreţul soare să se întunece pentru mine, miluieşte-mă, şi să răsară pentru mine lumina Ta cea de Sus, destrămând cumplitul întuneric al minţii mele.

Mai înainte ca pământul să se întoarcă în pământ, şi să se facă putreziciune, şi toate trăsăturile frumuseţii lui să se destrame în stricăciune, miluieşte-mă.

Mai înainte ca păcatele mele să mi-o ia înainte la Judecată, ruşinându-mă înaintea Judecătorului, miluieşte-mă, Cela ce eşti plin de îndurări, Doamne.

Mai înainte de a ieşi oştile cereşti, mergând înaintea Fiului de Împărat ca să adune săracul nostru neam la tronul Judecătorului, miluieşte-mă.

Mai înainte de a suna glasul trâmbiţei înaintea Venirii Tale, Doamne al nostru Iisuse, cruţă-i pe robii Tăi care se roagă Ţie şi miluieşte-i.

Mai înainte să-Ţi închizi uşa în faţa mea, Fiul lui Dumnezeu, şi să ajung hrană pentru focul nestins din gheenă, miluieşte-mă.

85.

Lecţii de viaţă: Fericiri

Fericit cel ce se gândeşte la mulţimea celor care odihnesc în morminte şi a lepădat toată pofta cea puturoasă, că se va scula întru slavă

atunci când va răsuna trâmbița cerească ce o să-i scoale pe toți fiii oamenilor.

Fericit cel ce are nădejde nu în om, ci în Domnul, Care va să vină iarăşi, cu slavă multă, să judece lumea întru dreptate, că va fi ca un pom care creşte lângă izvoarele apelor şi nu va înceta să aducă roadă.

Fericit cel a cărui minte s-a făcut, prin har, ca un nor plin de ploaie şi adapă sufletele muritorilor ca să odrăslească roadele vieții, că harul îi va fi lui spre laudă veşnică.

Fericit cel ce se trezveşte întotdeauna în Dumnezeu, că în Ziua Judecății va fi apărat de Dumnezeu Însuşi şi, făcându-se fiu al cămării de nuntă, Îl va vedea pe Mire întru bucurie şi veselie.

Fericit cel ce a urât şi a părăsit toată viețuirea lumească şi ale cărui gânduri sunt toate la Dumnezeu.

Fericit cel ce a urât păcatul vătămător şi se îngrețoşează de el, iubindu-L numai pe Dumnezeu, Cel Unul Bun şi de oameni Iubitor.

Fericit cel ce pe pământ se aseamănă unui înger ceresc şi urmează serafimilor, având mereu gânduri neatinse de întinăciune.

Fericit cel ce s-a făcut neprihănit înaintea Domnului şi curat de toată spurcăciunea pe care o aduc faptele şi gândurile viclene.

86.

Mărturisirea răscumpărării şi rugăciune pentru Biserică

Laudă îndurărilor Tale, Hristoase, Împăratul nostru, de toți închinate Fiu al lui Dumnezeu! Tu eşti Împăratul nostru, Tu eşti Dumnezeul nostru, Tu eşti pricinuitorul vieții noastre şi marea noastră nădejde.

Într-un cuget Te laudă şi soboarele de Sus, şi cinurile de jos, şi Ție Îți cântă cântare de mulțumită, fiindcă Tu, Cel ascuns, în vremurile din urmă Te-ai arătat în trupul nostru.

Când s-au mişcat îndurările Tale şi a plăcut înaintea iubirii Tale, ai venit ca să ne răscumperi şi ai slobozit neamul nostru.

Tu ne-ai tămăduit bolile, Tu ai curățit păcatele noastre şi, după îndurările Tale, i-ai înviat pe cei care erau morți.

Tu ai întemeiat pe pământ Sfânta Biserică după chipul Împărăției celei de Sus; Tu ai zidit-o pe ea cu dragostea Ta, ai sădit-o pe ea cu îndurările Tale, ai logodit-o cu Tine duhovniceşte, ai câştigat-o cu pătimirile Tale.

Din îndrăzneala sa cea neruşinată, urâtorul omenirii năvăleşte însă asupra ei prin slugile sale.

Nu lăsa lipsită de grija Ta, Doamne, Biserica Ta cea Sfântă, ca să nu se arate deşartă făgăduința Ta că nu va fi biruită.

Nu îngădui să fie schimonosită frumusețea ei cea bine încuviințată şi bogăția ei să fie răpită.

Împlineşte făgăduința Ta cea dată lui Simon Petru; ceea ce ai grăit, pecetluieşte cu însăşi fapta.

Sprijineşte-i porțile, întăreşte-i zăvoarele, ridică-i fruntea, înalță-i capul.

Binecuvântează-i fiii, păzeşte-i odraslele, dă pace preoților ei şi doboară-i pe cei ce îi doresc răul.

Sălăşluieşte în ea pacea Ta şi depărtează de la ea viclenele schisme.

Dă-ne să petrecem viață paşnică şi fără de tulburare, în frica Ta, să ne păzim credința cu mare nădejde şi cu iubire desăvârşită.

Viața noastră să fie bineplăcută înaintea Ta, şi în Ziua răsplătirii să aflăm îndurările Tale.

Neîncetat să înălțăm laudă Ție, Doamne, şi Tatălui Tău, şi Duhului Celui Sfânt.

87.

Fii milostiv către noi şi către cei ce s-au mutat din această viață

Cela ce eşti Milostiv către păcătoşi, milostiveşte-Te de noi şi în Ziua cea cumplită a Judecății; iartă-ne, după milostivirea Ta, datoriile noastre, şi în Ziua arătării Tale învredniceşte-ne de cămara Ta.

Când cetele celor judecați vor tremura de dreapta Ta judecată, stând înaintea Ta goi şi înspăimântați, atunci, Judecătorul meu, miluieşte-mă, fiindcă Ți-am dat slavă.

Când vor fi închise acolo gurile înțelepților, iar puternicul şi cumplitul Tău sceptru se va înălța amenințător, atunci să se deschidă gura mea, fiindcă m-am mărturisit Ție.

Când prietenul nu va putea să izbăvească, ci fiecare va fi târât gol să dea judecată, atunci, Doamne, fii mie mijlocitor, fiindcă la Tine am nădăjduit.

Când va tuna glasul trâmbiței, se vor cutremura noroadele şi fiecare se va înfățişa să primească răsplata faptelor sale, atunci, Doamne, fii mie apărător, fiindcă la Tine scap.

Primeşte slujirea noastră, Doamne al celor de Sus şi Nădejdea celor de jos, şi ne miluieşte.

Milostiveşte-Te de noi, Doamne, milostiveşte-Te de părinții noştri, milostiveşte-Te de învățătorii noştri, milostiveşte-Te de frații noştri.

Milostiveşte-Te de noi, Doamne, şi odihneşte-i pe adormiții noştri şi pe toți morții care Te-au mărturisit, care au crezut în Tine, care au gustat Trupul Tău şi au băut Sângele Tău făcător de viață.

Învredniceşte-ne să intrăm în staulul Tău împreună cu oile Tale şi împreună cu Sfinții Tăi să dăm măririi Tale lauda cuvenită, în vecii vecilor.

88.

Către Născătoarea de Dumnezeu, pentru buna întocmire duhovnicească lăuntrică

Bună Maică a Atotbunului Dumnezeu! Caută cu ochiul tău cel milostiv spre rugăciunea nevrednicului robului Tău şi dăruieşte-mi umilinţă, linişte a gândurilor, statornicie a cugetului, curăţie a minţii, trezvie a sufletului, smerită cugetare, cuvioasă aşezare a duhului, purtare înţeleaptă şi pacea sufletului, pe care Domnul a dăruit-o ucenicilor Săi.

Şterge zapisul greşalelor mele, destramă norii întristării mele, încetoşarea şi tulburarea gândurilor; depărtează de la mine viforul şi tulburarea patimilor, lărgeşte inima mea cu lărgirea duhovnicească, veseleşte-mă cu bucurie şi dă-mi să merg neabătut pe căile cele drepte ale poruncilor Fiului Tău şi să duc viaţă fără de poticnire, cu conştiinţă neîntinată.

Dă-mi mie, celui ce mă rog înaintea Ta, şi rugăciune curată, ca pururea să aduc cu minte netulburată şi cugetare nerătăcită prinos de rugă întru cinstea, slava şi mărirea Fiului Tău şi Domnului nostru Iisus Hristos.

89.

Sufletul se lasă biruit singur: vrăjmaşul nu este de neînfrânt

Câtă nesimţire este în mine! Ce suflet grosolan şi pământesc am! O, inimă stricată, gură plină de amărăciune, gâtlej ca un mormânt deschis!

De ce nu îţi aminteşti, suflete, de calea ieşirii tale din acest trup, de care nu vei putea scăpa? De ce nu te pregăteşti? De ce te apropii de pierzare fără să-ţi fie milă de tine însuţi? De ce îţi atragi singur muncile cele veşnice? Ce faci, suflete, vieţuind ca un dobitoc necuvântător?

Vai, cum aleg în locul luminii bezna! Cum aleg plăcerea pământească, care astăzi este, iar mâine nu va mai fi, în locul bunătăţilor negrăite şi veşnice!

Vai, cum mă învoiesc să îmbrac haină întunecată în locul hainei luminoase ca soarele! Cum aleg în locul Împărăţiei nenorocita sălăşluire în iad!

Vai mie, păcătosului! Singur, de bunăvoie, cu ştiinţă, mă arunc în pierzarea desăvârşită.

Vino-ţi în fire, dar, suflete al meu, teme-te de Dumnezeu şi începe să umbli cu bărbăţie în calea poruncilor Lui.

Pricepe, suflete, că veacul acesta este ca o întrecere, iar şarpele cel şiret se străduie în tot chi-

pul să biruie. De unii este doborât şi batjocorit, iar pe alţii îi doboară el şi-i batjocoreşte.

Unii, amăgiţi de el, sunt înfrânţi, iar alţii se luptă cu el şi se încununează. Unii, gustând de la el amar, ajung la dulceţile vieţii veşnice, iar alţii, gustând de la el plăceri, câştigă amărăciunea muncilor celor veşnice.

Unii, lepădându-se de toate, îl doboară cu uşurinţă, iar alţii, din pricina împătimirii de cele pământeşti, sunt biruiţi de el lesne. Pentru cei ce Îl iubesc pe Dumnezeu din tot sufletul, lupta cu el este ca nimica, dar pentru cei care iubesc lumea ea este grea şi cu neputinţă de dus la capăt.

Pricepe, sărmane suflete, că bucuria, răsfăţul şi odihna acestui veac sunt pline de întristare şi amărăciune, pe când necazurile, lipsurile şi pătimirile aduc bucurie nepovestită în viaţa veşnică.

Hotărăşte-te să purcezi pe calea strâmtă şi necăjită, şi nevoieşte-te liniştindu-te, ca să nu fii nepregătit atunci când va sosi ceasul morţii şi al despărţirii.

90.
Lacrimi de noapte

În aşternutul meu am cugetat la Tine, Iubitorule de oameni, şi în miez de noapte m-am sculat ca să preaslăvesc bunătatea Ta. Mi-am amintit de datoriile şi de păcatele mele, şi am vărsat şiroaie de lacrimi. M-au îmbărbătat tâlharul, vameşul, Maria păcătoasa, cananeeanca, precum şi femeia cu curgere de sânge şi samarineanca de la fântână. Aceştia mi-au grăit: „Scoală-te, roagă-te să fii miluit: plin de îndurări este Domnul tău."

David, fiul lui Iesei, a strigat către mine prin psalmii săi, m-a trezit din somnul ce îmi apăsa mădularele şi mi-a zis: „Scoală-te, omule, de ce dormi? Judecătorul va primi daruri în miez de noapte: scoală-te, roagă-te şi cere iertare. Bucura-Se-va de tine Domnul Cel Milostiv. Uşa Lui este deschisă zi şi noapte pentru cei ce se pocăiesc."

Noaptea, odihnindu-mă în aşternutul meu, mi-am amintit datoriile mele şi păcatele mele; atunci m-a cuprins spaima, şi am strigat: „Vai mie, că se lasă de acum noaptea ameninţătoare şi întunericul cel lipsit de orice lumină!" Cel ce duce viaţă nelegiuită nu va avea în Ziua Învierii parte de bucurie, ci va rămâne pentru totdeauna în întuneric.

Şi David priveghea în aşternutul său noaptea, cugeta la fărădelegile sale şi mărturisea păcatele sale. Noaptea spăla aşternutul său cu lacrimile ochilor săi şi se ruga cu suspinuri, grăind: „Fărădelegile mele, Doamne al nostru, le ştiu, şi păcatul meu este înaintea mea pururea; Ţie Unuia am greşit: miluieşte-mă!"

Pe Tine Te chemăm, Părinte, Fiule şi Duhule Sfinte, pe Tine Te rugăm zi şi noapte: cruţă-ne.

După mulțimea îndurărilor Tale curățește fărădelegile şi păcatele noastre; dăruieşte-ne, Doamne, sănătate a sufletului şi a trupului, izbăveşte-ne de cel viclean şi de puterea lui, de legăturile lui şi de toate cursele lui, şi nu ne trece cu vederea nici ziua, nici noaptea, când ne rugăm să dai nouă îndurările Tale.

91.

Privegheză zi şi noapte în rugăciune, ca ziua morții să nu te afle nepregătit

Să ne deşteptăm din somn, să strigăm suspinând către Domnul, să ne ostenim zi şi noapte, îngrijindu-ne de îndreptarea noastră, atâta timp cât suntem în viață, atâta timp cât n-a sosit încă clipa după care nu va mai fi loc pentru pocăință. Să priveghem la uşa Mirelui, ca împreună cu El să intrăm în cămara Lui şi să moştenim viața veşnică.

Veniți, şi noaptea să cântăm cu toții cântare de laudă lui Dumnezeu, urmând soboarelor îngereşti, care Îl laudă neîncetat. Şi Mântuitorul nostru, când va veni împreună cu îngerii, văzând privegherea noastră, o să ne dea numele de „slugi bune" şi o să ne aşeze la masa Lui.

Împreună cu Drepții, care au plăcut lui Dumnezeu zi şi noapte, să ne nevoim în bine, să cerem îndurări de la Domnul nostru şi, cântând cu David, să zicem: „În miez de noapte m-am sculat ca să mă mărturisesc Ție pentru judecățile dreptății Tale: cruță-mă, şi mă miluieşte, şi învredniceşte-mă să moştenesc Împărăția Ta."

Nu voi conteni a Te lăuda, Doamne al nostru; Te voi slavoslovi fără încetare, ca să nu mă osândească dreptatea Ta. Ştiu cât de vinovat sunt. Ştiu că dacă mă vei pedepsi după păcatele mele, moştenirea mea va fi gheena; pierdută va fi atunci orice nădejde, şi va amuți rugăciunea mea. Drept aceea, miluieşte-mă şi iartă păcatele mele.

Poticnitu-m-am şi am căzut în păcate: tinde-mi dreapta Ta, şi mă voi scula ca păcătoasa în casa lui Simon, ca tâlharul pe cruce. Miluieşte-mă, Cela ce eşti Milostiv către păcătoşi!

92.

Plângere: zilele trec, şi mă aşteaptă vămile

Vai mie, nepăsătorului! Vai mie, celui ce nu mă îngrijesc de mântuire! Vai mie, celui ce păcătuiesc cu ştiință! Ştiu că fac răul, şi de la rău tot nu mă abat. Vai mie, că nu am nici o îndreptățire! După vorbe fac parte din cei de-a dreapta, dar după fapte – din cei de-a stânga.

Ție, Doamne, Cela ce eşti Unul Bun şi de rău Nepomenitor, Îți mărturisesc păcatele mele.

Chiar dacă aş tăcea, Tu, Doamne, toate le ştii, şi nimic nu este ascuns înaintea ochilor Tăi – dar întrucât ai zis prin Prorocul: spune mai întâi păcatele tale, ca să te îndreptăţeşti, spune-voi: „Am păcătuit, Doamne, şi de mulţimea nedreptăţilor mele nu sunt vrednic să privesc şi să văd înălţimea cerului."

Ce mă voi face eu, cel mai ticălos dintre oameni? Voi plânge pentru mine însumi ziua şi noaptea, atâta timp cât mai este vreme pentru primirea lacrimilor. Dăruieşte-mi lacrimi de umilinţă, Doamne, Unule Bune şi Milostive, ca prin lacrimile acestea să cer de la Tine curăţire de întinăciunea inimii mele.

Vai, suflete al meu, ai păcătuit! Pocăieşte-te, căci iată, zilele noastre ca umbra trec. Încă puţin, şi vei pleca de aici; prin locuri de spaimă ai a trece, suflete al meu: deci nu amâna de pe o zi pe alta întoarcerea ta la Domnul.

Vai mie, suflete al meu! Cu faptele necurate ai alungat de la tine mila lui Dumnezeu. Aşadar să nu afli tihnă, căzând zi şi noapte la Cel Bun şi de oameni Iubitor, ca să ţi se da har şi milă dintru înălţime.

93.
Lecţii de viaţă

Veni-va pentru noi vremea plină de frică şi de cutremur când se va descoperi tot ce a făcut fiecare în ascuns şi în întuneric, şi vai sufletului care nu va avea atunci ajutorul Domnului!

Suspină inima mea şi ochii mei poftesc lacrimi, însă păcatul ţine în robie sufletul meu ca să nu mă umilesc şi să nu încep a mă ruga Domnului să nu mă arunce în întunericul din afară.

Atâta timp cât avem putere, să slujim Domnului întru dreptatea inimii, ca în vremea necazului să avem în El Ajutător care ne izbăveşte de toate nevoile.

Cel ce umblă cu făclie luminează celor ce-l însoţesc: aşa luminează şi virtutea, care întotdeauna poartă cu sine slavă.

Atâta timp cât nu vei hotărî în mintea ta că te-ai mutat deja din această viaţă şi nu vei privi această lume şi slava ei ca pe o cocioabă dărăpănată, nu vei putea birui patimile pământeşti şi poftele lumeşti, care îl cufundă pe om în pierzare.

Nu este mare osteneala de a pune temelie, ci este greu a desăvârşi zidirea, şi cu cât se înalţă mai mult aceasta, cu atât îi vine mai greu celui care clădeşte.

Iată ce se întâmplă cu cel ce slujeşte Domnului: mai întâi ispită, apoi necazuri, apoi ostenea-

lă, trândăvire, goliciune, pătimire, strâmtorare, defăimare. Pe toate le biruie cel ce se încredinţează din toată inima cârmuirii dumnezeieşti şi rămâne în voia lui Dumnezeu. Dumnezeu cere de la noi numai hotărâre desăvârşită: putere şi biruinţă ne dă El Însuşi.

94.

Osteneala privegherii la rugăciune ne aduce milă în lumea de dincolo

Laudă Celui Atotbun, Care din iubire le-a descoperit slava Sa fiilor omeneşti! Din ţărână a zidit fire necuvântătoare şi a împodobit-o cu suflet care avea comorile Cerului.

El a făcut gura cea de ţărână în stare să Îl slăvească, încât făptura toată să-I înalţe prin ea cântare de laudă.

Veniţi, cei dăruiţi cu cuvânt, să Îl lăudăm, atâta timp cât nu am adormit încă cu somnul morţii!

În fiecare noapte să ne gândim la moarte, care ne va astupa gura şi va pune pecetea tăcerii asupra noastră.

Drepţii, care în privegheri şi-au petrecut noptile, sunt vii şi după moarte, pe când necredincioşii, care au tăgăduit slava Fiului lui Dumnezeu, sunt morţi încă din viaţa aceasta.

Să ne îndemnăm trupul cu psalmi şi cu cântări duhovniceşti, ca să ne facem părtaşi ai fecioarelor înţelepte, pe care le-a lăudat Domnul nostru, şi să-L vedem pe Fiul lui Dumnezeu în noaptea de care se vor cutremura lumile.

Să nu ne cufundăm în plăceri lumeşti, ca să putem vedea slava Lui în Ziua arătării Lui. Să privegheм înaintea Lui ca nişte slugi gata de ceasul în care El îi va scoate la judecată pe fiii oamenilor.

Trupul care s-a ostenit în rugăciuni va pluti prin văzduh în Ziua Învierii, Îl va privi pe Domnul său nefiind ruşinat, va intra împreună cu El în cămara luminii şi va fi plăcut acolo înaintea îngerilor şi a oamenilor care s-au ostenit aici cu privegheri şi cu rugăciuni.

Bine este cuvântat Cel ce ne-a făcut unelte ale slavei Sale şi a pus slavoslovie în gurile noastre cele nevrednice! Laudă îndurărilor Lui, că pe cei din ţărână i-a făcut tovarăşi de slujire cu îngerii, ca în fiecare noapte şi în toată vremea să lăudăm numele Lui cel sfânt.

95.

Cântare de dimineaţă

Lăudaţi-L pe Domnul dimineaţa, fii ai Bisericii. În toată dimineaţa să Îl slavoslovim pe Cel Bun şi să ne închinăm Lui, Celui ce a rânduit luminători spre stăpânirea zilei şi spre stăpânirea nopţii.

Vălul nopții s-a ridicat, şi peste făptură a strălucit lumina lui Dumnezeu; arătarea dimineții îi deşteaptă pe cei ce dorm. Lumina Ta, Doamne, să lumineze inimile noastre.

Tu Însuți, Doamne al nostru, învață-ne să Te slavoslovim şi pune în sufletele noastre viață, şi precum ne-ai scos dintru întuneric, tot aşa izbăveşte-ne şi de gheenă.

După mila Ta, hrăneşte-i pe fiii Bisericii, ce s-au lipit de Tine. Mila Ta să ne fie apărătoare, Doamne al dimineții şi al amurgului.

Harul Tău, Doamne, să ne însoțească şi să ne călăuzească la dimineața cea mare. Dreapta îndurărilor Tale să ne miluiască pe noi cu blagoslovenii, şi să trecem cu ea marea cea de foc.

Cerul şi pământul şi toate ce sunt într-însele să Te preaslăvească împreună cu noi pentru întoarcerea noastră. Slavă Ție, Părintelui Închinat, şi Unuia-Născut Fiului Tău, şi Duhului Celui Sfânt!

96.

Slavoslovie de seară

În toată seara să Te laude toate gurile omeneşti! Tu le dai ziua ca să lucreze câştigându-şi hrana de zi cu zi. Iată, cei vlăguiți de osteneli grele Îți mulțumesc că le-ai dăruit lor odihnă.

Cine nu se va închina Ție, Care Te îngrijeşti cu atâta dragoste de noi, oamenii? Tu scoți stelele şi pleci vremea spre înserare, ce pune capăt ostenelilor celor ce toată ziua au lucrat până la istovire.

Vine seara şi-i odihneşte pe cei ce s-au ostenit luptându-se cu foamea şi cu setea. Vine vremea serii, bucurând lumea şi truditorii acesteia.

Bine este cuvântată mărirea Ta, care dintru început poartă grijă de noi, oamenii!

Şi oamenilor, şi dobitoacelor le dai odihnă la vremea serii.

Crucea Ta, care pecetluieşte Biserica şi îi apără pe fiii ei de satana şi oastea lui, să fie bucuria oilor Tale, pe care le-ai răscumpărat cu Sângele Tău cel de viață făcător, Doamne!

Trimite pacea Ta, Doamne, peste toate marginile pământului, şi cel viclean să fugă din mijlocul nostru.

Toată limba şi toate gurile din toate marginile pământului să aducă Ție prinosul laudei.

Împreună cu acestea, şi noi dăm slavă, Doamne, Ție, şi Părintelui Tău, şi Duhului Celui Sfânt.

97.

Nu-i lăsa să sufere pătimiri dincolo pe cei ce s-au ostenit aici întru slava Ta

Primeşte, Doamne al nostru, rugăciune de la noi toți, şi slujirea noastră, şi cererea noas-

tră. Dăruieşte-ne inimă plină de dragoste şi duh de răbdare în pătimiri.

Gura noastră, care mărturiseşte credinţa, şi glasul nostru să fie alăută de laudă. Privegherea şi osteneala îndurate de trupurile noastre să Te facă milostiv faţă de păcatele noastre.

Gura care a slujit pentru Tine drept alăută şi limba care a cântat lauda Ta să nu se tânguie, Doamne, în chinuri, căci Tu le-ai învrednicit să Te preaslăvească.

Ochii care au privegheat chiar şi împovăraţi de somn, şi picioarele care s-au ostenit stând înaintea Ta să nu rămână lipsite de nădejde şi să nu piardă plata lor în Ziua Răsplăţii.

Sunetul gurilor noastre şi al cântărilor noastre să nu se prefacă în tânguire şi plângere, ci, după îndurările Tale, după mila şi bunătatea Ta, primeşte privegherea noastră.

Învredniceşte-ne să stăm înaintea Ta într-un cuget, cu inimă curată, şi să aducem într-un glas prinosul laudei Ţie, Doamne, şi Părintelui Tău, şi Sfântului Tău Duh.

98.

ÎNTINĂCIUNILE ÎMPIEDICĂ HARUL SĂ INTRE: SPALĂ-TE DE PĂCATE, CA EL SĂ SĂLĂŞLUIASCĂ ÎN TINE

Sufletul necăjit vine la Tine, Stăpâne Sfinte, şi cu lacrimi cade la îndurările Tale.

Cu Tine Însuţi Te-ai jurat că nu voieşti moartea păcătosului, ci să-l mântuieşti de păcate – şi bunătatea Ta covârşeşte zi de zi, cu adevărat, toate nedreptăţile omeneşti: Tu îi mântuieşti şi pe păcătoşi, precum îi miluieşti şi îi mântuieşti pe cei ce umblă după poruncile Tale.

Îndurările Tale sunt propovăduite pretutindeni în Evanghelie şi în scrierile Apostolilor; le vestesc pe ele Sfinţii Părinţi şi Învăţători ai Bisericii.

Ştiu de fiul risipitor, de Manase, de tâlhar, de Zaheu, de vameş, de desfrânată, de cananeancă, de femeia cu curgere de sânge, de slăbănog, de orb, de Iair şi de toţi ceilalţi, şi de aceea alerg la Tine.

Deschide uşa milostivirii Tale şi mă primeşte, îndulceşte mintea mea şi mă ţine pe mine, cel ce cad des în fărădelegile dinainte şi sunt cufundat, ca într-o mocirlă, în gândurile spurcate.

Venind la inima mea, harul Tău află acolo putoarea gândurilor spurcate; de aceea, pleacă îndată, neaflând intrare şi neputându-se sălăşlui întru mine, aşa cum vrea.

Spală, deci, inima mea cu desfătare luminătoare, ca să îmi vin în fire şi harul Tău să sălăşluiască în mine, Doamne Preamilostive!

99.
Cumplită este trecerea prin vămi: curăţeşte-mă aici, Doamne!

Prin locuri înfricoşate va să trecem în scurtă vreme, şi nimeni din cei de aici nu poate să nu meargă pe această cale. Dincolo nimeni nu ne va însoţi dându-ne ajutor: nici părinţii, nici fraţii, nici prietenii, nici neamul, nici bogăţia şi nimic asemănător.

Dacă în ceasul acela ne vom arăta goi de acoperământul dumnezeiesc, stăpânitorii întunericului ne vor opri negreşit. Ei sunt nemilostivi şi neînduraţi, de împărat nu se tem şi pentru căpetenii nu au cinstire, nu ţin seama nici de mic, nici de mare. Numai de cel ce trăieşte evlavios se depărtează cu spaimă, lăsându-i slobodă calea.

Închipuindu-mi ceasul acela cu mintea mea, cad la bunătatea Ta, Doamne: nu mă da celor ce mă necăjesc, ca să nu se laude vrăjmaşii Tăi întru robul Tău, Bunule, să nu zică, scrâşnind din dinţi şi înfricoşând păcătosul meu suflet: „Iată că ai fost dat pe mâinile noastre; ziua aceasta am aşteptat-o."

Nu, Doamne, nu-mi răsplăti mie după fărădelegile mele şi nu întoarce faţa Ta de la mine. Nu îmi spune: adevărat zic ţie, nu te cunosc pe tine. Pedepseşte-mă, Doamne, după îndurările Tale, iar vrăjmaşul meu să nu se bucure de mine. Stinge săgeţile lui, nimiceşte toate lucrările lui, fă slobodă de bântuiri calea mea spre Tine.

Pleacă-Te, Bunule Doamne, spre ruga mea, nu pentru dreptăţile mele, ci pentru îndurările Tale şi pentru mare mila Ta. Mântuieşte din moarte necăjitul meu suflet. Tu eşti Domnul a toate şi ai stăpânire peste toată suflarea.

Tu ai zis, Doamne: cereţi, şi se va da vouă; bateţi, şi se va deschide vouă. Iată că cer şi bat. Mai înainte de sfârşitul meu, Doamne, curăţeşte-mă pe mine de tot păcatul.

100.
Scoală-te cât mai este vreme şi curăţeşte-te cu lacrimi

Scoală-te, suflete care ai dormit în păcate până acum; scutură-te de somnul tău, grăbeşte şi caută scăpare în pocăinţă – şi poate că Cel Drept Se va milostivi de lacrimile tale. Înlătură de pe mintea ta vălul întinăciunii, ca ochiul tău să vadă adevărat.

În tot ceasul varsă înaintea Judecătorului lacrimi de umilinţă pentru lucrurile tale cele de ru-

şine. Adâncul muncilor te aşteaptă pentru ceea ce ai făcut, ca plată pentru netrebnicia ta. Plângi şi iarăşi plângi pentru tine însuţi, ca Cel Drept să te şi audă, să Se şi împace cu tine.

Cutremură-te, nefericitule, şi îngrozeşte-te de chinurile pe care singur ţi le-ai gătit. Plângi pentru tine însuţi, părtaş al puterilor necurate, fiindcă peste tot va merge cu tine focul cel veşnic. Adânc te-ai împotmolit în pofte, şi n-ai ieşit niciodată din ele.

Spini şi mărăcini îţi înăbuşă gândurile, şi încă n-ai adus roadele pocăinţei. Patimile te-au înviforat ca nişte valuri şi au înecat corabia ta în marea păcatelor.

Niciodată nu ai vrut să-ţi aduci aminte de Ziua când se vor cerceta toate cele ascunse. Ce vei face când te va cutremura glasul care va cere să ieşi în întâmpinarea Mirelui?

Lumina ochilor tăi se va întuneca şi se va stinge, şi vei rămâne afară, cu fecioarele cele nebune.

Adună, sărmane suflete, untdelemn cât mai este vreme de pocăinţă. Cere împreună cu păcătoasa iertarea păcatelor şi cu lacrimi tămăduieşte rănile tale.

Uşa pocăinţei încă este deschisă: intră, curăţeşte-te de întinăciunile tale.

Tu, Cela ce doreşti mântuirea fiilor omeneşti, îndură-Te de sufletul care s-a depărtat de Tine. Primeşte-l, Doamne, cu milostivirea Ta cea obişnuită. La Dreapta Ta Judecată, îndurările Tale să mă acopere pe mine, păcătosul, şi să mă izbăvească de chinuri.

Tu, Cela ce ierţi păcatele şi miluieşti în dar, iartă-mi mie greşalele sufleteşti la Dreapta Ta Judecată. Slavă Ţie de la rătăciţii pe care i-ai adunat şi i-ai adus la pocăinţă!

101.
Lecţii de viaţă: Fericiri

Fericit cel ce s-a făcut slobod în Domnul de toate lucrurile vieţii celei deşarte.

Fericit cel ce are în minte Înfricoşata Judecată ce va veni şi se străduieşte prin lacrimi să tămăduiască rănile sufletului său.

Fericit cel ce prin lacrimi s-a asemănat unui nor şi stinge prin ele zilnic văpaia relelor patimi.

Fericit cel ce sporeşte în bunele rânduieli ale nevoinţei, nădăjduind că va primi de la Dumnezeu Împărăţia cerurilor.

Fericit cel ce este aprins de dragoste ca de foc şi a ars în sine toate gândurile spurcate şi toată întinăciunea sufletului.

Fericit cel ce a găsit mărgăritarul ceresc ales şi, vânzând tot ce avea pe acest pământ, l-a cumpărat numai pe acesta.

Fericit cel ce a aflat comoara ascunsă în ţarină şi, bucurându-se, a lăsat toate ca să o dobândească doar pe aceasta.

Fericit cel ce îşi aminteşte totdeauna de ziua ieşirii sale din acest trup şi se străduieşte să fie gata de acel ceas.

Fericit cel ce a aflat îndrăznire în ceasul când sufletul se va despărți de trup cu frică şi cu cutremur, fiindcă vor veni îngerii să ia sufletul şi să-l aşeze înaintea tronului Judecătorului fără moarte.

102.

Nădejdea de miluire stă în răscumpărare

Podoaba rugăciunii noastre, Iisuse, întăreşte-ne rugăciunea, ca să suie împreună cu Tine la Tatăl Tău şi să dobândească ceea ce am cerut!

Din milostivirea Ta, ne aperi înaintea Tatălui Tău, fiindcă Tu eşti jertfa cea aleasă, adusă pentru lume.

Pentru Adam, care a gustat rodul oprit, ai îmbrățişat stâlpul la judecată. Pentru fiii lui Adam, care au păcătuit înaintea Ta, răstignitorii Te-au ţintuit cu piroane.

Ai luat asupra Ta datoria cea de obşte a tuturor, ca să o plăteşti Părintelui Tău: plăteşte, dar, Nevinovate Doamne, şi păcatele cu care s-a îndatorat libertatea noastră.

Cu scump sângele Tău ne-ai răscumpărat din blestemul Legii: izbăveşte-i, dar, pe cei răscumpărați cu Sângele Tău de asprimea dreptei judecăți a lui Dumnezeu.

Datoriile robilor să nu covârşească îndurările Milostivului nostru Domn, căci oricât de mari ar fi nedreptățile noastre, milostivirea Ta este şi mai mare.

Cu adevărat, multe sunt datoriile noastre, însă Tu ai mulțime nemăsurată de îndurări – şi dacă dreptatea însăşi va cântări, toate datoriile noastre vor fi mai puține decât îndurările Tale.

Cine se va apuca să cântărească îndurările Tale şi să le pună în cumpănă cu fărădelegile noastre? Greutatea munților încă are margine, pe când îndurările Tale atârnă nemărginit.

Îndurările Tale sunt mai de preț decât viața, fiindcă viața are măsură, pe când îndurările Tale sunt nemăsurate – şi îndurările Tale să ne fie nouă scăpare.

103.

Scoală-te, cela ce te-ai învechit în păcate, şi apropie-te cu nădejde de Mântuitorul

Scoală-te, suflete învechit în păcate, şi înnoieşte-te prin pocăință. Din umilință şi lacrimi amestecă-ți doctorie şi vindecă rănile chipului dumnezeiesc, celui căzut în tine. Strigă din inimă şi mărturiseşte fărădelegile tale, fiindcă Cel Preabun te va cruța pe tine, cel căzut.

Iubit-ai frumusețea amăgitoare şi trecătoare, dar ți-ai pierdut frumusețea ta, fiule al luminii. Templul trupului tău a fost schimonosit prin nepăsarea căreia te-ai robit.

Vai de tine, sărmanule! Mult te vei mai îndeletnici cu cele trecătoare? Cutremură-te şi îngrozeşte-te de focul pe care ți l-ai aprins cu nedreptățile tale.

Păcatele cele hâde pe care le-ai făcut din tinerețile tale şi până acum au întrecut capul tău. Ele te-au cufundat întru deznădejde, şi de aceea nu-ți mai pasă de pocăință.

Adu-ți aminte că eşti robit poftelor; adu-ți aminte că pe strămoaşa ta pofta a omorât-o. Cât de Îndelung-Răbdător este către tine Cel Bun, iar tu te afunzi în marea păcatelor!

Oare nu te temi de Ziua când se vor da în vileag rănile cele ascunse? Cine te va apăra acolo, când fiecare va avea grija răspunsului pe care îl va da el însuşi Judecătorului?

Patimile tale te-au făcut idol, te-au pierdut şi te-au părăsit.

Nădejdea noastră Cea Mare, Care te-ai arătat nouă în vremurile cele din urmă! Cruță sufletul care s-a depărtat de Tine! Eu sunt oaia Ta, însă vreme îndelungată am rătăcit departe de Tine, slujindu-i celui viclean. Ieşi, Doamne, în căutarea mea! Află moştenirea Ta, că în deşertăciune am risipit bogăția Ta!

Pentru păcătoşi ai purtat asupra Ta crucea, iar eu sunt unul dintre aceştia: nu Te depărta de la mine. Moştenirea Ta suntem noi, însă cel viclean ne-a răpit. Ceartă-l şi ia de la el ceea ce a furat. Miluieşte-mă, Iubitorule de oameni, că altă nădejde afară de Tine nu am.

Laudă îndurărilor Tale, Atotmilostive Fiu al lui Dumnezeu, fiindcă Îndelung-Răbdător eşti către păcătoşi. Mulțumită aduc Ție cei căzuți, pe care i-ai adunat şi i-ai adus la pocăință.

104.
Împotriva vrăjmaşului rău şi încrâncenat

Cât de mare este harul lui Dumnezeu! Cât de mare este iubirea de oameni dumnezeiască! Cum doreşte El şi-i îndeamnă pe toți oamenii să se mântuiască!.. Îndură-Te, Doamne, şi de mine, robul Tău; îndură-Te de zidirea Ta, Milostive Hristoase Mântuitorule!

Dacă Tu, Doamne, nu mă vei înțelepți pe mine, sărmanul, şi dacă nu-mi vei da luminarea inimii, din pricina marii mele nepăsări nu voi fi în stare să văd pierzarea şi stricăciunea mea.

Întrucât sunt strâmtorat de vrăjmaşul nemilostiv, ce mă împilează, zi şi noapte cu lacrimi strig către bunătatea Ta ca să mă izbăvească din cursele lui, fiindcă în tot ceasul înnoieşte cursele sale asupra mea, în tot ceasul tulbură sufletul meu cu gânduri de curvie şi cu pofta plăcerilor.

A Ta, Hristoase, este puterea care a certat valurile mării: să-l certe şi pe el, ca să nu mă poată înrâuri pe mine, netrebnicul robul Tău. Trimite harul Tău degrabă, Stăpâne, ca să-l alunge de la robul Tău pe şarpele cel mare cu toate gândurile lui cele spurcate şi viclene, fiindcă rănile pe care le lasă săgeţile lui în inimă s-au făcut bube putrezite – şi eu, în nechibzuinţa mea, le ascund din toate puterile.

Doctorul Cel Bun strigă către mine, nu cere plată, nu varsă sânge, însă lenevia mea nu mă lasă să merg la El. El Însuşi vine să mă tămăduiască, însă mă află întotdeauna gustând ceea ce nu lasă doctoriile Lui să-şi lucreze puterea vindecătoare asupra mea.

Doamne! Înţelepţeşte-mă şi trezeşte-mă, vindecă-mă, şi vindecat voi fi cu adevărat!

105.

Către Născătoarea de Dumnezeu, pentru dăruirea pocăinţei

Rogu-te, ceea ce eşti Născătoarea Luminii Neînserate: ia aminte la ceea ce grăiesc înaintea ta!

În noroi sunt împotmolit, ticălosul de mine, sunt cu totul acoperit de necurăţii, m-am întunecat pe de-a-ntregul. Şi pământul l-am spurcat cu mulţimea păcatelor mele, Stăpâna mea; drept aceea, suspinând, strigă acum împotriva mea către Judecătorul Cel Nemitarnic, chemând ca martori şi cerul cu stelele, şi soarele.

Iar viforul gândurilor mă cufundă în deznădejde... Toată nădejdea mea la Tine am pus-o, Născătoare de Dumnezeu, eu, curvarul. Tu singură, ceea ce ai purtat în pântece pe Izbăvitorul lumii, dezleagă legăturile mele cele nedezlegate; tu albeşte-mă cu lacrimi de pocăinţă pe mine, cel ce m-am înnegrit şi m-am făcut întuneric; tu, care ai născut Viaţa mea, înviază-mă pe mine, cel omorât de lenevirea cea multă, şi pe cel înstrăinat de Dumnezeu şi de îngeri ridică-l iarăşi la ei, Stăpână!

Înfricoşător, adevărat, minunat lucru! Cum a răbdat Domnul păcatele mele! Cum nu m-a coborât îndată, de viu, în adâncul iadului! Cum n-a trimis de Sus toiag ori sabie nevăzută să mă lovească... Fără urmă de îndoială, tu, Stăpână, mi-ai dăruit viaţă cu mijlocirile tale, căutând pocăinţa mea, pe care însăţi, Preabuno, dăruieşte-o mie, robului tău, că tu eşti zidul meu de apărare, limanul meu şi scăparea mea.

106.

După măsura ostenelilor este şi răsplata

Doamne al nostru Iisuse, Împărate vrednice de închinare, Care prin pătimirea Ta ai biruit tirania morţii, Fiule al lui Dumnezeu, Care ne-ai făgăduit viaţa cea nouă şi Împărăţia de Sus! Depărtează de la noi tot ce este vătămător, ca să locuiască în noi harul Tău, ca în Ziua arătării Tale să putem, după bună voia Ta, să-Ţi ieşim în întâmpinare, să Te vedem şi să ne înfăţişăm Ţie cu bucurie.

Cu iertarea Ta şterge păcatele noastre, ca să lăudăm numele Tău pentru facerea Ta de bine. Învredniceşte-ne pe toţi, Doamne, să preaslăvim, cu harul Tău, Dumnezeirea Ta şi să ne închinăm Ei.

Ochii care au văzut aici slava Ta să vadă şi dincolo mare mila Ta. Urechile care au auzit glasul cuvintelor Tale să audă şi dincolo numai glasuri de bucurie. Gura care Te-a preaslăvit în biserici învredniceşte-o şi dincolo să-Ţi înalţe laudă. Limba care a strigat aici: „Sfânt, Sfânt, Sfânt" înstrunează-o şi dincolo ca să Te laude. Mâinile care au ţinut Trupul Tău şi Sângele Tău să primească iertarea datoriilor de la Tine. Picioarele care au călcat în sfânta biserică să umble şi acolo pe tărâmul vieţii.

Obştii noastre, care se închină Dumnezeirii Tale, trimite-i toată deplinătatea darurilor Tale mântuitoare. Să rămână cu noi înalta Ta dragoste şi să ne facă vrednici a-Ţi aduce Ţie prinosul laudei cuvenite.

Deschide uşa Ta rugăciunii noastre, şi va fi plăcută înaintea Ta slujba noastră.

Întoarce-Te, Bunule, către noi şi depărtează de la noi tot ce-i vătămător, ca să Te lăudăm cu buze netăcute pe Tine, Doamne, şi pe Tatăl Tău, şi pe Duhul Sfânt.

107.

Dăruieşte, Doamne, pocăinţă şi tărie până la sfârşit

Ruga mea nu o lepăda, Bunule Doamne! Strigă către Tine gura nevrednică, inima necurată şi sufletul cel spurcat cu păcatele.

Auzi-mă, Doamne, după bunătatea Ta. Întăreşte inima mea întru frica Ta. Pune pe piatra pocăinţei picioarele mele. Bunătatea Ta, Doamne, să biruie păcătoşenia mea. Lumina harului Tău să biruiască întunericul care este în mine.

Tu, Doamne, deschide ochii orbului, deschide ochii cei întunecaţi ai inimii mele. Tu, Care i-ai curăţit cu cuvântul pe cei leproşi, curăţeşte întinăciunile sufletului meu. Harul Tău, Doamne, să fie în mine foc care arde gândurile mele cele spurcate.

Tu Singur eşti Bun; Tu eşti Lumina cea mai presus de orice lumină; Tu eşti Bucuria ce covârşeşte orice bucurie; Tu eşti Odihna mai presus de toată odihna; Tu eşti Viaţa Adevărată; Tu eşti Mântuirea care rămâne în veac.

La Tine, Cel ce eşti Singur Bun, cad rugându-mă eu, cel de toată pedeapsa vrednic, care am meritat orice chinuire. Pe Tine Te rog, Răscumpărătorule: să nu mă stăpânească potrivnicul meu până în sfârşit.

Tu, Bune şi Milostive Doamne, ridică mădularele mele slăbănogite de păcat, viază sufletul meu cel omorât cu fărădelegea; luminează inima mea cea întunecată de pofta vicleană, izbăveşte-mă de tot lucrul rău, pune în mine dragostea Ta cea desăvârşită, Doamne Iisuse Hristoase, Mântuitorul lumii, şi scrie numele robului Tău în cartea vieţii, dăruindu-mi sfârşit bun, ca biruind asupra diavolului să mă închin înaintea tronului Tău împreună cu toţi Drepţii, fără să am a mă ruşina.

108.
Lecţii de viaţă: Vaiuri

Vai ţie, suflete, că rămâi nesimţitor în această viaţă, dedându-te zi de zi răsfăţului şi plăcerilor, trăind în dezmăţ! În veacul ce va să fie vei plânge ca bogatul, chinuit în văpaia focului celui veşnic.

Vai ţie, suflete, că nu înduri nici un necaz pe care ţi-l face fratele şi nici măcar un cuvânt ce te supără, ci îndată te cerţi şi te împotriveşti, şi pentru aceasta pierzi cununa răbdării şi a blândeţii, şi împreună cu pomenitorii de rău vei fi osândit pe veci!

Vai ţie, suflete, că îl urăşti şi îl defăimezi pe fratele tău ori suferi ca alţii să facă asta, şi vei fi pedepsit împreună cu ucigaşii, fiindcă cel ce urăşte pe fratele său e ucigaş de oameni!

Vai ţie, suflete, că poruncile lui Dumnezeu le nesocoteşti şi ţi se pare că mântuirea stă doar în numele de creştin, fiindcă în Ziua Judecăţii vei auzi cum va spune Domnul: nu tot cel ce Îmi zice: „Doamne! Doamne!" va intra în Împărăţie!

Vai ţie, suflete, că iubeşti slava omenească, şi cinstirile, şi hainele împodobite, şi dobândirea averilor; pentru aceasta, în Ziua Judecăţii vei fi urât înaintea Domnului, lepădat de la faţa Lui şi numărat împreună cu demonii cei trufaşi!

Vai ţie, suflete, că păcătuieşti zi de zi, iar pocăinţa o amâni de pe o zi pe alta: te va ajunge moartea fără de veste, ca furul noaptea, şi vei fi dus legat în gheena focului, vărsând lacrimi fără folos şi învinuindu-ţi nechibzuinţa!

Vai ţie, suflete, că nu te cutremuri când te gândeşti că în Ziua cea Înfricoşată a Judecăţii, când de spaimă puterile cereşti se vor clătina, te vei

arăta feței lui Dumnezeu având haină de ruşine şi întinată!

109.

Dăruieşte-mi harul cântării şi învăţăturii, ca prin ele să-mi şterg măcar puţin păcatele

Sfinţii Părinţi, fiind iubitori de Dumnezeu, în ispite şi pătimiri s-au făcut încercaţi şi de la Împăratul Ceresc au primit cu slavă şi laude cununa neveştejită – iar eu, ticălosul, fără nici o ispită păcătuiesc, Îl întărât şi Îl amărăsc pe Stăpânul meu.

Totuşi, ştiind din cercare îndurările Tale cele multe şi negrăite, Doamne, rog mărirea harului Tău: mântuieşte-mă şi dăruieşte robului Tău, din vistieriile milei Tale, cererile inimii lui, încât harul Tău să izvorască neîncetat ca un râu în inima şi în gura mea, încât inima mea să fie templu curat şi neîntinat, care să-L primească în sine pe Împăratul Cerurilor, ca degetul harului să pună limba mea în mişcare întotdeauna ca pe o strună de alăută, spre slava Ta, Iubitorule de oameni, şi să Te preaslăvesc şi bine să Te cuvântez cu inimă şi gură iubitoare neîncetat, în toate zilele vieţii mele.

Hristoase Mântuitorule! Dă-mi mie după cererea inimii mele, ca limba mea să se asemene unui fluier cu sunet dulce, ca mângâind, povăţuind şi zidind, să pot plăti măcar puţin datoriile mele multe şi să mă mântuiesc, sub acoperământul milei Tale, atunci când tot sufletul se va cutremura înaintea slavei Tale înfricoşate.

Aşa, Stăpâne, Fiule Unule-Născut al lui Dumnezeu, auzi-mă şi primeşte, ca pe un dar, cererea robului Tău. Eu sunt un păcătos mântuit de har. Ţie, Celui ce-l mântuieşti pe păcătos cu îndurările Tale, Ţi se cuvine slava în veci.

110.

Ruşinea şi tânguirea îi aşteaptă pe cei nepăsători

Trâmbiţa cerească va trâmbiţa şi va zice: „Iubiţii lui Hristos, deşteptaţi-vă: iată că a venit Împăratul Cerurilor ca să vă dea odihnă şi bucurie în viaţa veşnică pentru ostenelile nevoinţei voastre. Deşteptaţi-vă şi vedeţi-L pe Hristos Împăratul, Mirele fără moarte, pe Care L-aţi iubit; vedeţi Împărăţia Lui, pe care El a gătit-o vouă. Veniţi de intraţi în negrăita Lui bucurie!"

Şi Dreptii, cei vrednici de Dumnezeu, îşi vor lua zborul în înălţimea văzduhului, la slavă nepovestită, iar toţi necredincioşii vor rămâne jos cu ruşine mare. Fericirea şi bucuria vor fi partea celor care s-au ostenit aici, iar ruşinea şi pedeapsa vor fi partea tuturor păcătoşilor.

Fericit cel ce s-a ostenit aici să se arate vrednic în acel ceas, şi jalnic cel ce se va arăta nevrednic atunci. Nori îi vor răpi de pe pământ la cer pe toţi Sfinţii, iar pe necredincioşi îi vor apuca îngeri şi-i vor arunca pe ei în cuptorul unde arde focul ce nu se stinge.

Cine va da capului meu ape îmbelşugate şi ochilor mei izvor care să verse lacrimi de-a pururea, ca să plâng pentru mine însumi ziua şi noaptea rugându-L pe Dumnezeu să nu mă arate nevrednic în ceasul Venirii Lui şi să nu aud de la Stăpânul înfricoşătoarea osândă: „Pleacă de la mine, lucrător al fărădelegii; nu ştiu de unde eşti"?

Dumnezeule Preaînalte, Cela ce Singur eşti fără de moarte! Arată-i păcătosului în ceasul acela îndurările Tale cele mari, ca necredinţa mea tăinuită să nu se descopere înaintea privitorilor: a îngerilor, a arhanghelilor, a prorocilor, a apostolilor, a drepţilor şi a sfinţilor. Mântuieşte-l pe necredincios cu harul şi cu îndurările Tale şi du-l în Raiul desfătării, alături de Drepţii desăvârşiţi. Primeşte, Stăpâne, cererea robului Tău, pentru rugăciunile Sfinţilor care au plăcut înaintea Ta!

111.

Către Născătoarea de Dumnezeu, cu mărturisirea pururea-fecioriei sale şi cu rugăciune pentru împărtăşirea cu vrednicie de Sfintele Taine

Maica lui Dumnezeu, ceea ce eşti mai presus de toată mintea şi tot cuvântul! Fecioară neasemuit mai presus de toată fecioria, fiindcă şi după naşterea cea dumnezeiască ai fost fecioară mai presus de toate fecioarele, şi aşa ai rămas şi în naştere, şi după naştere!

Pe tine, Stăpână, te rog, Milostivă şi de oameni Iubitoare Maică a Milostivului şi de oameni Iubitorului Dumnezeu: şi în ceasul acesta mă ocroteşte, când am cea mai mare nevoie de acoperământul tău şi de ajutorul tău.

Cu totul sunt necurăţie şi noroi al păcatului, cu totul sunt locaş la patimilor pierzătoare de suflet, şi am de gând să mă apropii de Preacuratele şi Înfricoşătoarele Taine ale Fiului şi Dumnezeului Tău, şi de aceea mă chinuiesc de frică şi sunt cuprins de cutremur, din pricina nesuferitei mulţimi a păcatelor mele.

Dacă mă lipsesc însă de împărtăşire sub cuvânt că sunt nevrednic, cad în mare adânc de răutăţi şi mă supun unor mari pedepse. Strâmtorat sunt şi aşa, şi aşa.

La tine alerg: milostivă fii către mine, Stăpâna mea fără de prihană! Cu îndrăznirea ta cea de Maică, cere pentru mine de la Fiul şi Dumnezeul tău iertarea păcatelor dinainte; învredniceşte-mă să mă curăţesc şi să mă luminez prin împărtăşirea acestor Taine şi arată-mi calea: cum să-mi petrec cealaltă vreme a vieţii mele în pocăinţă, în curăţie şi în smerenie, rămânând totdeauna cu mine în faptele, în cuvintele şi în toate mişcările mele sufleteşti şi trupeşti, dându-mi îndreptare, mergând înaintea mea, îndrumându-mă, alungând de la mine puterile cele potrivnice şi în tot chipul înzestrându-mă şi păzindu-mă cu harul tău, ca pe un rob al lui Dumnezeu, cu toate că sunt nevrednic.

112.

Doctoria pentru suflet se cumpără cu lacrimi

Dătătorul tuturor bunătăţilor, Izvorul tămăduirilor şi Comoara îndurărilor Tu Singur eşti, Dumnezeule Bune şi Milostive, Care întotdeauna dăruieşti bunătăţi celor care cer! Mă rog Ţie să se pogoare asupra mea din belşug harul Tău, şi să adune mintea mea, şi să vindece iarăşi rănile mele cele ascunse, fiindcă împrăştierea gândului înnoieşte fără încetare aceste răni.

Îndelung-Răbdătorule Doamne, Care întotdeauna vindeci prin har şi prin îndurări, tămăduieşte marile neputinţe sufleteşti din păcătosul de mine!

Eu, Stăpâne, nu am ce să-Ţi plătesc pentru doctoriile Tale – şi ce preţ aş putea să dau pentru ele? Nici cerul, nici pământul nu ar putea plăti după vrednicie. Nu este cu putinţă a cumpăra aceste doctorii sfinte, pentru că ele nici nu au preţ. Doar pentru lacrimi le dai pe ele, Mântuitorule, şi le dăruieşti tuturor pentru plânsul cel cu amar.

Aşadar dăruieşte-mi, Stăpâne, mie, nevrednicului, lacrimi şi tărie în toată ziua, aşa încât inima mea, revărsând cu dulceaţă lacrimi, să se lumineze necontenit cu rugăciunea curată, ca prin puţine lacrimi să fie şters zapisul cel mult şi prin plânsul cel de aici să fie stins focul cel aprins dincolo: căci dacă voi plânge aici, dincolo voi scăpa de flacăra cea nestinsă.

113.

Alungă-l pe vrăjmaş, căci fără Tine nimeni nu-i face faţă

Zi de zi întărât, Stăpâne, îndelungă răbdarea Ta. În faţa ochilor am şi răutatea mea, şi îndurarea Ta.

Întrucât sunt în stăpânirea vrăjmaşului necurat, zi şi noapte voi striga cu lacrimi către milostivirea Ta, ca să mă izbăveşti de bântuirile lui: căci cine va putea să ţină piept celui viclean dacă harul Tău, Doamne, se va depărta chiar şi pentru o clipă?

Ceas de ceas, vrăjmaşul împilează sufletul meu şi prin fapte, şi prin cuvinte. Puterea Ta, Hristoase, care a certat valurile mării, să-l certe şi pe el, ca să nu aibă putere asupra robului Tău, pentru că zi de zi înnoieşte meşteşugirile sale asupra mea şi sârguieşte să pună stăpânire pe mintea mea, abătând-o de la dulceaţa dumnezeieştilor Tale porunci şi de la mântuitoarea cugetare cea întru ele. Trimite, dar, Stăpâne, harul Tău fără întârziere, ca să-l alungi de la robul Tău pe şarpele cel mare cu toate gândurile spurcate şi rele.

Văduva necăjită venea la judecătorul cel nemilostiv şi nedrept ca să o apere de potrivnicul ei, iar eu vin la Stăpânul meu Cel Milostiv, Îndelung-Răbdător şi Bun, Ce are cerul şi pământul în a Sa stăpânire, ca să mă audă degrabă. Cela ce trimiţi ocrotirea Ta tuturor care nădăjduiesc în Tine ziua şi noaptea, nu întârzia şi mă aperi şi pe mine, Stăpâne. Răpeşte-mă din ghearele vrăjmaşului şi îndreptează calea mea către Tine, încât, biruindu-l cu harul Tău pe potrivnic, bine să Te cuvântez pe Tine, Cel Milostiv şi Îndelung-Răbdător, şi să Te preaslăvesc pe Tine, Cela ce doreşti mântuirea tuturor oamenilor.

114.

Harul vine şi, aflând inima necurată, se depărtează: aşadar păstrează-ţi curată inima

Fericit omul care se străduie totdeauna să gătească harului inimă curată, încât acesta, venind, să afle buna mireasmă a virtuților și sfințenia sufletului, și să-și facă sălaș acolo în veacul veacului!

115.

Din pricina multei mele întinăciuni nu sunt vrednic să mă apropii de Tine, Doamne, și să mă rog

Până în ziua de astăzi, cu față ruşinată şi plecată, cutez să Îți grăiesc Ție, Stăpâne al îngerilor şi Ziditorule a toate: „Eu sunt pământ şi cenuşă, ocara oamenilor şi batjocura norodului, sunt osândit, sunt acoperit tot de răni şi plin de trândăvire. Cum îmi voi ridica privirea spre harul Tău, Stăpâne? Cum voi îndrăzni să-mi mişc limba cea necurată şi întinată? Cum voi pune început mărturisirii mele?

Peste măsură am defăimat eu, ticălosul, numele Tău şi am trăit în curvie mai mult ca fiul risipitor, am spurcat şi am vătămat în mine chipul Tău, poruncile Tale nu le-am păzit.

Ştiu, Doamne, că din pricina multelor mele întinăciuni sufleteşti şi a necurăției mele nevrednic sunt a mă numi cu sfânt numele Tău, nu pot să stau la rugăciune înaintea Ta, nu pot să caut şi să văd înălțimea cerului, fiindcă am deschis poftelor netrebnice uşa sufletului şi, dedându-mă pornirilor fără de rânduială, am spurcat cu patimile sărac sufletul meu, prin răul năravul voinței mele înnegrindu-mi haina sufletului. Toată mintea mea este plină cu gânduri drăceşti; prin toate faptele şi gândurile mele am amărât şi amărăsc bunătatea Ta, iar vrăjmaşului meu, care se luptă cu mine, întotdeauna îi fac pe plac.

Conştiința mea îmi pârăşte mintea; cu ruşine acopăr fața mea în inima mea; mai înainte de judecata ce mă aşteaptă, mă judec singur pe mine însumi.

Năravul cel desfrânat, care nu mă părăseşte, mă trage după sine biruitor; mereu mă împotmolesc în noroiul lăcomiei pântecelui, întotdeauna sunt încurcat cu gândurile spurcate, din pruncie m-am făcut vas al păcatului stricător, şi până în ziua de astăzi, cu toate că aud zilnic despre Judecată şi răsplătire, nu vreau să țin piept poftelor trupului, ci fără contenire mă las să cad, fără contenire mă las robit.

Vai mie, Doamne, că rău am cheltuit îndelungă-răbdarea Ta! Vai mie, că mulți ani am întristat Sfântul Tău Duh! Vai mie, că vremea vieții mele s-a scurs în toată deşertăciunea!.. Tu însă, Doamne, nu cu iuțimea Ta să mă mustri şi lucrurile mele cele de ruşine şi urâcioase să nu le dai în vileag înaintea tuturor îngerilor şi oamenilor, spre ruşinarea şi osândirea mea veşnică, cu toate că

sunt vrednic de toată ruşinarea şi osândirea. Numai de îndurările Tale cele mari ţinând seama, miluieşte-mă şi mai înainte de Judecată curăţeşte toate păcatele mele.

116.
Să ne pocăim, căci ne aşteaptă moartea şi judecata

Adusu-mi-am aminte de ziua sfârşitului şi am suspinat, văzând cât de numeroase sunt vinile mele, cât sunt de grele fărădelegile mele, şi cugetând că nedreptăţile mele vor fi descoperite înaintea ochilor fiecăruia. Dincolo nu va fi loc pentru pocăinţă, pentru lacrimi şi rugăciuni, ci fiecare va primi plată după ostenelile sale, răsplătire după lucrarea sa, şi pe Dreptul Judecător nu-L vor îndupleca spre milostivire nici plânsul, nici pătimirile. Milostiveşte-te de mine, Iubitorule de oameni!

În ziua când se vor deschide mormintele morţilor, când va glăsui trâmbiţa tunător, când lumea va fi cuprinsă de cutremur şi groază mare, când toţi îngerii se vor pogorî la porunca Ta ca să-i despartă pe buni de răi, când se vor arăta nori de foc şi-i vor purta pe Sfinţi, în ziua aceea să se arate şi asupra mea îndurările Tale, să stau de-a dreapta Ta, Bunule Doamne, şi să fiu miluit!

M-am pogorât în mormânt cu cugetul ca să văd stricăciunea noastră, şi văzând ce este în ele am strigat: „Stăpâne, nu întoarce faţa Ta de la robul Tău! Învie-l pe cel pierdut, ca să laud stăpânirea Ta; surpă-l pe cel viclean, care se bucura de mine în ziua necazului, şi mă miluieşte, că la Tine am pus nădejdea mea!"

Judecată necruţătoare îi aşteaptă la sfârşit pe cei ce au păcătuit şi nu s-au pocăit de lucrurile lor rele, iar cei ce au lucrat dreptatea şi au păzit poruncile Domnului lor vor primi de la El bunătăţile cereşti şi vor moşteni viaţa veşnică. Dreptii se vor bucura acolo de ostenelile lor, Sfinţii se vor veseli de răsplătile pe care le vor primi.

Pe toţi sălăşluieşte-ne în cămara Ta de nuntă, Doamne al nostru, Cela ce eşti Milostiv către păcătoşi!

117.
Lecţii de viaţă: cele opt cânduri rele

Să ştii că opt sunt gândurile care lucrează tot ce e rău: lăcomia pântecelui, curvia, iubirea de arginţi, mânia, întristarea fără de vreme, trândăvirea, slava deşartă, trufia. Acestea poartă război cu fiece om.

Dacă vrei să birui lăcomia pântecelui, iubeşte înfrânarea, ai frică de Dumnezeu, şi vei birui.

Dacă vrei să birui curvia, iubeşte privegherea şi însetarea, cugetă la moarte întotdeauna, nu sta de vorbă nicicând cu femeie, şi vei birui.

Dacă vrei să birui iubirea de arginți, iubeşte neagonisirea şi necheltuirea.

Dacă vrei să birui mânia, agoniseşte blândeţe şi mărime de suflet, şi aminteşte-ți cum Domnul nostru Iisus Hristos nu Se mânia pe iudei, cu tot răul pe care I-l făceau, ci, dimpotrivă, Se ruga pentru ei, grăind: „Părinte, iartă-le lor păcatul acesta, că nu ştiu ce fac!"

Dacă vrei să birui întristarea fără de vreme, niciodată să nu te întristezi pentru ceva pământesc, ci dacă te va răni cineva cu vorba, sau te va necăji, sau te va defăima, nu te întrista, ci, dimpotrivă, bucură-te. Să te întristezi doar atunci când păcătuieşti, dar şi atunci păstrează măsura, ca nu cumva să cazi în deznădejde şi să pieri.

Dacă vrei să birui trândăvirea, îndeletniceşte-te măcar pentru scurtă vreme cu vreun lucru de mână, sau citeşte, sau roagă-te deseori.

Dacă vrei să birui slava deşartă, să nu iubeşti laudele, nici cinstirile, nici hainele cele bune, nici locurile de frunte, ci, dimpotrivă, iubeşte să fii mustrat şi defăimat, să se mintă împotriva ta, şi ocărăşte-te pe tine însuți, zicându-ți că tu însuți eşti cel mai păcătos dintre toții păcătoşii.

Dacă vrei să birui trufia, să nu zici, orice ai face, că lucrul acela se face prin ostenelile tale sau prin puterile tale, ci fie că posteşti, fie că îți petreci vremea în priveghere, fie că dormi pe pământul gol, fie că psalmodiezi, fie că slujeşti, fie că faci metanii, să zici: „Cu ajutorul şi acoperământul lui Dumnezeu se face aceasta, nu cu puterea mea şi strădania mea."

118.
Laudă Domnului, Care S-a întrupat pentru a noastră mântuire

Laudă Celui ce S-a pogorât la noi în firea omenească! Laudă Celui Nevăzut, Care pentru noi S-a făcut văzut! Laudă Celui Veşnic, Care pentru noi a gustat moarte! Laudă Celui Ascuns, pe Care nici o minte nu poate să Îl ajungă şi Care cu harul Său S-a făcut pipăit prin Întrupare!

Bine este cuvântat Cel pe Care a Sa bunăvoie L-a dus în pântece de maică, la naştere şi la creştere! Bine este cuvântat Cel ce, împărtăşindu-Se de moarte, a dăruit omenirii viață.

Bine este cuvântat Cel ce a făcut trupul nostru locaş al ființei Sale ascunse. Bine este cuvântat Cel ce ne-a vestit nouă pe limba noastră tainele Sale.

Laudă Celui ce ne-a slobozit, Însuşi fiind pentru noi legat! Slavă Celui Bogat în milostivire, Care pentru noi a plătit tot ce Însuşi nu împrumutase! Laudă Judecătorului, Care pentru noi a primit osândă!

Închinămu-ne Celui ce a luminat cu învățătura Sa mintea noastră şi a croit cuvântului Său cale în auzul nostru. Mulțumim Celui ce pe pomul nostru a altoit roada Sa.

Laudă Celui ce lucrează nevăzut duhul nostru! Bine este cuvântat Cel ce a întocmit simțirile duhului nostru în aşa fel, încât să-l cânte pururea din alăutele sale duhovniceşti.

119.
Am greşit: iartă-mă! Mă voi strădui, cu harul Tău, să mă îndrept

Apropie-te, păcătosule, de Părintele îndurărilor şi, mărturisind păcatele tale, spune cu lacrimi: „Am păcătuit la cer şi înaintea Ta, Doamne Dumnezeule Atotțiitorule, şi nu mai sunt vrednic să mă numesc fiul Tău, nici să numesc cu gura mea păcătoasă numele Tău slăvit, căci m-am făcut nevrednic de cer şi de pământ mâniindu-Te, Bunule!

Rogu-mă Ție, Doamne: nu mă lepăda de la fața Ta şi nu Te depărta de la mine, ca să nu pier. De nu m-ar fi acoperit mâna Ta, aş fi pierit ca praful de fața vântului şi m-aş fi făcut ca unul care n-a venit niciodată pe lumea aceasta. Că de când am părăsit calea Ta nu am dat peste vreo zi bună, întrucât ziua petrecută în păcat, chiar dacă pare bună, este de fapt cea mai amărâtă dintre cele mai amărâte.

Voi nădăjdui şi de acum în milele Tale, că-mi vei da puteri să mă îngrijesc de mântuirea mea. Acum cad la Tine rugându-mă: ajută mie, celui ce m-am abătut de la calea dreaptă. Varsă îndurările Tale asupra mea ca asupra fiului risipitor, căci am făcut de ruşine viața mea şi am irosit bogăția harului Tău. Miluieşte-mă şi nu mă trece cu vederea din pricina vieții mele netrebnice. Miluieşte-mă cum ai miluit-o pe păcătoasă, cum l-ai miluit pe vameş, îndură-Te de mine ca de tâlhar: acela era lepădat pe pământ de toți, dar Tu l-ai primit şi l-ai făcut locuitor al Raiului desfătării. Primeşte pocăință şi de la mine, fiindcă şi eu am fost lepădat de toți. Tu, Doamne, ai venit nu ca să-i mântuieşti pe Drepți, ci ca să-i chemi la pocăință pe păcătoşi: primeşte-mă, dar, şi pe mine, cela ce mă rog Ție."

120.
De câte ori am făgăduit, şi am tot amăgit: Tu însă, cu harul Tău, iartă şi aceasta

Dăruind iertare, trimite, Doamne, şi putere; întoarce-mă aşa încât să trăiesc în cuviinşie, potrivit sfintei Tale voi. Sfinteşte inima mea, care s-a făcut peşteră de tâlhari şi locuință a dracilor.

Nu sunt vrednic, Doamne, să cer iertare, căci de multe ori am făgăduit să mă pocăiesc, şi m-am arătat mincinos, neîmplinindu-mi făgăduința; de multe ori m-ai ridicat, însă eu am căzut iar şi iar, cu voie.

Drept aceea, singur mă osândesc şi recunosc că vrednic sunt de toată pedeapsa şi de toate muncile. De câte ori ai luminat mintea mea cea întunecată, însă eu iar m-am întors la rele! Mă cutremur tot gândindu-mă la aceasta, însă mă biruie iar dulceața păcatului.

Cum voi înşira, Doamne, toate darurile harului Tău, pe care le-am primit eu, ticălosul, şi pe care le-am făcut şi le fac nelucrătoare prin nepăsare? Tu m-ai umplut de nenumărate daruri, iar eu, netrebnicul, Îți răsplătesc cu ceea ce Tu urăşti.

Tu însă, Doamne, a Cărui îndelungă-răbdare este ca marea şi a Cărui îndurare este adâncă, nu îngădui să fiu tăiat ca smochinul neroditor şi nu lăsa să fiu ars, că încă nu m-am pârguit în țarina vieții. Nu mă răpi din această viață pe mine, nevrednicul, nu strivi făclia care încă nu s-a aprins, nu mă lua de aici fără să am haina cea de nuntă, ci ca un Bun şi de oameni Iubitor miluieşte-mă, dă-mi mie vreme de pocăință, şi înaintea cumplitului şi nemitarnicului Tău scaun de judecată nu pune sufletul meu gol, spre privelişte de ocară.

Dacă dreptul abia se va mântui, ce mă voi face eu, necredinciosul şi păcătosul? Dacă strâmtă şi necăjită este calea care duce la viață, cum să mă învrednicesc de bunătățile acelea eu, care trăiesc la lărgime, făcându-mi voia şi împrăştiindu-mă? Tu însă, Doamne, Mântuitorul meu, Fiul Adevăratului Dumnezeu, precum Însuți ştii şi cum Însuți vrei, din singură bunătatea Ta, izbăveşte-mă de păcatul care trăieşte în mine şi mântuieşte-mă din pierzare.

121.

Întoarce-mă cu de-a sila, fără să mai aştepți voia mea

Cum îmi voi plânge orbirea sufletului? Cum voi plânge necunoaşterea mea de sine cea pierzătoare? Cum voi plânge voia mea cea nepocăită şi pătimaşă? Nevoitorii se odihnesc, mângâiați fiind de Duhul Sfânt, pe când eu mă tulbur, cârtind împotriva sărăciei, a cărei pricină este chiar nepăsarea mea. Alăturatu-m-am dobitoacelor necuvântătoare, asemănatu-m-am lor. Gol m-am făcut, ticălosul de mine, din lenevie, fiindcă mă înstrăinez de cei ce petrec în rugăciune şi priveghere.

Caută spre mine cu milostivire, Stăpâne, din înălțimea cea sfântă a Ta. Caută spre neîndreptarea săracului meu suflet şi, cu judecățile pe care Singur le ştii, miluieşte-mă şi îndreaptă-mă. Ca

şi cum aş sta înaintea tronului slavei Tale, ca şi cum m-aş atinge de preacuratele Tale picioare, mă rog şi cer cu inimă umilită: miluieşte-mă, milostivindu-Te de zidirea Ta, şi întoarce-mă la Tine în dar, cu harul Tău.

Ştiu că Tu poţi toate şi că nimic nu este la Tine cu neputinţă. Nu aştepta voia mea cea stricată, pentru că n-am osârdie să mă îndrept.

Toată firea cea văzută şi cea nevăzută să plângă pentru mine, cel învechit în păcate şi patimi. Plângeţi pentru mine, că la arătare par curat, însă lăuntric totdeauna curvesc.

122.

E VREMEA SĂ CUNOAŞTEM, ÎN SFÂRŞIT, ÎNŞELĂCIUNEA VRĂJMAŞULUI ŞI SĂ NE VENIM ÎN FIRE

Îndeletniceşte-te, în sfârşit, cu mântuirea ta, păcătosule, şi, însingurându-te, adună-ţi gândurile şi spune-ţi: „Câtă vreme ai împlinit poftele trupului şi ale gândurilor tale! Dar ce folos ai dobândit, şi ce ai câştigat făcând asta? Vai, suflete al meu, la ce stare am ajuns, la ce neorânduială!

Ia seama: toţi cei din jur sunt împodobiţi cu virtuţile şi se tem de Dumnezeu cu adevărat, şi eu singur umblu în întuneric. Dimineaţa devreme mă pocăiesc pentru cele ce săvârşesc, dar nu după multă vreme fac şi mai rău. Domnul mi-a dat putere şi sănătate, iar eu, bizuindu-mă pe acestea, Îl mânii pe Ziditorul meu.

Pentru ce eşti atât de nepăsător, suflete? Pentru ce eşti atât de leneş? Doar nu o să rămâi pentru totdeauna aici. În cele din urmă, Domnul va trimite după tine îngerul Său, şi va trebui să pleci de aici chiar dacă nu vrei, şi atunci ce va fi cu tine?!"

Cunoaşte, în sfârşit, nenorocirea ta, omule, şi încetează să cârteşti împotriva Celui ce te-a zidit şi să te împotriveşti poruncilor Lui, iar vrăjmaşului, care te amăgeşte, spune-i cu îndrăznire: „De ruşine m-ai făcut înaintea îngerilor şi a oamenilor, diavole, când am ascultat de sfatul tău cel răucredincios. Tu mi-ai insuflat gândul: «Fă măcar o dată pe placul poftei», şi iată că lucrul acela mic s-a făcut pentru mine prăpastie mare, şi m-am predat poftelor de ruşine aduse de către tine. Apa a găsit o crăpătură mică şi a făcut din ea o gaură mare. Tu ai întunecat mintea mea cu gânduri necurate şi m-ai aruncat din păcat în păcat, ai nimicit în mine înfrânarea punând ca pricină neputinţele pântecelui meu; tu m-ai făcut străin de privegherea întru rugăciune, tu ai sădit în mine iubirea arginţilor, punând ca pricină bătrâneţile grele şi îndelungi; tu ai secat lacrimile mele, tu mi-ai învârtoşat inima, tu m-ai abătut de la ascultarea cea în Hristos; tu ai înmulţit pentru mine împrăştierile, tu m-ai făcut nesupus, tu

m-ai adus într-aşa o stare, încât nu mă mai ostenesc pentru cele cuvenite, ci mă îndeletnicesc cu deşertăciuni; tu m-ai învăţat zavistia şi grăirea de rău, tu m-ai făcut semeţ şi mânios, tu m-ai învăţat îmbuibarea, beţia şi patima dulceţii; tu m-ai deprins să mă răspândesc în vremea citirii şi psalmodiei, aşa încât mă rog şi nu ştiu pentru ce, citesc psalmi, dar totodată mă dau robit rătăcirii neînfrânate a gândurilor."

După ce ai dat în vileag astfel cursele vrăjmaşului, spune-i, în sfârşit, cu tărie: „Îmi ajunge, diavole" – şi, părăsindu-l pe cel viclean, lipeşte-te de Dumnezeu Cel Iubitor de oameni. Ai fost rănit? Nu deznădăjdui. Ai căzut? Scoală-te şi spune cu bărbăţie: „Acum am început." Cazi la Stăpânul tău Milostiv şi mărturiseşte-I păcatele tale – dar mai înainte să spui ceva, El ştie dinainte ce vei grăi; mai înainte ca tu să deschizi gura ta, El ştie ce ai pe suflet. Nu vei apuca să zici: „Am păcătuit", că Îl vei vedea cum tinde către tine mâinile Sale ca să te primească şi să te strângă în braţe.

Apropie-te cu credinţă, şi El te va curăţi fără întârziere, ca pe lepros, te va scula din pat, ca pe slăbănog, te va învia, ca pe Lazăr.

123.

Arată-Te milostiv, căci neputincioşi suntem

La milostivirea Ta alerg eu, cel rănit. Ca pe lacrimile curvei primeşte suspinele mele, Doamne.

Neputinţa firii omeneşti Îţi este cunoscută, Stăpâne. Adu-Ţi aminte că din tinereţile lui cu osârdie se pleacă spre cele rele cugetul omului, şi nu Te mânia pe mine până în sfârşit, ci deschide-mi mâna Ta şi uşa milostivirii Tale; nepăsarea mea să nu covârşească purtarea Ta de grijă.

Primeşte, Stăpâne, şi auzi cererea mea cea necurată şi nevrednică, Tu, Care îi mântuieşti pe cei ce nădăjduiesc întru Tine, Care nu lepezi rugăciunile păcătoşilor, Care dai mâna Ta celui doborât la pământ. Călăuzeşte-mă întru frica Ta şi dă-mi mie lacrimi de umilinţă.

Ochii cei gândiţi ai sufletului meu către Tine i-am ridicat, Doamne: nu mă lepăda de la faţa Ta, că bine este cuvântat numele Tău în veci.

124.

Pedeapsa dumnezeiască şi iubirea dumnezeiască

Mâniatu-Te-am cu păcatele mele, Doamne, însă Tu nu eşti grabnic spre mânie, fiind-

că eşti plin de milostivire covârşitoare, şi mărirea Ta e netulburată.

Tu eşti marea îndurărilor, iar nedreptăţile noastre sunt doar o picătură necurată, iar o singură picătură nu poate să tulbure marea cea necuprinsă.

Tu nu Te tulburi când Te superi şi nu Te mânii când pedepseşti. Dacă Te-ai mânia când pedepseşti, lumea nu Ţi-ar putea îndura mânia.

Loviturile Tale sunt pline de dragoste; pedeapsa Ta arde cu focul îndurărilor Tale; Iubitor fiind, nu urmăreşti decât binele chiar şi atunci când baţi.

Vergile pedepselor Tale sunt tăiate din pomul milostivirii Tale: când se ating de cineva, toate loviturile sunt aducătoare de mare bine.

Când povăţuitorul îşi pedepseşte ucenicul, nu îl bate din ură, ci îi doreşte folosul, aşa că îl pedepseşte din dragoste. Şi loviturile Tale vin nu din răutate, ci din iubire. Tu ne vrei binele, Doamne, fiindcă ne dovedeşti milostivirea Ta în tot chipul.

Nu Ţi-este greu să rabzi nedreptăţile noastre, pentru că Făcătorul firii noastre Tu eşti. Zidirea Ta nu Te împovărează, fiindcă ne-ai cunoscut mai înainte de a ne zidi.

Cine să îndure neplăcerile îngrijirii pruncului, dacă nu maica ce l-a născut? Cine să îndure nedreptăţile lumii, dacă nu Domnul ei?

Pentru Făcător este uşor să îndure toate greutăţile din partea făpturilor Sale, căci dacă n-ar fi vrut să le îndure, nici nu le-ar fi zidit.

Oare va uita femeia pe pruncul ei, ca să nu miluiască odrasla pântecelui ei? Dar şi de va uita femeia pe pruncul ei, Dumnezeu nu va uita lumea pe care a făcut-o.

Mişcatu-s-au îndurările Lui cele fireşti, şi El a zămislit şi a născut făptura; lumea a apărut din voia Lui ca un prunc din pântecele maicii sale.

Şi iată, El a ridicat şi poartă lumea cum maica ce alăptează poartă cu dragoste rodul născut din pântecele ei.

Tatăl Cel Milostiv ne-a născut şi ne hrăneşte cu Sângele Fiului Său, aşa cum maica dă sânii săi odraslei sale ca s-o hrănească.

Pruncul suge piept şi primeşte de la mama sa hrana de trebuinţă; cât are nevoie, atâta suge din sânii maicii.

Pruncul nu se pricepe să se întoarcă în altă parte şi să caute mâncare altundeva, decât numai la maica sa.

Şi lumea primeşte numai de la Tine, Ziditorule, cele de trebuinţă pentru viaţă, şi nimeni nu poate să îi dea hrană, fără numai Tu.

125.
Lecții de viață

Când stai înaintea lui Dumnezeu, închipuie-ți-i pe cei ce se arată stăpânirilor pământeşti şi din pilda robilor şi stăpânilor trage încheiere cum trebuie să te înfățişezi Celui Preaînalt.

Gândeşte-te la păcătoşenia ta, şi cheamă-L în ajutor pe Dumnezeu.

Învață-te de la Sfinți şi cere harul lui Dumnezeu spre săvârşirea lucrului tău.

Nu te mândri cu harul lui Dumnezeu, şi necredinței nu te deda.

Cu izbânzile nu te lăuda, şi dacă ai greşit nu deznădăjdui.

Râvneşte în chip lucrător binele şi urăşte tot atât de mult răul.

Când dai sfat, nu rosti judecăți hotărâte, că nu ştii tu tainele lui Dumnezeu.

Învoieşte-te mai degrabă să mergi la junghiere decât să te laşi pradă mâniei. Mai bine să ascunzi mânia în inimă decât s-o vădeşti.

Nu te desfăta de grăirea deşartă şi nu şedea acolo unde se vorbeşte cu patimă. Nu căuta mulțumire în râs şi plăcere în glume, ca să nu te faci împrăştiat.

Nu iubi adunările numeroase, fiindcă ele lucrează tulburare în suflet.

Fugi de ospețe, ca să nu ajungi curvar şi fără femei.

Înfrânează-te de la mâncăruri, ca să nu te faci pătimaş. Fii cu luare-aminte la înfrânarea trupului, ca acesta să nu arunce în primejdie călărețul său – mintea.

Fii stăpân peste simțuri, ca nu cumva acestea să primească, aşa cum se întâmplă cu armele ostăşeşti, rugina făcătoare de stricăciune.

Petrece în însingurare cea mai mare parte a timpului, ca atunci când vei fi împreună cu alții să cunoşti folosul şi al singurătății, şi al tovărăşiei altora.

126.
Nu deznădăjdui şi nu te nădăjdui în tine însuți, ci strigă cu nădejde smerită: „Doamne, miluieşte!"

Luați seama, să nu zică nimeni: „Am păcătuit mult şi nu mai pot fi iertat." Cine spune aşa ceva nu ştie că Dumnezeu este Dumnezeul celor ce se pocăiesc, că El a venit pe pământ nu ca să-i mântuiască pe Drepți, ci ca să-i cheme la pocăință pe păcătoşi, şi că atunci când cineva se pocăieşte, pentru el se face bucurie în ceruri.

Adevărata pocăință stă în a te depărta de păcat şi a-l urî – şi iată, când cineva spune din inimă: „Am urât nedreptatea", Dumnezeu îl primeşte cu bucurie.

Vedeți însă, nimeni să nu îndrăznească a spune: „Nu am păcătuit." Cine spune așa ceva este orb, a închis ochii săi, se amăgește pe sine însuși și nu știe cum îl fură satana și în cuvinte, și în fapte, ba prin auz, ba prin ochi, ba prin pipăit, ba prin gânduri. Căci cine se va lăuda că are inimă fără vină și toate simțurile curate?

Nimeni nu este fără de păcat, nimeni nu e curat de întinăciune, nici unul dintre oameni nu este slobod de vină, fără numai Cel ce de dragul nostru a sărăcit, bogat fiind. Fără de păcat este numai Cel ce a ridicat păcatele lumii, Care dorește ca toți oamenii să se mântuiască, Cela ce nu voiește moartea păcătosului, Iubitorul de oameni, Multmilostivul, Milosârdul, Iubitorul de suflete.

La Acesta să alergăm și noi, fiindcă toți păcătoșii, alergând la El, au avut parte de mântuire.

127.

Ce va spune Domnul la Judecată către cei de-a dreapta și către cei de-a stânga

La Înfricoșătoarea Judecată, Domnul le va spune celor de-a dreapta: „Veniți, fiii luminii Mele; veniți, moștenitori binecuvântați ai Împărăției Mele; veniți, ceia ce pentru Mine ați sărăcit, ați flămânzi și ați însetat, care n-ați iubit lumea, nici cele ce sunt în lume. Veniți, ceia ce v-ați sălășluit în pustie, în munți, în peșteri și în crăpăturile pământului, împreună cu fiarele, și veseliți-vă în Ceruri împreună cu îngerii. Veniți, toți cei milostivi și primitori de străini; veniți, toți cei ce ați umblat pe calea cea strâmtă și necăjită. Veniți, binecuvântaților Tatălui Meu, de moșteniți Împărăția gătită vouă de la întemeierea lumii!"

Iar celor de-a stânga le va grăi: „Mergeți de la Mine în focul cel din afară! Mergeți de la Mine, nemilostivilor, urâtorilor de frați, urâtorilor de Hristos! Voi nu ați miluit, așa că nu veți fi miluiți; nu ați ascultat de preacuratele Mele Evanghelii și de fericiții Mei ucenici, așa că nici Eu nu voi asculta plânsul vostru; ați trăit pe pământ în răsfăț, v-ați desfătat de bunătăți în această viață, așa că nu aveți ce primi aici; acolo v-am chemat zi de zi prin Scripturi, iar voi, auzind, vă bățeați joc de cei ce citeau, așa că acum vă zic: nu vă cunosc pe voi. Mergeți de la Mine, blestemaților, în focul cel veșnic, care este gătit diavolului și îngerilor lui!"

Și vor merge aceștia în munca veșnică, iar Drepții – în viața veșnică.

128.

O SINGURĂ DORINȚĂ BUNĂ ADUC PRINOS: PENTRU ACEASTA, MILUIEȘTE-MĂ ȘI MĂ MÂNTUIEȘTE!

Ca Făcător, Tu ştii ce ai făcut. Ca Judecător, ştii ce ai osândit după cădere. Ca Înomenit, ştii ce ai rânduit spre mântuire.

Mi-ai dat fire neîntinată, însă părintele meu Adam a acoperit-o cu mare necurăție şi a făcut-o neputincioasă. La necurăție, eu am adăugat desfătarea celor deşarte, şi acum port pedeapsă fără să vreau. În însăşi firea mea a fost adusă stricăciunea, şi iată că sunt în necaz, ca cel prins de vifor pe mare.

Miluieşte-mă ca Făcător; fii împreună-pătimitor față de neputința mea, ca Cela ce Te-ai înomenit pentru mine; nu mă lepăda din pricina patimilor mele, ci le destramă pe ele, căutând spre năzuința voinței mele. Nu Te îngrețoşa de mine din pricina necurăției, ci caută spre umilința mea şi spre dorința de cele bune.

Dacă întorci fața Ta de la mine din pricina gândurilor mele spurcate, întoarce-Ți ochii spre plânsul meu şi spre osânda cu care singur mă osândesc pentru iubirea mea de plăceri.

Am voință, însă nu pot să spun că am şi puteri. Ceea ce este dau. Dacă vrei să-mi dai şi ceea ce îmi lipseşte, dă-mi, văzând aşezarea mea sufletească.

Sărac sunt, prădat fiind de şarpe; neputincios sunt, legat fiind de stricăciune; nu am puteri, strivit fiind de către păcat. Pierdut-am darul Tău, şi de aceea nu am bună înțelegere deplină. Pierdut-am împărtăşirea cu Tine, şi de aceea nu ştiu încotro merg.

Nu am nimic. Dacă am ceva, am ceea ce Tu, din milostivire, mi-ai dăruit. Din cale-afară de sărac sunt, iar de mă voi îmbogăți, totul va fi din dărnicia Ta. Şi acum totul este al Tău, şi mai înainte a fost al Tău.

Numai har cer: mărturisesc că prin Tine mă voi mântui, de mă voi mântui.

129.

VRĂJMAȘUL ESTE ȘIRET, IAR NOI SUNTEM NEPUTINCIOȘI: SĂ LUĂM AMINTE CA NU CUMVA SĂ PIERDEM ÎMPĂRĂȚIA

Veniți să ne străduim; veniți să cădem la Dumnezeu, să plângem şi să vărsăm lacrimi în fața Lui, ca să ne dăruiască luminarea sufletului.

Pricepeți cursele vrăjmaşului şi potrivnicului nostru, acestui urâtor a tot binele, care pune în calea noastră sminteli şi pietre de poticnire: pierzătoare iubire de agonisită, semeția acestui veac, plăcerile trupului, aşteptarea unei vieți îndelun-

gate aici, lenevia la rugăciune, somnul în vremea psalmodiei şi odihna trupului.

Pe cât este el de sârguitor, pe atât suntem noi de nepăsători şi de leneşi; pe cât este el de viclean, pe atât suntem noi de împrăştiaţi, deşi ştim că zilele noastre sunt numărate, că a sosit vremea şi Domnul slavei va veni întru marea cuviinţă a frumuseţii Sale, cu înfricoşătoarele puteri ale Împărăţiei Sale, ca să răsplătească fiecăruia după cele ce a lucrat.

Mă tem ca nu cumva să se împlinească asupra vreunuia dintre noi cuvântul Domnului: veni-vor de la răsărit, şi de la apus, şi de la miazănoapte, şi de la miazăzi, şi vor sta la masă cu Avraam şi cu Isaac şi cu Iacov în Împărăţia cerurilor, iar noi vom fi izgoniţi afară.

Rogu-mă Ţie, Hristoase, Lumina adevărului, Odrasla Binecuvântatului Tată, Chipul şi Strălucirea Ipostasului Său, Cela ce şezi de-a dreapta măririi Lui, Lauda şi Bucuria celor ce Te iubesc, Viaţa mea: mântuieşte-mă pe mine, păcătosul, întru Împărăţia Ta, şi nu-mi răsplăti mie după faptele mele, ci mă mântuieşte cu harul Tău şi mă miluieşte după îndurările Tale, că bine eşti cuvântat şi preaslăvit în veci!

130.

Nu sunt ce ar trebui să fiu, şi mă tem de darea în vileag de la Judecată: dă-mi pocăinţă, Dumnezeule, şi putere

De ce mă duce în rătăcire înfăţişarea pe care mi-am luat-o, când sunt străin de virtuţi şi fac cele urâte de Dumnezeu, Care veghează peste toate?

Pe bună dreptate au fost mustraţi fariseii de Mântuitorul Hristos, Care a numit făţarnică înfăţişarea lor. Şi eu sunt vrednic mai ales de aceeaşi mustrare, însă pârât fiind de conştiinţă cârtesc, căci adevărul este amar pentru cei ce vor doar să pară, nu şi să fie.

Cu adevărat, dacă ar fi să-mi dea cineva la o parte înfăţişarea, înlăuntru se vor arăta viermi; dacă ar fi să înlăture învelişul cel văruit, cei din jur ar vedea că zac în mormânt. Chiar dacă aceasta nu s-ar vădi aici, focul va arăta la Judecată cum sunt cu adevărat.

Vai mie, cum voi răbda atunci darea în vileag a faptelor şi a gândurilor mele nelegiuite!.. Miluieşte-mă, Dumnezeule, după mare mila Ta, şi după mulţimea fărădelegilor Tale curăţeşte fărădelegile mele. Auzi-mă după bunătatea Ta, Stăpâne, şi nu lepăda cererea mea, după cum nu lepezi cererea nimănui care se pocăieşte cu adevărat.

Ce-i drept, nici pocăința mea nu este curată, fiindcă o zi mă pocăiesc, iar două Te amărăsc – ci Tu trimite frica Ta în inima mea şi întăreşte sufletul meu pe piatra pocăinței neprefăcute. Lumina harului Tău să covârşească întunericul care este în mine.

Pogoară-Te spre ruga mea, Bunule Doamne, nu după dreptatea mea, pentru că nu am nimic bun, ci după îndurările Tale, după bunătatea Ta cea mare şi negrăită. Ridică mădularele mele cele strivite de păcat, luminează inima mea cea întunecată de pofta vicleană, izbăveşte-mă de obiceiul cel păcătos, ca să nu mă doboare de tot vrăjmaşul.

131.
Toată nădejdea este în milostivirea lui Dumnezeu

Harul Tău mi-a dat să Îți grăiesc, Doamne: ca Cela ce eşti Singur Bun şi Ziditor al nostru, al tuturor, iartă fărădelegile şi păcatele robului Tău celui păcătos şi nerecunoscător.

Ştiu, Doamne, că i-am întrecut cu păcatele pe toți oamenii, însă am scăpare în adâncul atotcovârşitor al îndurărilor Tale. Încredințat sunt că îi primeşti şi îi miluieşti pe toți cei ce vin la bunătatea Ta, fiindcă Îți place să vezi pocăință şi Te bucuri de osârdia robilor Tăi ce se nevoiesc.

Dăruieşte-mi lacrimi mie, nevrednicului Tău rob, ca să rog bunătatea Ta neasemuită cu minte luminată, cu iubire şi cu credință, şi să mă tămăduiesc de rănile mele ascunse. Arată asupra mea, sărmanului, îndurarea Ta; izbăveşte-mă de muncile ce le merit, ca să se propovăduiască harul Tău şi prin mine mea precum se propovăduieşte întotdeauna şi pretutindeni prin marea mulțime de nepăsători asemenea mie pe care i-ai miluit.

Precum ai umplut cu binecuvântarea Ta vasele de la nunta din Cana Galileii, umple şi inima mea cu bunătatea Ta şi cu harul Tău. Maica iubitoare de care se leapădă fiul ei nu îl disprețuieşte, Doamne, pentru că biruie dragostea ei de maică; nici păcatele mele să nu biruiască dragostea Ta.

Ştiu că voi fi supus pedepsei chiar şi pentru un singur cuvânt deşert, pentru gândurile viclene, pentru însăşi pofta – şi totuşi, îndată ce mi se înfățişează plăcerea uit de toate şi, ca un ieşit din minți, slujesc în toate păcatului. Mă slăvesc în deşert, sunt mânios, moleşit, leneş, împrăştiat, robit pântecelui, iubitor de plăceri, acoperit de necurății, rătăcesc în tot ceasul, şi nu-mi dau de asta.

Numai aşteptarea arătării harului Tău, Iubitorule de oameni Stăpâne, mă mângâie şi depărtează de la mine deznădejdea: mântuieşte-mă, Preabunule Doamne, după mare mila Ta.

132.
Dincolo nu mai este loc pentru miluire: aici să strigi către Dumnezeu

C a înaintea înfricoşatului Tău scaun de judecată stând, Doamne, mă văd osândit, văd şi darea în vileag a faptelor mele, şi osânda Ta, care, depărtându-mă de sfântă faţa Ta, mă aruncă în chinuri nesuferite – şi precum voi striga către Tine atunci, aşa şi acum, cu cutremur şi cu lacrimi strig: „Drept eşti, Judecătorule, şi dreaptă e judecata Ta, şi nu mi-a făcut nici o nedreptate."

Ca şi cum aş sta acolo, grăiesc către îngeri: „Îngeri buni şi luminaţi, vărsaţi pentru mine lacrimi, fiindcă nu m-am miluit pe mine însumi, ci am disprețuit mila dumnezeiască şi în cele din urmă voi fi pedepsit, pe bună dreptate. Domnul m-a îmbiat cu milele Sale, dar eu nu am luat niciodată aminte, nechibzuitul de mine, şi acum, cu bun temei, întoarce faţa Sa de la mine."

Cu mânie îm vor spune atunci, fireşte, şi îngerii: „Acum nu este vreme de pocăinţă, ci de răsplătire. Rugăciunea nu mai are putere, nici lacrimile de pocăinţă nu mai lucrează; prisosesc doar lacrimile vărsate de răul chinurilor; nu suspine de umilinţă se aud aici, ci suspinuri necurmate şi strigăte dureroase. Mergi, dar, de primeşte amara şi greaua plată pentru cele ce ai lucrat, arzând în văpaie ca o materie necurată şi încingând ghena cea nestinsă. Desfătează-te ca un fiu al întunericului, că ai îndrăgit bezna cea veşnică, veseleşte-te privind chipurile întunecate pentru care te-ai îngreţoşat de lumina cea veşnică."

Acolo va fi plângere necurmată şi dureroasă scrâşnire a dinţilor. Vai, sărmane suflete al meu, gol de tot lucrul bun! Cum vei căuta spre Judecătorul Cel Nemitarnic, spre îngerii şi arhanghelii şi pământenii cei fără număr care vor fi de faţă atunci?

Te vor cuprinde durerile, suflete al meu, însă n-o să te asculte nimeni. Totul se va schimba. Totul va fi altfel. Drepţii se vor veseli pe veci, iar păcătoşii se vor chinui pe veci. Nu L-au veselit pe Dumnezeul tuturor: şi ei vor fi străini de toată bucuria, în veci.

Să strigăm, dar, suflete, către Dumnezeu, cât mai suntem aici: „Mai înainte să pierim până în sfârşit, mântuieşte-ne!"

133.
Fie că Dumnezeu împlineşte rugăciunile, fie că nu le împlineşte, totul e spre binele nostru

D omnul este Împărţitorul Preaînţelept. El urmăreşte folosul celui care cere, şi îndată ce vede că împlinirea cererii lui ar putea să îl vatăme sau nu îi va aduce nici un folos, nu dăruieş-

te binefacerea cea părută. El aude orice rugăciune, şi cel a cărui cerere nu se împlineşte primeşte de la Domnul un dar tot atât de mântuitor ca şi cel a cărui rugăciune e împlinită.

Dacă vine la Cel Bun vreun nevoiaş sau vreun dator, celui dintâi îi dă, iar celui de-al doilea îi iartă. Drept aceea, amândoi pleacă cu daruri de la uşa Dăruitorului: cel nevoiaş capătă izbăvire de nevoie, iar datorul – iertarea datoriilor.

Dumnezeu arată prin toate mijloacele cu putinţă că El este Milostivul Dăruitor: ne dăruieşte cu dragostea Sa şi ne arată milosârdia Sa. Tocmai de aceea nici nu răspunde la vreo rugăciune greşită, a cărei împlinire ar aduce moarte şi pierzare.

Totuşi, nici când nu dăruieşte cele cerute nu ne lasă lipsiţi de un dar foarte folositor, prin însuşi faptul că ne fereşte de cele vătămătoare şi ne deschide uşa îndurărilor Sale.

Drept aceea, fii încredinţat că orice cerere care nu se împlineşte este, fără îndoială, vătămătoare şi că cererea care a fost ascultată e de folos. Împărţitorul e Drept şi Bun, şi nu va lăsa cererile tale neîmplinite, fiindcă în bunătatea Lui nu este răutate şi în dreptatea Lui nu este zavistie.

134.
Facerea, Răscumpărarea, Învierea

Stând lângă mormânt, am pătruns în el cu privirea minţii, şi am văzut trup stricat, care s-a făcut dezgustător în mormânt. Unde a pierit chipul atrăgător? Se văd doar oasele risipite, uscate şi acoperite de putrejune. Am plecat de la mormânt cu necaz şi amărăciune, mutându-mă cu gândul la vremea aceea când vom învia la glasul trâmbiţei şi Te vom proslăvi pentru învierea cea gătită fiilor lui Adam, şi am zis: „Laudă Ţie, Doamne al tuturor!"

Auzind cele zise despre înviere în Evanghelie, I-am dat mulţumită lui Dumnezeu şi am strigat: „Laudă preaslăvitei Firi a Stăpâniei Tale, Care întru început a împodobit şi a cinstit cu chipul Său firea noastră, iar în vremurile din urmă L-a trimis pe Fiul Său!.. Şi El ne-a mântuit pe noi de pierzare, şi iarăşi va veni să învie tot neamul lui Adam: pe Drepţi îi va înălţa la cer, iar pe necredincioşi îi va arunca în gheenă, şi vor striga Lui: „Dreaptă e judecata Ta, Doamne Împărate! Laudă Ţie, Doamne al tuturor!"

135.
Ce voi răsplăti Domnului
Paharul mântuirii voi lua

Îndelung-răbdător este Domnul şi pe toţi ne trage în Împărăţia Sa, însă va cere de la noi socoteală pentru nepăsarea din această vreme scurtă de pe pământ.

El ne va spune: „Pentru voi M-am întrupat, pentru voi am umblat în chip văzut pe pământ, pentru voi am fost bătut, pentru voi am fost pălmuit, pentru voi am fost răstignit, înălţat pe lemn, pentru voi, pământenii, pentru voi am fost adăpat cu oţet ca să vă fac sfinţi şi cereşti; v-am dăruit Împărăţia Mea, pe toţi v-am numit fraţi ai Mei şi v-am trimis Duhul Sfânt.

Ce aş fi putut să fac mai mult decât atât, şi ce nu am făcut să vă mântuiesc?! Atâta doar că nu vreau să vă silesc voinţa, ca mântuirea voastră să nu fie de nevoie, ci de bunăvoie.

Spuneţi, păcătoşilor, ce sunteţi muritori din fire: ce aţi răbdat voi pentru Mine, Stăpânul vostru, Care am pătimit pentru voi?"

Veniţi, deci, cu toţii împreună să ne închinăm Lui, să plângem înaintea Domnului, Care ne-a zidit, şi să grăim: „Ce-Ţi va răsplăti neamul de păcătoşi Ţie, Dumnezeului Neurmat, Bun şi Milostiv? Tu, Care ai luminat toată lumea cu harul Tău, luminează şi ochii inimii noastre ca să Te iubim pe Tine, Stăpâne, şi totdeauna să împlinim cu dragoste voia Ta.

Iată paharul Înfricoşatului Tău Sânge, plin de lumină şi de viaţă. Dăruieşte-ne pricepere şi luminare, ca să ne apropiem de el cu dragoste şi cu sfinţenia credinţei, şi să ne fie nu spre osândă, ci spre iertarea păcatelor."

136.
Să ne înţelepţim cugetând la moarte şi la cele ce o însoţesc

Înfricoşată este venirea morţii pentru oamenii pătimaşi, păcătoşi şi slabi, care nu s-au străduit să trăiască neîntinat în această lume deşartă.

Lucrătorii şi nevoitorii desăvârşiţi se bucură în ceasul despărţirii de trup. Având în faţa ochilor osteneala cea mare a nevoinţei lor, a privegherilor, posturilor, metaniilor, rugăciunilor, lacrimilor, hainelor aspre, sufletele lor saltă, că sunt chemate să intre din trupul lor la odihnă.

Despărţirea de viaţă îl întristează însă foarte tare pe păcătos, care vede în faţa ochilor nepăsarea sa şi roadele ei amare... Ce căinţă va cuprinde atunci inima celui ce nu s-a îngrijit aici de mântuirea sa!

Vai, suflete al meu, vai, pentru ce nu te îngrijeşti de viaţa ta? Fără de veste vei fi chemat: ce

vei face atunci dincolo, dacă ai fost fără păs aici? Ce vei face înaintea tronului Judecătorului Celui Drept? Cum te pradă vrăjmaşul, şi tu nu pricepi? Cum îţi fură el bogăţia cerească, şi tu, împrăştiatule, nu ştii asta?

Miluieşte-mă, Îndelung-Răbdătorule Fiu al lui Dumnezeu, Hristoase, Cela ce eşti fără de păcat! Dăruieşte-mi, Mântuitorul meu, cugetare la viaţa cea viitoare, ca să împlinesc voia Ta. Măcar la bătrâneţe fă-mă împreună-lucrător al harului Tău, ca măcar să închei cu un sfârşit bun viaţa cea rea de aici.

Cum mă voi înfăţişa eu, leneşul, înfricoşatului Scaun de judecată? Cum voi intra eu, nerăbdătorul şi netrebnicul, în obştea celor ce au adus aici roada dreptăţii? După care trăsături voi fi recunoscut eu atunci când în locaşurile cereşti Sfinţii şi Drepţii se vor recunoaşte unul pe altul după cele ce au lucrat?

Nu, nu am de ce să mă amăgesc! Drepţii, curaţii, smeriţii vor umbla întru lumină neapropiată, iar păcătoşii, care trăiesc fără grijă, făcându-şi placul, aşa ca mine, vor umbla în focul cel veşnic, ce nu se stinge.

Trezeşte-te, aşadar, suflete al meu, şi roagă-te cu lacrimi. Strigă din toată inima ta ca sfârşitul să te găsească întors către Dumnezeu, după ce vei fi pus începutul cel bun.

Pentru rugăciunile Preacuratei Stăpânei noastre de Dumnezeu Născătoarei şi ale tuturor Sfinţilor Tăi, dăruieşte-ne nouă, Doamne, aceasta, că bine eşti cuvântat în veci.

137.
Viaţa curge

Zilele curg şi zboară; ceasurile aleargă fără să se oprească; vremea trece cu repeziciune, şi lumea se îndreaptă către sfârşitul său.

Nici o zi nu-i îngăduie alteia să meargă împreună cu ea; nici un ceas nu-l aşteaptă pe altul ca să zboare împreună cu el. Apa nu poate fi ţinută şi oprită cu degetele: nu poate să rămână nemişcată nici viaţa celui născut din femeie.

Cântărită şi măsurată este viaţa oricui vine în această lume: nimeni nu are mijloacele şi putinţa de a trece hotarul care i-a fost menit.

Dumnezeu a statornicit măsura vieţii omului, şi această măsură este împărţită de către zile. Fără ca tu să bagi de seamă, fiecare zi îşi ia partea din viaţa ta, şi fiecare ceas fuge pe calea sa luând cu sine o părticică. Zilele strică viaţa ta, ceasurile sapă sub temelia zidirii ei, şi tu mergi spre sfârşitul tău, fiindcă abur eşti.

Zilele şi ceasurile, ca nişte hoţi şi furi, te jefuiesc şi te pradă; firul vieţii tale se rupe şi se scurtează fără încetare. Zilele îngroapă viaţa ta, ceasurile o pun în mormânt; împreună cu zilele şi cu ceasurile piere pe pământ şi viaţa ta.

Viața pe care o trăiești astăzi fuge și zboară odată cu sfârșitul acestei zile, căci fiecare zi își ia partea din viața ta și pleacă cu ea. Fiecare zi îngroapă viața ta, fiecare ceas pune în mormânt partea sa din ea, și în zborul cel iute al vremii ele pleacă, pier și se prefac în nimic.

Pe cât de grabnic trec zilele, pe atât de grabnic zboară de la noi și viața: aceasta nu poate să stea în loc. Dacă soarele s-ar opri întru înălțimea cerului, iar luna ar fi ținută din crugul ei, poate că s-ar opri și vremea hotărnicită vieții tale, poate că ar înceta să fugă către sfârșit...

138.
Dumnezeu ne va da toate, însă trebuie să ne rugăm

Milostivul Dumnezeu ne dă ceea ce cerem nu pentru rugăciunile noastre, ci ne hrănește după îndurările Sale, pentru că ne-a zidit.

Mărirea Cea Atotcovârșitoare ni L-a dăruit nouă pe Fiul Său fără ca noi să-L cerem: Acesta S-a arătat în lume pentru noi și, fără ca noi să ne rugăm pentru aceasta, S-a adus pe Sine jertfă pentru a noastră mântuire.

Căci cine L-a rugat pe Tatăl să-L dea pe Fiul Său la moartea pe cruce? Sau cine L-a rugat pe Fiul să moară pentru păcătoși?

Căruia dintre Drepți i-a venit în gând să ceară de la Tatăl ca El să-L dea pe Fiul Său pentru nelegiuiți?

Cu adevărat, nemaiauzit este acest lucru, și nu i-ar fi trecut nimănui prin cap.

Tatăl L-a dat pe Fiul Său la moartea pe cruce, și prin moartea Lui păcătoșii au dobândit viață – iar de vreme ce El a dat cea mai mare Comoară a Sa, ce-i va împiedica să primească tot ce le face trebuință pe cei care cer de la un asemenea Iubitor de oameni?

Așadar să cerem de la El, pentru că El dă; să arătăm înaintea Lui dorințele noastre, pentru că El nu spune „nu"; să ne rugăm Lui, pentru că El dorește să acopere în tot chipul nevoile noastre.

El așteaptă însă, după dreptatea Sa, ca rugăciunea noastră să se înfățișeze la ușa Lui, și prin această rugăciune dreptatea să fie împăcată cu toți păcătoșii.

Dacă bunătatea ar ierta fără rugăciune fărădelegile, ar fi încălcată dreptatea și nimeni nu s-ar gândi la ea.

Omenirea s-ar deda păgânătății tot mai mult dacă Judecătorul n-ar folosi toiagul pedepsirii. Fiecare ar continua bucuros să păcătuiască, fiindcă nimeni nu l-ar învăța minte.

Aceeași bunătate ne-ar vătăma atunci tot atât de mult pe cât ne este folositoare, fiindcă le-ar da prilej păcătoșilor să înmulțească din ce în ce păcatele lor.

Şi faptul că în lume dreptatea lui Dumnezeu pedepseşte este tot o lucrare a bunătăţii Ziditorului, pentru că păcătosul este cutremurat prin pedeapsă tocmai ca să înceteze a păcătui şi să se umilească cu inima, pentru că singur şi-a atras osânda asupra sa. Şi aşa, păcătosul se lasă de nedreptăţi fie şi numai pentru o vreme, străduindu-se să dobândească prin rugăciune iertarea păcatelor.

Şi atunci, cine nu Îţi va mulţumi, Doamne al nostru, pentru faptul că şi dreptatea Ta este bunătate, şi pedeapsa Ta este pentru noi har. Cu adevărat, Bun eşti Tu întru totul.

Cu toiagul dreptăţii smereşti capul păcătoşilor care păcătuiesc cu semeţie neruşinată şi nu se întorc către Tine fără să fie împinşi anume.

Pedeapsa Ta, Doamne, este îmbinată cu milosârdia, ca să ne fie învăţător. Dreapta Ta să ne ajute să ne folosim de pedeapsa Ta.

139.

Văd în mine aceleaşi lucruri: până când? Întoarce-mă către Tine, căci iată, sfârşitul s-a apropiat

Iată, încerc să îmi adun de peste tot gândurile şi nu izbutesc, pentru că patimile încă le nasc pe ele în mine. Încă nu m-am slobozit de lucrarea duhurilor necurate asupra mea; acestea mă vor opri în calea cea din văzduh. Încă nu am cunoscut greutatea mulţimii păcatelor mele. Cei ce m-au cufundat în păcat aduc roade în trupul meu.

Mult mă voi mai îmbăta fără vin eu, ticălosul, şi mult voi mai fi nepăsător faţă de ale mele ca şi cum ar fi străine? Ca un rob viclean împotriva domnului său, aşa viclenesc eu împotriva mântuirii mele, ca şi cum vătămarea ar suferi-o altul; nu vreau să priveghez, ci zi de zi amărăsc îndelungă-răbdarea Ta. Înaintea ochilor mei este răul meu – iar Tu mă tot suferi, din bunătatea Ta cea covârşitoare.

Dăruieşte-mi, Doamne, doctoria întoarcerii către Tine, ca să mă vindec de tot ce e rău în mine. Dă-mi să intru în întrecerea înfrânării; dă-mi să petrec întru umilinţa inimii toate zilele vieţii mele; luminează ochii întunecaţi ai minţii mele, ca să mă grăbesc cu osârdie a purcede pe calea care duce în via Ta.

Vremea vieţii mele s-a împuţinat, fiind petrecută în deşertăciune şi în gânduri de ruşine. Vremea vieţii mele a ajuns de acum în ceasul al unsprezecelea. Cârmuieşte, Doamne, corabia neguţătoriei mele şi dăruieşte pricepere neguţătorului neputincios, ca să-mi închei cu izbândă negoţul atâta cât mai am vreme, căci a venit ceasul despărţirii, pe care îl am de acum înaintea ochilor, şi m-am spăimântat foarte, văzând sărăcia mea.

140.

Deceaba te ascunzi, fiindcă Dumnezeu vede toate: mai bine grăbeşte-te să te curăţeşti, atâta cât mai ai vreme

Păcătuiesc şi mă ascund, ca nici un om să nu mă poată vedea – Domnul mă vede însă atunci când săvârşesc răul.

Dacă mă vede vreun om, mi se face ruşine, însă de Dumnezeu nu mă ruşinez. Îndură-Te şi ne miluieşte, Judecătorule şi Stăpâne al judecătorilor! Dacă omul se întoarce, devreme sau târziu, îl primeşti.

Ce să mă fac cu păcatele mele? Nu ştiu; nu vede mintea mea cu m-aş putea spăla, cu ce m-aş putea curăţi. Dacă mi-ar trece prin cap să mă spăl cu valuri, nu mi-ar ajunge mările, râurile ar fi neîndestulătoare ca să mă cureţe. Dacă mă voi spăla cu sângele şi apa din coasta Fiului lui Dumnezeu, mă voi curăţi şi îndurările de Sus o să se reverse asupra mea.

Cutremură-te, păcătosule, de Judecata ce va să fie, aleargă cu durere şi cu lacrimi la pocăinţă. Atâta timp cât rugăciunea încă este primită, roagă-te aici, ca să fii primit dincolo. Roagă-te, atâta timp cât moartea nu a venit şi nu ţi-a luat sufletul: atunci va fi zadarnică orice rugă, atunci nu vor fi de folos nici lacrimile.

141.

Către Născătoarea de Dumnezeu: măcar că necurat sunt, primeşte rugăciunea mea, dăruieşte-mi pocăinţă şi apără-mă la Judecată

Stăpână Prealăudată şi Atotbună, Izvor al milostivirii, Adânc al iubirii de oameni! Măcar că necurat sunt şi robit lumii preacurvare şi răzvrătite, leneş şi cu cugetul, şi cu faptele, şi cu voia, şi în curvie îmi petrec viaţa, Tu, ca o Maică iubitoare de fii şi împreună-pătimitoare, nu te îngreţoşa de mine, păcătosul şi curvarul, ieşi în întâmpinarea cererii mele, pe care o aduc cu necuratele mele buze, şi cu rugăciunile tale bineprimite şi atotbune fă-L milostiv către mine pe Dumnezeiescul Judecător.

Deschide-mi mie uşa bunătăţii Fiului Tău bogat în milostiviri, roagă-L să treacă cu vederea greşalele mele, îndreaptă gândul meu către pocăinţă, arată-mă lucrător iscusit al poruncilor Lui, nu mă lăsa să ajung mâncare a diavolului stricător de suflete, ci cu mijlocirea ta înnoieşte-mă pe mine, cel învechit în mulţimea păcatelor, îndreaptă viaţa mea veştejită, ca având mijlocirea ta, Preabună, să mă pot înfăţişa Judecătorului fără teamă şi să scap de munca înfricoşată. Cu rugăciunile Tale fă-mă moştenitor al slavei, rugându-L pentru aceasta pe Făcător.

142.
Lecții de viață: Vaiuri

Vai celui ce rămâne în păcate şi nu ştie de pocăință, că dincolo se va căi, fără folos plângându-şi în veci păcatele!

Vai celui ce zice: „Acum mă voi desfăta cu trupul, iar de pocăit mă voi pocăi când va veni bătrânețea", că moartea îl va apuca fără de veste, ca o cursă, şi nădejdea lui va pieri!

Vai celui ce păcătuieşte cu voie, gândind că se va pocăi în dimineața care urmează, fiindcă nu ştie ce va aduce a doua zi şi noaptea dinaintea acesteia!

Vai celui care, cunoscând binele, îi dă mâna celui viclean, fiindcă în ziua ieşirii din trup îl vor primi pe el îngerii cei răi!

Vai celui ce prin faptele sale viclene pune poticnire aproapelui, că în Ziua Judecății va da socoteală pentru toate smintelile pe care le-a făcut altora cu năravurile sale!

Vai celui ce s-a lepădat de lume ca iarăşi să gândească lumeşte după aceea, că se va împlini asupra acestuia spusa Domnului despre cel ce apucă coarnele plugului şi pe urmă se uită înapoi!

Vai celui ce urmează poftelor trupului şi de sufletul său nu se îngrijeşte, că viața lui şi nădejdile lui se vor risipi pe pământ!

Vai celui ce nu sârguieşte din toată puterea sa să se pregătească aici pentru a se îndreptăți dincolo!

143.
Bine este cuvântat Milostivul Făcător şi Răscumpărător

Bine este cuvântat Cel Bun şi Milostiv, Care Se bucură de noi dacă ne pocăim şi ne primeşte fără dojană, cu bucurie, din dragoste.

Bine este cuvântat Cel Bun, a Cărui uşă este deschisă pentru cei buni şi Care nici celor răi nu le-o închide, dacă se întorc.

Bine este cuvântat Cel ce le dăruieşte tuturor mijloacele de a moşteni Împărăția cerurilor: drepților prin fapte bune, iar păcătoşilor prin pocăință.

Bine este cuvântat Cel ce S-a dat pe Sine la batjocură şi la moarte pentru păcătoşi, suferind ruşine ca să le dăruiască lor viață.

Bine este cuvântat Cela ce ne-a făcut pe noi din milostivire, Care S-a pogorât ca să ne mântuiască prin Cruce şi iarăşi va să vină ca să ne învie în Marea Zi a Venirii Sale.

Învredniceşte-mă, Bunule, şi pe mine să văd îndurările Tale în Ziua Judecății şi împreună cu Drepții să Îți cânt laudă în vecii vecilor.

144.
Cine sunt fericiții

Fericiți cei ce L-au îndrăgit pe Dumnezeu şi din dragoste pentru El nesocotesc toate cele pământeşti.

Fericiți cei ce plâng zi şi noapte, că aceia se vor izbăvi de mânia ce va să vină.

Fericiți cei ce se smeresc pe sine de bunăvoie, că aceia vor fi înălțați.

Fericiți cei înfrânați, că îi aşteaptă bucuriile Raiului.

Fericiți cei ce istovesc trupul lor cu privegherea şi nevoințele, că le-a fost gătită lor veselia Raiului.

Fericiți cei ce s-au curățit de gândurile necurate, că în aceia locuieşte Duhul Cel Sfânt.

Fericiți cei ce-L iubesc pe Dumnezeu, din tot sufletul, mai mult decât lumea întreagă, că aceia vor fi recunoscuți ca prieteni ai lui Hristos.

Fericiți cei ce de bunăvoie au purtat crucea şi au urmat lui Hristos în chip lucrător, că aceia vor ajunge în Ierusalimul cel de Sus.

Fericiți cei ce au încins cu adevărul coapsele lor şi au pregătite candelele în aşteptarea Mirelui Ceresc, că aceia vor împărăți împreună cu El în Împărăția cerurilor.

Fericit cel ce şi-a deschis ochii minții şi priveşte cu ei fără încetare bunătățile viitoare, că acela le va moşteni.

Fericit cel ce necontenit are Ziua Judecății în fața ochilor şi se străduie să se arate plăcut lui Dumnezeu când va veni ea.

Fericit cel ce a biruit plăcerile trupului, că va afla îndrăznire în Ziua cea de pe urmă.

Fericit cel ce a plâns pe pământ pentru Dumnezeu, că roadele lui vor renaşte în cer.

145.
Moartea şi nădejdile pentru viața de dincolo

Sufletul spune: „În hanul trupului am trăit, şi a trimis după mine Stăpânul; nu am mai putut rămâne în el, căci mă sileşte cel trimis după mine: «Ieşi din casa ta, părăseşte acest sălaş.» Aşadar, rămas bun, trupule, locuință vremelnică: să te văd cu bucurie în Ziua Învierii.

Degrabă au venit să mă ia, şi n-am ştiut; cel trimis după mine era de acum alături, şi n-am simțit. Izbăveşte-mă, Doamne, de osânda în care a căzut diavolul, urâtorul fiilor Tăi fără de prihană, şi du-mă în Împărăție, alături de Sfinții Tăi, ca să Te laud şi să Te preaslăvesc împreună cu ei."

Sufletul spune trupului: „Cât de amar îți este paharul pe care ți-l amestecă moartea! Cât de înfricoşată este această vreme şi cât de greu ceasul încercării! Rămâi cu pace, plăcuta mea locuință, în care am sălăşluit atâta timp cât aceasta a plăcut înaintea Domnului."

Ce necaz va umple sufletul păcătosului în ceasul când Judecătorul Hristos va şedea pe scaunul Său cel înfricoşat, şi toate neamurile vor sta înaintea Lui, şi se vor descoperi toate tainele inimilor! Înfricoşată e Judecata, Înfricoşat Judecătorul, Înfricoşat este acel ceas!..

Fericit cel pe care bunătatea Ta îl va acoperi atunci, Doamne.

Pe Tine, Fiule al lui Dumnezeu, Te-am primit ca merinde, şi când am flămânzit, cu Tine m-am săturat, Mântuitorule al lumii.

Să fugă de mădularele mele focul; să-l izgonească pe el mireasma Trupului Tău şi Sângelui Tău; botezul să îmi fie corabie nescufundată.

Pe Tine, Doamne al nostru, să Te văd acolo în Ziua Învierii.

146.

La cine voi alerga Pentru numele Tău, mântuieşte-mă!

Vai mie, celui împovărat cu păcate nenumărate! Numărul greşalelor mele este mai presus decât numărul nisipului mării, şi mă istovesc de ele ca de multe lanțuri din fier, fiindcă n-am îndrăznire să caut spre înălțimea cerului.

Şi atunci, la cine voi alerga, dacă nu la Tine, Iubitorule de oameni? Miluieşte-mă, Dumnezeule, după mare mila Ta, şi după mulțimea îndurărilor Tale curăţeşte fărădelegea mea.

La Tine alerg, după mare bunătatea Ta şi după milostivirea Ta.

Pe Tine Te-am mâniat, la Tine şi alerg, după mare nepomenirea Ta de rău.

Pe Tine Te-am întristat, la Tine şi alerg, după mare iubirea Ta de oameni, şi rugându-mă strig:

Întoarce fața Ta de la păcatele mele şi toate fărădelegile mele curăţeşte-le. Inimă curată zideşte întru mine, Dumnezeule, şi duh drept înnoieşte întru cele dinlăuntru ale mele.

Nu am nimic ce aş putea să-Ți aduc prinos: nici faptă bună, nici inimă curată, ci, nădăjduind în milele Tale, mă arunc pe mine însumi înaintea Ta, ca să mă aduci la umilință şi la lucrarea neîncetată a poruncilor Tale, şi să nu cad din nou

în păcate cu aceeaşi uşurinţă, ci să-Ţi slujesc de acum întru cuvioşie şi dreptate.

147.
Către Născătoarea de Dumnezeu, pentru ocrotire în viaţă, în moarte şi după moarte

Fecioară Stăpână, Maică a Iubitorului de oameni Dumnezeu! Adu la umilinţă inima mea şi smereşte-o pe ea; umple ochii mei de lacrimi mântuitoare şi luminează-i cu lumina rugăciunilor tale, ca să nu adorm întru moarte.

Stropeşte şi curăţeşte ochii mei cu isopul milostivirii Tale, spală-mă cu lacrimile mele, ca mai vârtos decât zăpada să mă albesc.

Aşa, Maică a Domnului meu Iisus Hristos, primeşte această umilită mărturisire a mea şi rugă a mea, robeşte mintea mea spre ascultarea de Dumnezeu şi cealaltă vreme a vieţii mele păzeşte-o întru pocăinţă fără sminteală.

În vremea ieşirii smeritului suflet din trup, atunci când – vai mie! – mă voi sfădi în uşă cu vrăjmaşii mei, atunci, Stăpână, caută spre mine cu ochiul tău milostiv, slobozeşte-mă de chinuitorii nemilostivi şi de cumpliţii întrebători ai stăpânitorului acestui veac, fii mie apărătoare şi nimiceşte atunci toate zapisele păcatelor mele. Ne-ruşinat şi mântuit adu-mă la tronul Fiului Tău, şi al Celui Fără de început al Său Părinte, şi al Preasfântului Duh – al Treimii Celei Uneia, de lumină Începătoare şi de o Fiinţă.

148.
Înşişi Sfinţii se vor mira de slava lor

Fericit omul care va afla îndrăznire în ziua Judecăţii Înfricoşate şi va auzi dimpreună cu alţii: „Veniţi, binecuvântaţii Tatălui Meu, de moşteniţi Împărăţia cea gătită vouă de la întemeierea lumii!"

Atunci fiecare, văzându-se în lumină, va începe să cerceteze şi să cugete, zicând: „Oare eu sunt acesta? Şi cum de m-am arătat aici eu, nevrednicul?"

Se vor apropia îngerii cu mare bucurie şi vor începe să-i slăvească pe Sfinţi şi să laude vieţuirea, nevoinţele, înfrânarea, privegherea, rugăciunile lor, sărăcia cea de bunăvoie, neagonisirea desăvârşită, răbdarea în sete, tăria în foame, statornica petrecere în rugăciuni, bucuria în goliciune pentru desăvârşita dragoste în Hristos: despre toate acestea le vor grăi îngerii Drepţilor, bucurându-se mult.

Drepţii le vor răspunde: „Nici o zi n-am avut pe pământ vreo faptă bună."

Îngerii le vor aminti iarăşi locurile şi vremurile în care au lucrat cele bune, dar ei, mirându-se

iarăşi în sinea lor, vor începe să dea slavă lui Dumnezeu, văzând că trupurile lor luminează în cer mai vârtos ca lumina, pentru că au răbdat pe pământ lipsuri şi necazuri de bunăvoie.

Ei au aflat comoara ascunsă în ţarină şi, vânzând tot ce aveau pe pământ, au agonisit-o, au aflat mărgăritarul cel minunat şi l-au tăinuit în ei prin răbdare – şi, fără să bage nici ei de seamă, şi-au gătit haină nestricăcioasă şi neîntinată.

Osteneala nevoinţei nu este mare, însă mare este odihna. Osteneala înfrânării nu-i îndelungă, însă odihna pe care o vom primi pentru ea în Raiul desfătării va ţine în vecii vecilor.

149.
Mângâiere în faţa morţii: prin înviere

Hristos-Învietorul Se va arăta cu slavă dintru înălţime, îi va învia pe cei morţi, îi va scula pe cei ce sunt în morminte. Fiii lui Adam celui din ţărână se vor scula cu toţii împreună şi vor da slavă Învietorului morţilor.

Să nu se întristeze inimile voastre, muritorilor. Va veni Ziua Domnului, ne va deştepta şi ne va veseli pe noi, răposaţii.

Să nu se întristeze sufletele voastre, care au fost răscumpărate prin Cruce şi chemate în Împărăţie; va veni Ziua Domnului, va da glas către adormiţi, şi morţii se vor scula şi vor lăuda pe Dumnezeu.

Să preaslăvim şi să ne închinăm lui Iisus, Cuvântului lui Dumnezeu, Care din dragostea Sa a venit şi ne-a mântuit prin Crucea Sa, şi iarăşi va veni şi-i va învia pe fiii lui Adam în Ziua cea Mare când va să strălucească mărirea Lui.

Nu vă întristaţi, muritorilor, de stricăciunea voastră: Împăratul Hristos va străluci dintru înălţime şi cu porunca Sa cea atotputernică îi va învia pe cei morţi din morminte şi îi va îmbrăca cu slavă întru Împărăţia Sa.

Dacă moartea s-a împărăţit şi a dat firea noastră pierzării fiindcă Adam a păcătuit şi a călcat porunca, nu cu atât mai mult ne vom îndreptăţi şi ne vom mântui prin pătimirile lui Hristos, Care a biruit moartea şi a îndreptăţit firea noastră?

Nădejde şi mângâiere le-a dăruit Domnul nostru celor ce s-au săvârşit din această viaţă, pentru că El Însuşi a înviat din mormânt, a biruit moartea, a făgăduit învierea şi viaţa, le-a dăruit mari bunătăţi lui Adam şi tuturor fiilor lui.

Laudă şi slavoslovie Tatălui, Care ne-a făcut, Fiului, Care ne-a mântuit cu Crucea Sa, şi Duhului Celui Sfânt, Mângâietorului – Întrutotlăudatei şi Neurmatei Treimi, Care învie morţii, îmbrăcându-le trupurile cu slavă.

150.
Laudă Învietorului morților

Toți cei ce s-au săvârşit din această viață se vor scula la glasul trâmbiței şi vor cânta cântare de laudă Tatălui şi Fiului şi Duhului Celui Sfânt, Care învie trupurile lor.

Părinte, Care l-ai făcut pe Adam din țărână, Fiule, Care prin Crucea Ta i-ai izbăvit pe fiii lui Adam din pierzare! Învie-mă şi mă aşază de-a dreapta Ta, ca să slavoslovesc numele Tău!

Ție ne închinăm, Hristoase, Dumnezeul nostru; Tu eşti Învietorul şi Mântuitorul tuturor celor adormiți care s-au botezat întru numele Tău, care au mărturisit crucea Ta şi moartea Ta.

Bine este cuvântat Hristos, Care fiilor lui Adam le-a făgăduit viața şi învierea în Ziua arătării Sale. Şi noi ne vom scula şi-L vom preaslăvi în rândul Sfinților, care bine au plăcut înaintea Lui.

Laudă Ție! Prin Învierea Ta ai dăruit întregului neam omenesc nădejdea vieții şi a învierii. Ție Îți înălțăm şi noi laudă; Tu eşti Învietorul a tot trupul.

Slavosloviți şi lăudați, muritorilor, pe Cel ce prin moartea Sa a nimicit stăpânirea morții, făgăduind întregului neam omenesc viața şi învierea.

Sufletul care a căutat scăpare în Crucea Ta, făcându-se moştenitor al comorii celei netrecătoare şi veşnice, să Te laude şi să Te slavoslovească împreună cu duhurile în ale căror cete a fost numărat.

Vrednic de închinare este Tatăl, Care L-a trimis pe Fiul Său Cel Unul-Născut, Care a mântuit neamul nostru de moarte şi de satana, Care şade de-a dreapta Tatălui, mijlocindu-le tuturor îndurări.

Cuprins

Cuvânt introductiv 5

1. Lecții de viață: Fericiri 11
2. Slavoslovie Mântuitorului 12
3. Dăruiește har atotîndestulător 13
4. În Tine este totul pentru noi, Doamne 15
5. Fii totul pentru noi și dă-ne să-Ți închinăm tot ce e al nostru 16
6. Nădejdile celor ce au părăsit lumea 17
7. Sufletul care a simțit mântuirea în Domnul 19
8. Singura nădejde a păcătoșilor este Domnul Cel răstignit 21
9. Tânguire pentru neluarea-aminte la lucrările harului 22
10. Dăruiește-mi duh de pocăință, fiindcă nu mă pot stăpâni 24
11. Nu pot ține piept pornirilor mele și nici vrăjmașului: Tu, Doamne, ajută-mă! 26
12. Aproape este ceasul cel de pe urmă. Dă-mi, Doamne, să mă pocăiesc, ca să săvârșesc fără de primejdie trecerea cea cumplită prin moarte .. 27
13. Înțelepțește-mă și întărește-mă, căci m-ai răscumpărat 29
14. Răscumpărătorule al tuturor, mântuiește-mă și pe mine, și dăruiește-mi lacrimi cu care să topesc zidul ce mă desparte de Tine 30
52. Plângere împotriva vrăjmașului. Rugăciune pentru a fi izbăvit de acesta și a fi cruțat la Judecată, pentru Răscumpărarea săvârșită de către Domnul 84
53. Plângere pentru împuținarea Sfinților 86
54. Zilele trec; nu amâna pocăința 88
55. Pildă pentru cercetarea de sine și pentru mustrarea de sine 89
56. Diavolul sporește în cei nepăsători, iar celor osârduitori li se face pricină de cununi 93
57. Lecții de viață 95
58. Mustrare din partea Domnului către sufletul nepăsător 96
59. Pentru lacrimile pe care le vărs, întoarce-mă și dă-mi să aduc roadele pocăinței 98
60. Către Născătoarea de Dumnezeu, pentru călăuzirea în viață și ocrotirea în moarte 99
61. Îndreaptă-l aici pe cel mai păcătos decât toți .. 100
62. Către Sfinți, cerându-le mijlocirea 102
63. Rugăciune pentru dăruirea a toată virtutea .. 102
64. Lecții de viață: Fericiri 104
65. Pe ce se întemeiază nădejdea îndreptățirii la Judecată 105
66. Vrăjmașul m-a amăgit, și am păcătuit mult; îmi mărturisesc păcatele: miluiește-mă! 107
67. Împotriva curselor vrăjmașului 109
68. Izbăvește-te de vrăjmaș, Cela ce ai râvnă pentru sufletul logodit cu Tine 111
69. Cursele vrăjmașului și viclenia păcatului 112
70. Cu câtă milostivire îi primește Domnul pe cei ce se pocăiesc! 116

71. Nestatornicia voinței și netemeinicia hotărârii 117
72. Să mergem cu lacrimi la Doctor, și ne va vindeca 119
73. Sunt din cale-afară de rău, însă dă-mi, după mila Ta, să mă pocăiesc și scapă-mă de osândă..... 120
74. Pentru lacrimile mele, curățește-mă de păcate și dă-mi tărie, ca să se rușineze vrăjmașul ... 122
75. Plângere împotriva lumii și rugăciune pentru a fi scos din ea..... 123
76. Netemeinicia bunătăților lumii ne dă imbold să ne înstrăinăm de ea 124
77. Lecții de viață 126
78. Tămăduiește-mă, Doamne, spre rușinarea vrăjmașului!..... 128
79. Plângere în urma vederii cu mintea a soartei amare care îl așteaptă pe păcătos 129
80. Slăbiciunea și nestatornicia noastră, și neclintirea Sfinților 130
81. Chiar și rugăciunea stăruitoare e ascultată numai dacă omul aduce și prinosul bunei voințe..... 132
82. Despre somnul netulburat 133
83. Cere iertare cu lacrimi, dar mai întâi iartă tu .. 134
84. Miluiește-mă înainte să mă ajungă cele mai de pe urmă ale mele 135
85. Lecții de viață: Fericiri..... 136
86. Mărturisirea răscumpărării și rugăciune pentru Biserică..... 138
87. Fii milostiv către noi și către cei ce s-au mutat din această viață 139
88. Către Născătoarea de Dumnezeu, pentru buna întocmire duhovnicească lăuntrică 141
89. Sufletul se lasă biruit singur: vrăjmașul nu este de neînfrânt 142
90. Lacrimi de noapte 143
91. Privegheză zi și noapte în rugăciune, ca ziua morții să nu te afle nepregătit..... 145
92. Plângere: zilele trec, și mă așteaptă vămile .. 146
93. Lecții de viață 148
94. Osteneala privegherii la rugăciune ne aduce milă în lumea de dincolo..... 149
95. Cântare de dimineață 150
96. Slavoslovie de seară..... 151
97. Nu-i lăsa să sufere pătimiri dincolo pe cei ce s-au ostenit aici întru slava Ta 152
98. Întinăciunile împiedică harul să intre: spală-te de păcate, ca el să sălășluiască în tine 154
99. Cumplită este trecerea prin vămi: curățește-mă aici, Doamne!..... 155
100. Scoală-te cât mai este vreme și curățește-te cu lacrimi 156
101. Lecții de viață: Fericiri..... 158
102. Nădejdea de miluire stă în răscumpărare .. 159
103. Scoală-te, cela ce te-ai învechit în păcate, și apropie-te cu nădejde de Mântuitorul..... 160
104. Împotriva vrăjmașului rău și încrâncenat .. 162
105. Către Născătoarea de Dumnezeu, pentru dăruirea pocăinței..... 163
106. După măsura ostenelilor este și răsplata ... 165
107. Dăruiește, Doamne, pocăință și tărie până la sfârșit..... 166

108. Lecții de viață: Vaiuri 167
109. Dăruiește-mi harul cântării și învățăturii, ca prin ele să-mi șterg măcar puțin păcatele 169
110. Rușinea și tânguirea îi așteaptă pe cei nepăsători 170
111. Către Născătoarea de Dumnezeu, cu mărturisirea pururea-fecioriei sale și cu rugăciune pentru împărtășirea cu vrednicie de Sfintele Taine 172
112. Doctoria pentru suflet se cumpără cu lacrimi 173
113. Alungă-l pe vrăjmaș, căci fără Tine nimeni nu-i face față 174
114. Harul vine și, aflând inima necurată, se depărtează: așadar păstrează-ți curată inima .. 176
115. Din pricina multei mele întinăciuni nu sunt vrednic să mă apropii de Tine, Doamne, și să mă rog 177
116. Să ne pocăim, căci ne așteaptă moartea și judecata 179
117. Lecții de viață: cele opt gânduri rele 180
118. Laudă Domnului, Care S-a întrupat pentru a noastră mântuire 182
119. Am greșit: iartă-mă! Mă voi strădui, cu harul Tău, să mă îndrept 183
120. De câte ori am făgăduit, și am tot amăgit: Tu însă, cu harul Tău, iartă și aceasta 184
121. Întoarce-mă cu de-a sila, fără să mai aștepți voia mea 186
122. E vremea să cunoaștem, în sfârșit, înșelăciunea vrăjmașului și să ne venim în fire 187
123. Arată-Te milostiv, căci neputincioși suntem .. 190
124. Pedeapsa dumnezeiască și iubirea dumnezeiască 190
125. Lecții de viață 193
126. Nu deznădăjdui și nu te nădăjdui în tine însuți, ci strigă cu nădejde smerită: „Doamne, miluiește!" 194
127. Ce va spune Domnul la Judecată către cei de-a dreapta și către cei de-a stânga 195
128. O singură dorință bună aduc prinos: pentru aceasta, miluiește-mă și mă mântuiește! 197
129. Vrăjmașul este șiret, iar noi suntem neputincioși: să luăm aminte ca nu cumva să pierdem Împărăția 198
130. Nu sunt ce ar trebui să fiu, și mă tem de darea în vileag de la Judecată: dă-mi pocăință, Dumnezeule, și putere 200
131. Toată nădejdea este în milostivirea lui Dumnezeu 201
132. Dincolo nu mai este loc pentru miluire: aici să strigi către Dumnezeu 203
133. Fie că Dumnezeu împlinește rugăciunile, fie că nu le împlinește, totul e spre binele nostru.. 204
134. Facerea, Răscumpărarea, Învierea 206
135. Ce voi răsplăti Domnului? Paharul mântuirii voi lua 207
136. Să ne înțelepțim cugetând la moarte și la cele ce o însoțesc 208
137. Viața curge 210
138. Dumnezeu ne va da toate, însă trebuie să ne rugăm 211

139. Văd în mine aceleaşi lucruri: până când? Întoarce-mă către Tine, căci iată, sfârşitul s-a apropiat 213
140. Degeaba te ascunzi, fiindcă Dumnezeu vede toate: mai bine grăbeşte-te să te curăţeşti, atâta cât mai ai vreme..... 215
141. Către Născătoarea de Dumnezeu: măcar că necurat sunt, primeşte rugăciunea mea, dăruieşte-mi pocăinţă şi apără-mă la Judecată.. 216
142. Lecţii de viaţă: Vaiuri..... 217
143. Bine este cuvântat Milostivul Făcător şi Răscumpărător 218
144. Cine sunt fericiţi?..... 219
145. Moartea şi nădejdile pentru viaţa de dincolo 220
146. La cine voi alerga? Pentru numele Tău, mântuieşte-mă! 222
147. Către Născătoarea de Dumnezeu, pentru ocrotire în viaţă, în moarte şi după moarte... 223
148. Înşişi Sfinţii se vor mira de slava lor 224
149. Mângâiere în faţa morţii: prin înviere..... 225
150. Laudă Învietorului morţilor..... 227